

19.12.2023

Kokousaika 19.12.2023 15:30 - 17:43

Kokouspaikka Horisontti, Työpajankatu 8

Läsnä

Jäsenet

Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
Rautava, Risto	varapuheenjohtaja
Haglund, Mia	
Kivekäs, Otso	
Meri, Otto	
Nevanlinna, Tuomas	
Pajunen, Jenni	
Pasanen, Amanda	
Penttinen, Katri	
Hjelt, Jenni	varajäsen
Isomaa, Marleena	varajäsen
Koljonen, Olli-Pekka	varajäsen
Pusa, Kalle	varajäsen

Muut

Lehmuskoski, Ville	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Hyvärinen, Silja	hallintojohtaja
Nikunen, Esa	ympäristöjohtaja
Pudas, Kari	tekninen johtaja
Randell, Mari	asiakkuusjohtaja
Hakala, Tuomas	vs. asemakaavapäällikkö
Haapanen, Sami	tonttipäällikkö
Luomanen, Jussi	kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö
Putkonen, Reetta	liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö
Rajala, Pasi	yleiskaavapäällikkö
Ravantti, Mikko	hallintopäällikkö
Mäntymäki, Heikki	viestintäpäällikkö
Hirsikko, Marianne	hallintosihteeri
Nöjd, Johanna	hallintosihteeri
Rangdell, Katriina	lakimies
Salminen, Toni	ICT-tukihenkilö
Andersson, Ville	liikenneinsinööri
	asiantuntija
	läsnä: 689 §

19.12.2023

Arlander, Harald	maisema-arkkitehti asiantuntija läsnä: 689 §
Granholm, Markku	liikenneinsinööri asiantuntija läsnä: 691 §
Haahla, Anu	erityisasiantuntija asiantuntija läsnä: 689 §
Heiska, Ilari	liikenneinsinööri asiantuntija läsnä: 693 §
Huovinen, Jenni	liikenneinsinööri asiantuntija läsnä: 693 §
Karlsson, Anne	tiimipäällikkö asiantuntija läsnä: 691 §
Karvinen, Iiris	yleiskaavasuunnittelija asiantuntija läsnä: 691 §
Lilja, Kirsi Teresa	projektipäällikkö asiantuntija läsnä: 691 §
Linnas, Tuukka	tiimipäällikkö asiantuntija läsnä: 691 §
Pipinen Tuula,	tiimipäällikkö asiantuntija läsnä: 688 §
Roberts, Ann Charlotte	arkkitehti asiantuntija läsnä: 692 §
Sillanpää, Maria	yksikön päällikkö asiantuntija läsnä: 688 §
Silvo, Anton	projektinjohtaja asiantuntija läsnä: 690 §
Sutela, Leena	talous- ja suunnittelupäällikkö asiantuntija läsnä: 688 §
Tani, Alpo	erityisasiantuntija asiantuntija läsnä: 691 §

19.12.2023

	Tyynilä, Suvi	tiimipäällikkö asiantuntija läsnä: 689 §
Puheenjohtaja	Anni Sinnemäki	apulaispormestari 686 - 702 §
Esittelijät	Anni Sinnemäki	apulaispormestari 686 §
	Ville Lehmuskoski	kaupunkiympäristön toimialajohtaja 687 - 702 §
Pöytäkirjanpitäjä	Johanna Nöjd	hallintosihteeri 686 - 702 §

19.12.2023

§	Asia	
686	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
687	Asia/2	Ilmoitusasiat
688	Asia/3	Kaupunkiympäristön toimialan toimintasuunnitelma ja tulosbudjetti vuodeksi 2024
689	Asia/4	Länsi-Haagan asemakaavan muutosehdotus (nro 12883) ja sen asettaminen nähtäville (sisältää liikennesuunnitelman)
690	Asia/5	Länsi-Helsingin raitioteiden hankesuunnitelma
691	Asia/6	Östersundomin osayleiskaavan suunnitteluperiaatteet
692	Asia/7	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Kuusmiehentien ja Tuohuskujan tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12871) (sisältää liikennesuunnitelman)
693	Asia/8	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle Itäbaan yleissuunnitelman hyväksymisestä
694	Asia/9	Porkkalankatu, katusuunnitelma, Länsisatama
695	Asia/10	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle tonttipoliittisista toimenpiteistä asuntorakentamisen edistämiseksi muuttuneessa toimintaympäristössä
696	Asia/11	Sydänpuunpuisto, puistosuunnitelma, Kaarela
697	Asia/12	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mai Kivelän toivomusponnosta koskien mahdollisuutta tuoda pikaisesti päätöksentekoon liikenteen lisätoimenpiteitä päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi
698	Asia/13	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Atte Harjanteen toivomusponnosta selvittää mahdollisuudet arvioida ja raportoida kaupungin hankintojen hiili- ja luontojalanjäljestä nykyistä kattavammin
699	Asia/14	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Nora Grotenfeltin toivomusponnosta tiedottaa ympäristöraportissa Helsingin ympäristötyön lähitulevaisuuden tiekartasta ja toimialojen ympäristötyöstä
700	Asia/15	Toimivallan siirtäminen kaupunkiympäristön toimialalla hankintojen

19.12.2023

		tekemisessä
701	Asia/16	Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 31.10.2023 § 347 (polkupyörä-vahinko)
702	Asia/17	Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 7.12. - 13.12.2023 tekemien päätösten seuraaminen

§ 686

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi varajäsen Kalle Pusan ja varatarkastajaksi jäsen Otso Kivekkään.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Silja Borgarsdóttir Sandelinin sijasta varajäsen Kalle Pusan.

Esittelijä

apulaispormestari
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Eija Höhl, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36422
eija.hohl(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajaksi Silja Borgarsdóttir Sandelinin ja varatarkastajaksi Otso Kivekkään.

Esittelijä

apulaispormestari
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Eija Höhl, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36422
eija.hohl(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19.12.2023

Asia/2

§ 687
Ilmoitusasiat

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Eija Höhl, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36422
eija.hohl(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Eija Höhl, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36422
eija.hohl(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 688

Kaupunkiympäristön toimialan toimintasuunnitelma ja tulosbudjetti vuodeksi 2024

HEL 2023-013692 T 02 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä kaupunkiympäristön toimialan vuoden 2024 toimintasuunnitelman ja tulosbudjetin palvelukokonaisuuksittain. Samalla kaupunkiympäristölautakunta oikeutti kaupunkiympäristön toimialan toimialajohtajan päättämään tarvittaessa kokonaismäärärahan puitteissa talousarviokohdan 3 10 01 Kaupunkirakenne ja hallinto, palvelukokonaisuuksien välisestä määrärahatarkistuksista.

Edelleen kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä vuoden 2024 talousarvion laatimisohjeissa edellytetyt, liitteessä 14 esitetyt sopeuttamistoimenpiteet, joihin ryhdytään poikkeuksellisen lumisen talven edellyttämien muiden toimenpiteiden käyttöönoton seurauksena.

Lautakunta korosti kaupunkiuudistusalueiden uuden projektipäällikkömallin toimeenpanon tärkeyttä mahdollisimman nopeassa aikataulussa yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa. Projektipäälliköiden rekrytoinnissa kaupunginkansliaan on tärkeää kiinnittää huomiota kaupunkiympäristön tuntemukseen, mutta myös viestinnälliset ja osallistamistaidot korostuvat.

Kaupunkiuudistusalueiden kehittämisessä on tärkeää pyrkiä toteuttamaan yleisten alueiden kunnostus- ja viihtyisyyttä parantavia hankkeita samaan aikaan, kun täydennysrakentamista viedään eteenpäin.

Liitteen 14 osalta käyttöön otettavat keinot tuodaan tiedoksi ja harkittavaksi lautakuntaan ensimmäisen ennusteen käsittelyn yhteydessä.

Lisäksi lautakunta päätti, että palautetaan Katajanokan mattolaituri takaisin paikalleen ja etsitään ratkaisut, joiden myötä laiturei voi olla perinteisessä käytössään talviuinnin mahdollistajana tai ratkaistaan tämä talviuintipaikka Katajanokalla jollakin toimivalla tavalla.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta päätti oikeuttaa:

- Toimialajohtajan päättämään talousarvion sitovuusmääritysten puitteissa investointimäärärahojen kohdentamisesta sekä irtaimen omaisuuden perushankinnan (8 05 03) alakohtien välisistä määrärahojen siirroista.

19.12.2023

- Maankäyttöjohtajan päättämään talousarvion sitovuusmääritysten puitteissa esirakentamis-, katu-, puisto-, kaupunkiuudistuksen sekä suuret liikennehankkeet investointien alakohtien välisestä määrärahojen siirrosta (talousarviokohtat 8 01 03, 8 03 01, 8 04 01, 8 09, 8 10).
- Teknisen johtajan päättämään talousarvion sitovuusmääraysten puitteissa talonrakennusinvestointien alakohtien välisistä määrärahojen siirrosta (talousarviokohtat 8 02 01 ja 8 02 02).

Talousarviokohta 3 10 01 Kaupunkirakenne ja hallinto (brutto), toimintamenot 74,4 miljoonaa euroa palvelukokonaisuuksittain:

- Maankäyttö ja kaupunkirakenne, toimintamenot 46,3 miljoonaa euroa
- Hallinto- ja tukipalvelut, toimintamenot 28,1 miljoonaa euroa

Talousarviokohta 3 10 02 Tilat ja rakennuttaminen (netto), toimintakate 265,5 miljoonaa euroa.

Talousarviokohta 3 10 03 Asuntotuotanto (netto), toimintakate 6,6 miljoonaa euroa.

Talousarviokohta 3 10 04 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet (brutto), toimintamenot 244,8 miljoonaa euroa.

Talousarviokohta 3 10 06 Tuki Liikenneliikelaitokselle (brutto), toimintamenot 19,7 miljoonaa euroa.

Talousarviokohta 3 10 07 Infrakorvaus HSL:ltä ja maksu Kaupunkiliikenne Oy:lle (netto), toimintakate -14,0 miljoonaa euroa.

Talousarviokohta 3 10 08 Palvelut ja luvat (netto), toimintakate 34,6 miljoonaa euroa.

Talousarviokohta 3 10 09 Yleisten alueiden kunnossapito (brutto), toimintamenot 102,4 miljoonaa euroa.

Hyväksyttäväksi ehdotetut kaupunkiympäristön toimialan toimintasuunnitelma ja tulosbudjetit on esitetty liitteissä 1-14.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat talous- ja suunnittelupäällikkö Leena Sutela, yksikön päällikkö Maria Sillanpää ja tiimipäällikkö Tuula Pipinen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Lisäys liitteessä 1: Muut toiminnan tavoitteet kohdassa

19.12.2023

"Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteet paranevat enemmän kuin moottoriajoneuvoliikenteen olosuhteet"

Lisätään Keskeiset toimenpiteet tavoitteen toteuttamiseksi:

"Eryityisesti Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteet paranevat nykyisestä mutta huomioidaan kaiken liikennemuotojen sujuvuus."

Kannattaja: Jenni Pajunen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Risto Rautavan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Katri Penttinen: Lisäys liitteessä 1 kohdassa Sitovat toiminnan tavoitteet:

Luonnon monimuotoisuuden edellytykset, viherverkon yhtenäisyys ja ekologiset verkostot turvataan suunnitelmallisen luonnonsuojelun ja uusien viheralueiden myötä keskeisiin toimenpiteisiin lisätään: "Luontotietojärjestelmässä seurataan luonnontilaisten rantojen tilaa ja ne pyritään säilyttämään osana siniviherverkostoa."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Jenni Hjelt: Lisätään päätösehdotukseen kappaleiksi 3 ja 4 seuraavat kappaleet:

"Lautakunta korostaa kaupunki uudistusalueiden uuden projektipäällikömallin toimeenpanon tärkeyttä mahdollisimman nopeassa aikataulussa yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa. Projektipäälliköiden rekrytoinnissa kaupunginkansliaan on tärkeää kiinnittää huomiota kaupunkiympäristön tuntemukseen, mutta myös viestinnälliset ja osallistamistaidot korostuvat.

Kaupunki uudistusalueiden kehittämisessä on tärkeää pyrkiä toteuttamaan yleisten alueiden kunnostus- ja viihtyisyyttä parantavia hankkeita samaan aikaan, kun täydennysrakentamista viedään eteenpäin."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Jenni Hjeltn vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lisäys liitteeseen 1: Sitovan tavoitteen toimenpiteeksi

luonnon osalta lisätään: Edistetään yhteistyössä toimialan sisällä systemaattisesti kaupunkistrategian tavoitetta: "Arvokkaimmille luontoluueille ei rakenneta."

Rakennusten ja yleisten alueiden energiatehokkuus paranee ja uusiutuvan energian käyttö kasvaa -tavoitteen toimenpiteiksi lisätään: "Toteutetaan kaupungin omistamien isojen energiankäyttökohteiden taloudellisesti kannattavat energiansäästötoimenpiteet projekteina kaupunkiympäristön ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yhteistyönä ja toteutetaan kaikessa kaupungin toimitilakannassa kannattavia energiatehokkuustoimia."

Ja toimenpide työmaista muutetaan muotoon: "Asuntorakentamisen työmaiden päästöjä lasketaan merkittävästi edistämällä siirtymää sähköisiin työkoneisiin aina kun se on mahdollista, käyttämällä uusiutuvaa energiaa ja muilla tarkoituksenmukaisilla keinoilla."

Liitteen 14 osalta käyttöön otettavat keinot tuodaan tiedoksi ja harkittavaksi lautakuntaan ensimmäisen ennusteen käsittelyn yhteydessä.

Lisätään päätösehdotukseen: "Lisäksi lautakunta päättää, että palautetaan Katajanokan mattolaituri takaisin paikalleen ja etsitään ratkaisut, joiden myötä laiture voi olla perinteisessä käytössään talviuinnin mahdollistajana tai ratkaistaan tämä talviuintipaikka Katajanokalla jollakin toimivalla tavalla."

Kannattaja: Jenni Pajunen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Leena Sutela, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 39841
leena.sutela(a)hel.fi
Maria Sillanpää, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 36211
maria.sillanpaa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Toimintasuunnitelma ja tulosbudjetti_TUBU_2024_KYMP_päivitetty
Kylkin 19.12.2023 päätöksen mukaisesti
- 2 Palvelukustannukset ja suoritteet talousarviokohdittain_TUBU_KYMP_2024
- 3 Hankeohjelma 801 Kiinteä omaisuus_TUBU_KYMP_2024
- 4 Hankeohjelma rakennukset 2024-2033_TUBU_KYMP_2024
- 5 Vuokra- ja osakehanke-ehdotukset vuosille 2024-2033_TU-

19.12.2023

	BU_KYMP_2024
6	Hankeohjelma 803 Kadut ja liikenneväylät 2024_TUBU_KYMP_2024
7	Hankeohjelma 804 Puistot ja liikunta-alueet 2024_TUBU_KYMP_2024
8	Hankeohjelma 808 Projektialueiden infrarakentaminen_TUBU_KYMP_2024
9	Hankeohjelma 809 Kaupunkiuudistus 2024_TUBU_KYMP_2024
10	Hankeohjelma 810 Suuret liikennehankkeet 2024_TUBU_KYMP_2024
11	Irtaimen omaisuuden perushankinnat 2024-2033_TUBU_KYMP_2024
12	Yhteenvetotaulukko investoinnit_TUBU_2024_KYMP
13	Kaupunkiliikenne Oy palvelukorvaus ja investoinnit 2024-2033_TUBU_2024_KYMP
14	Yleisten alueiden kunnossapito sopeuttamistoimet_TUBU_KYMP_2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä kaupunkiympäristön toimialan vuoden 2024 toimintasuunnitelman ja tulosbudjetin palvelukokonaisuuksittain. Samalla kaupunkiympäristölautakunta oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan toimialajohtajan päättämään tarvittaessa kokonaisuusmäärärahan puitteissa talousarviokohdan 3 10 01 Kaupunkirakenne ja hallinto, palvelukokonaisuuksien välisestä määrärahatarkistuksista.

Edelleen kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä vuoden 2024 talousarvion laatimisoheissa edellytetyt, liitteessä 14 esitetyt sopeuttamistoimenpiteet, joihin ryhdytään poikkeuksellisen lumisen talven edellyttämien muiden toimenpiteiden käyttöönoton seurauksena.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta päättää oikeuttaa:

- Toimialajohtajan päättämään talousarvion sitovuusmääritysten puitteissa investointimäärärahojen kohdentamisesta sekä irtaimen omaisuuden perushankinnan (8 05 03) alakohtien välisestä määrärahojen siirroista.
- Maankäyttöjohtajan päättämään talousarvion sitovuusmääritysten puitteissa esirakentamis-, katu-, puisto-, kaupunkiuudistuksen sekä suuret liikennehankkeet investointien alakohtien välisestä määrärahojen siirrosta (talousarviokohdat 8 01 03, 8 03 01, 8 04 01, 8 09, 8 10).
- Teknisen johtajan päättämään talousarvion sitovuusmääräysten puitteissa talonrakennusinvestointien alakohtien välisestä määrärahojen siirrosta (talousarviokohdat 8 02 01 ja 8 02 02).

Talousarviokohta 3 10 01 Kaupunkirakenne ja hallinto (brutto), toimitamenot 74,4 miljoonaa euroa palvelukokonaisuuksittain:

- Maankäyttö ja kaupunkirakenne, toimintamenot 46,3 miljoonaa euroa
- Hallinto- ja tukipalvelut, toimintamenot 28,1 miljoonaa euroa

Talousarviokohta 3 10 02 Tilat ja rakennuttaminen (netto), toimintakate 265,5 miljoonaa euroa.

Talousarviokohta 3 10 03 Asuntotuotanto (netto), toimintakate 6,6 miljoonaa euroa.

Talousarviokohta 3 10 04 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet (brutto), toimintamenot 244,8 miljoonaa euroa.

Talousarviokohta 3 10 06 Tuki Liikenneliikelaitokselle (brutto), toimintamenot 19,7 miljoonaa euroa.

Talousarviokohta 3 10 07 Infrakorvaus HSL:ltä ja maksu Kaupunkiliikenne Oy:lle (netto), toimintakate -14,0 miljoonaa euroa.

Talousarviokohta 3 10 08 Palvelut ja luvat (netto), toimintakate 34,6 miljoonaa euroa.

Talousarviokohta 3 10 09 Yleisten alueiden kunnossapito (brutto), toimintamenot 102,4 miljoonaa euroa.

Hyväksyttäväksi ehdotetut kaupunkiympäristön toimialan toimintasuunnitelma ja tulosbudjetit on esitetty liitteissä 1-14.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimialan vuoden 2024 toimintasuunnitelma ja tulosbudjetit on laadittu kaupunginvaltuuston 22.11.2023 hyväksymän talousarvion mukaisiksi.

Käyttötalous

3 10 01 Kaupunkirakenne ja hallinto

Talousarviokohdasta 3 10 01 on vuoden 2024 alusta alkaen erotettu omaksi talousarviokohdakseen siihen aiemmin kuulunut Yleiset alueet, brutto (uuden talousarviokohdan 3 10 09 nimi on Yleisten alueiden kunnossapito). Alla esitetyissä Kaupunkirakenteen ja hallinnon luvuissa vuodelta 2023 on käytetty vertailukelpoistettuja lukuja.

Talousarviokohdan toimintamenot ovat valtuustoon nähden sitovia. Talousarvion mukaiset käyttötalouden tulot (toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön) ovat 447,1 miljoonaa euroa (TA 2023; 437,4 miljoonaa euroa) ja menot 74,4 miljoonaa euroa (TA 2023; 71,5 miljoonaa euroa).

Talousarviokohdan tulot nousevat 9,7 miljoonaa euroa vuoden 2023 talousarvioon verrattuna.

Menojen kokonaismäärä kasvaa 2,9 miljoonalla eurolla (mm. suunniteluvalmiuden nostamiseen kaupunki uudistusalueiden hankkeissa, pyöräilyliikenteen, luonnonsuojelun alueiden ja muiden kaupunkistrategian mukaisissa investointihankkeissa sekä ICT-projekteissa).

3 10 02 Tilat ja rakennuttaminen

Talousarviokohdasta 3 10 02 on vuoden 2024 alusta alkaen erotettu Asuntoyksikkö ja siirretty osaksi Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuutta talousarviokohtaan 3 10 08. Alla esitetyissä Tilat ja rakennuttaminen -talousarviokohdan luvuissa vuodelta 2023 on käytetty vertailukelpois-tettuja lukuja.

Talousarviokohdan toimintakate on valtuustoon nähden sitova. Talousarvion mukainen sitova toimintakate on 265,5 miljoonaa euroa (TA 2023; 252,4 miljoonaa euroa). Vuoden 2024 talousarvion toimintakate paranee noin 13,0 miljoonaa euroa (5,2 %).

Talousarvion mukaiset käyttötalouden tulot (toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön) ovat 620,2 miljoonaa euroa (TA 2023; 601,1 miljoonaa euroa) ja toimintamenot ovat 354,8 miljoonaa euroa (TA 2023; 348,6 miljoonaa euroa). Talousarviokohdan tulojen arvioidaan kasvavan 19,1 miljoonaa euroa johtuen muun muassa sisäisten vuokrien indeksij- ja tasokorotuksista.

3 10 03 Asuntotuotanto

Talousarviokohdan toimintakate on valtuustoon nähden sitova. Talousarvion mukainen sitova toimintakate on 6,6 miljoonaa euroa (TA 2023; 6,5 miljoonaa euroa). Vuoden 2024 talousarvion toimintakate paranee 0,2 miljoonaa euroa (2,4 %).

Talousarvion mukaiset käyttötalouden tulot ovat 34,7 miljoonaa euroa (TA 2023; 30,4 miljoonaa euroa). Talousarvion mukaiset toimintamenot ovat 28,1 miljoonaa euroa (TA 2023; 23,9 miljoonaa euroa). Menojen kasvun pääasialliset syyt ovat korkotason nousu sekä myymättömien asuntojen asuntotuotannon vastuulle jäävät vastikkeet.

3 10 04 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet

Talousarviokohdan toimintamenot yhteensä 244,8 miljoonaa euroa (2023; 234,4 miljoonaa euroa) ovat valtuustoon nähden sitova erä. HSL-kuntayhtymän maksuosuus vuonna 2024 on noin 242,4 miljoonaa euroa ja HSY-kuntayhtymän maksuosuus noin 2,3 miljoonaa euroa. HSL-kuntayhtymän maksuosuus nousee 10,3 miljoonaa euroa (4,4 %)

ja HSY-kuntayhtymän maksuosuus 0,1 miljoonaa euroa (4,5 %). HSL-kuntayhtymän kuntaosuuden nousu kytkeytyy joukkoliikenteen houkuttelevuuden ja palvelutason parantamiseen tähtääviin toimiin ja on linjassa kaupunginhallituksen 28.8.2023 lausumaan.

3 10 06 Tuki Liikenneliikelaitokselle

Talousarviokohdan toimintamenot 19,7 miljoonaa euroa (2023; 6,0 miljoonaa euroa) ovat valtuustoon nähden sitova erä. Menojen kasvu 13,7 miljoonalla eurolla (230,5 %) johtuu infrainvestointien rahoittamiseen käytettävien lainojen korkojen noususta ja Länsimetron vastikkeiden noususta. Tuessa on huomioitu myös Kampin metroaseman liukuportaan alaskirjaus 2,0 miljoonaa euroa.

3 10 07 Infrakorvaus HSL:ltä ja maksu Kaupunkiliikenne Oy:lle

Talousarviokohdan valtuustoon nähden sitova toimintakate on -14,0 miljoonaa euroa (TA 2023 -10,9 miljoonaa euroa). Toimintakate heikentyy 3,6 miljoonaa euroa (33,4 %), koska Kaupunkiliikenne Oy:lle maksettava palvelukorvaus kasvaa HSL:ltä laskutettavaa infrakorvausta enemmän. Korvausten nousu aiheutuu muun muassa Raide-Jokerin sekä Kalasatamasta Pasilaan -hankkeen valmistumisesta.

Kaupunkiliikenteen palvelukorvaukset ja suunnitteilla olevat investoinnit on esitetty liitteessä 13.

3 10 08 Palvelut ja luvat

Talousarviokohtaan siirtyy vuoden 2024 alusta Asuntoyksikkö talousarviokohdasta 3 10 02. Alla esitetyissä Palvelut ja luvat -talousarviokohdan luvuissa vuodelta 2023 on käytetty vertailukelpoistettuja lukuja.

Talousarviokohdan valtuustoon nähden sitova toimintakate on 34,6 miljoonaa euroa (TA 2023; 28,9 miljoonaa euroa). Vuoden 2024 toimintakate paranee 5,6 miljoonaa euroa (19,5 %) johtuen pääosin pysäköintitunnusten ja -virhemaksujen tuotoista.

Talousarvion mukaiset käyttötalouden tulot ovat 150,8 miljoonaa euroa (TA 2023; 138,9 miljoonaa euroa).

Talousarvion mukaiset toimintamenot ovat 116,2 miljoonaa euroa (TA 2023; 110,0 miljoonaa euroa).

3 10 09 Yleisten alueiden kunnossapito

Vuoden 2024 alusta lukien aiemmin talousarviokohtaan 3 10 01 kuullut Yleiset alueet (brutto) muodostaa uuden oman talousarviokohtansa

3 10 09 Yleisten alueiden kunnossapito. Talousarviokohdan luvuissa vuodelta 2023 on käytetty vertailukelpoistettuja lukuja. Talousarviokohdan toimintamenot ovat valtuustoon nähden sitova erä.

Talousarvion mukaiset käyttötalouden tulot ovat 10,4 miljoonaa euroa (TA 2023; 10,8 miljoonaa euroa)

Toimintamenot vuonna 2024 ovat 102,4 miljoonaa euroa (TA 2023; 91,4 miljoonaa euroa). Toimintamenot nousevat 10,9 miljoonaa euroa (12 %). Suurimpina muutoksina talvihoidon kunnossapidon määrärahojen nosto keskimääräisen talven tasolle (+ 3,0 miljoonaa euroa), sekä kaupunginhallituksen päätöksellä +3,5 miljoonan euron kohdentaminen kaupunkiuudistusalueille, linjattuun talvikunnossapitoon kävely- ja pyöräväylillä, josta 0,5 miljoonaa euroa uusiin erityishoitoalueisiin Sympisten yms. ympärille.

Vuoden 2024 talousarvion laatimisoikeuden mukaisesti tulosbudjetin käsittelyssä on jatkossa esitettävä ja hyväksyttävä ennakkoon myös talouden sopeuttamistoimenpiteet, joihin ryhdytään poikkeuksellisen lumisen talven edellyttämien muiden toimenpiteiden käyttöönoton seurauksena.

Liite 14, sopeuttamistoimenpiteet.

Käyttötalouden määrärahaerittely

Kaupunkiympäristön toimialan käyttötalouden tulot ja menot on esitetty liitteessä 1.

Investoinnit

Investointitulot

Talousarviokohdat 8 01 50 Kiinteä omaisuus ja 8 07 Muu pääomatalous

Vuonna 2024 kiinteää omaisuutta arvioidaan myytävän 85,0 miljoonalla eurolla, josta kiinteän omaisuuden myyntiin kirjataan tasearvon mukaiset 4,2 miljoonaa euroa. Erotuksena syntyvät 80,8 miljoonan euron myyntivoitot kirjataan tuloiksi talousarviokohtaan 3 10 01 Kaupunkirakenne ja hallinto.

Vuonna 2024 kiinteistöjä ja osakehuoneistoja arvioidaan myytävän 20,0 miljoonalla eurolla, josta muuhun pääomatalouteen kirjataan tasearvon mukaiset 8,0 miljoonaa euroa. Erotuksena syntyvät myyntivoitot kirjataan talousarviokohtaan 3 10 01 Kaupunkirakenne ja hallinto.

Investointimenot

Talousarviossa on osoitettu vuodelle 2024 kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön investointimäärärahaa yhteensä 702,3 miljoonaa euroa. Lisäksi toimiala valmistelee yhdessä kaupunginkanslian kanssa projektialueiden infrarakentamishankkeita sekä yhteishankkeita väyläviraston kanssa. Projektialueiden infrarakentamisen vuoden 2024 määrärahoista, 127,5 miljoonaa eurosta, päättää kaupunginhallitus.

Investointimenojen erittely

Investointimenot hankkeittain ja sekä investointien yhteenveto on esitetty liitteissä 3-12. Menot on liitteissä on esitetty tuhansina euroina paitsi liitteessä 5 jossa luvut ovat euron tarkkuudella.

Sitovat ja muut toiminnalliset tavoitteet

Sitovien ja muiden toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen kaupunkistrategiaan on esitetty liitteessä 1.

Palvelukustannukset ja suoritteet

Palvelukustannukset ja suoritteet talousarviokohdittain on esitetty liitteessä 2.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelman ja tulosbudjetin seuranta

Lautakunnan käsittelyyn tuodaan vuoden 2024 aikana vähintään kolme talousarvion toteutumisennustetta, joissa arvioidaan talousarvion toteutumista sekä määrärahojen käytön että tavoitteiden osalta.

Toimivalta

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 2 momentin kohdan 4 mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta päättää alaiselleen toimialalle tulosbudjetin ja toimintasuunnitelman, jotka sisältävät talousarvioon perustuvat tulostavoitteet, tarvittavat toimenpiteet ja resurssit sekä toiminnasta kertyvät tulot ja aiheutuvat menot.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Leena Sutela, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 39841
leena.sutela(a)hel.fi
Maria Sillanpää, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 36211
maria.sillanpaa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Toimintasuunnitelma ja tulosbudjetti_2024_TUBU_2024_KYMP
- 2 Palvelukustannukset ja suoritteet talousarviokohtitain_TUBU_KYMP_2024
- 3 Hankeohjelma 801 Kiinteä omaisuus_TUBU_KYMP_2024
- 4 Hankeohjelma rakennukset 2024-2033_TUBU_KYMP_2024
- 5 Vuokra- ja osakehanke-ehdotukset vuosille 2024-2033_TUBU_KYMP_2024
- 6 Hankeohjelma 803 Kadut ja liikenneväylät 2024_TUBU_KYMP_2024
- 7 Hankeohjelma 804 Puistot ja liikunta-alueet 2024_TUBU_KYMP_2024
- 8 Hankeohjelma 808 Projektialueiden infrarakentaminen_TUBU_KYMP_2024
- 9 Hankeohjelma 809 Kaupunkiuudistus 2024_TUBU_KYMP_2024
- 10 Hankeohjelma 810 Suuret liikennehankkeet 2024_TUBU_KYMP_2024
- 11 Irtaimen omaisuuden perushankinnat 2024-2033_TUBU_KYMP_2024
- 12 Yhteenvetotaulukko investoinnit_TUBU_2024_KYMP
- 13 Kaupunkiliikenne Oy palvelukorvaus ja investoinnit 2024-2033_TUBU_2024_KYMP
- 14 Yleisten alueiden kunnossapito sopeuttamistoimet_TUBU_KYMP_2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia/talous- ja suunnitteluosasto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 12.12.2023 § 663

Kaupunkiympäristölautakunta 05.12.2023 § 648

§ 689

Länsi-Haagan asemakaavan muutosehdotus (nro 12883) ja sen asettaminen nähtäville (sisältää liikennesuunnitelman)

HEL 2020-012978 T 10 03 03

Hankenumero 5704_10

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat tiimipäällikkö Suvi Tyynilä, liikenneinsinööri Ville Andersson, maisema-arkkitehti Harald Arlander ja erityisasiantuntija Anu Haahla. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Risto Rautavan ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tony Isaksson, arkkitehti, puhelin: 09 310 38998

tony.isaksson(a)hel.fi

Suvi Tyynilä, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37264

suvi.tyynila(a)hel.fi

Ville Andersson, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 33029

ville.andersson(a)hel.fi

Harald Arlander, maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, puhelin: 09 310 42146

harald.arlander(a)hel.fi

Jarkko Nyman, insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37094

jarkko.nyman(a)hel.fi

Anu Haahla, ympäristöasiantuntija, ympäristöhäiriöt, puhelin: 09 310 28916

anu.haahla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12883 kartta, päivätty 28.11.2023
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12883 selostus, päivätty 28.11.2023
- 5 Havainnekuva, 28.11.2023
- 6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7534 / 28.11.2023)
- 7 Illustraatiot

8	Länsi-Haaga, keskiosan kortteleiden viitesuunnitelma
9	Länsi-Haaga, julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma
10	Liikennemeluselvytys
11	Riskinarvio
12	Tilastotiedot
13	Vuorovaikutusraportti 28.11.2023 ja asukastilaisuuden 27.1.2021 muistio (12.2.2021)
14	Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää

- asettaa 28.11.2023 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12883 (liite nro 3) julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti. Asemakaavan muutos koskee 29. kaupunginosan (Haaga, Etelä-Haaga) puisto-, lähivirkistys- ja katualueita (muodostuvat uudet korttelit 29272–29281)
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2020-012978>

- että asemakaavoituspalvelu pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa asemakaavoituspalvelun tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä.

Samalla lautakunta esittää kaupunginhallitukselle

- asemakaavan muutosehdotuksen nro 12883 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aihetta asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkiympäristölautakunnassa.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Etelä- ja Pohjois-Haagan rinnalle syntyy Länsi-Haaga. Kehittyvät rai-
deyhetydet muodostavat verkostokaupunkia ja nostavat sijainnin kes-

keiseksi. 110 kilovoltin ilmajohtojen kaapelointi mahdollistaa rakentamisen Vihdintien varteen. Suunnitteilla on houkutteleva, identiteetiltään haagalainen, luonnonläheinen ja yhteisöllinen asuinalue palveluineen. Vihdintie muuttuu tällä kohdin urbaaniksi kaupunkiympäristöksi.

Lähiasukkaiden voimakkaasti esittämää huolta Riistavuorenpuiston luonnon ja virkistykseen arvoista sekä ehdotuksia kortteleiden sijoittelusta on kuunneltu, rakentaminen on rajattu merkittävästi kaavarunkoa sekä asemakaavoituksen vuorovaikutuksessa esitettyä havainnekuvaluonnosta kapeammalle alueelle. Riistavuorenpuistosta säilyy asemakaavaehdotuksessa puistona noin kaksi kolmasosaa. Rakentamisalue on osin puutonta vyöhykettä, mutta myös puustoa menetetään. Metsäinen viheryhteys verkostoituneena ympäröivien viheralueiden kanssa, liito-oravan ydinalueet ja kulkureitit, avokalliomuodostelmat ja suopuistona kehitettävä metsikön osa muodostavat kuitenkin yhä monipuolisen luonto- ja virkistysalueen Riistavuorenpuistoon. Korttelien korkotasot on suunniteltu vaihteleva topografia huomioiden, louhinnan haittoja minimoiden. Nykyisin lähes koko puisto on ohjeavot ylittävää melualueutta, tältä osin kortteleiden muodostama suoja parantaa säilyvän virkistysalueen laatua.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Vihdintien ja Huopalahdentien bulevardikaupungin kaavarungon vuonna 2019. Uusi pikaraitiolinja Helsingin keskustasta Kannelmäkeen tulee palvelemaan tiivistyvää maankäyttöä ja jo olemassa olevia asuin- ja työpaikka-alueita, sekä kytkemään yhteen kantakaupungin raitioverkon, Raide-Jokerin, rantaradan ja kehäradan.

Länsi-Haagaan suunnitellaan asuntoja noin 2 400 haagalaiselle, asuin-kerrosalaa tulee 94 000 k-m². Rakennukset ovat seitsemästä neljääntoista kerrosta korkeita Vihdintien varrella, sisempänä kalliomaastoon sovitettuna yleisimmin viisikerroksisia. Tonttien keskimääräinen tehokkuusluku on e=2,68. Lisäksi on osoitettu päiväkotia 2 000 k-m², noin 2 800 k-m² kerrosalaa asuinrakennusten kivijalkaan sijoittuville liikkeille ja tilat päivittäistavarakaupalle, noin 1 200 k-m². Palvelut keskittyvät etenkin pikaraitiotiepysäkkien läheisyyteen.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7534), jonka mukaan Vihdintien länsipuolelle syntyy uusi Vihdintien suuntainen pihakatu. Pysäköinti on keskitetty pysäköintilaitoksiin ja osa vieraspaikoista katujen varsille. Ajo pysäköintilaitoksiin on pääasiassa keskitetty Vihdintien liittymäkohtien läheisyyteen, jotta pihakadusta saadaan mahdollisimman rauhallista ja jalankulkupainotteista ympäristöä. Tätä kävelypainotteista katutilaa rytmittää aukiomaisten julkisten ulkotilojen sarja.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi vuonna 2019 bulevardikaupungin kaavarungon, joka toimii lähtökohtana alueelle laadittaville asema-kaavoille ja asemakaavan muutoksille.

Kaupunginvaltuusto on 13.10.2021 hyväksynyt uuden Kasvun paikka - Helsingin kaupunkistrategian 2021 - 2025. Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista mm.:

- edistämällä kaupungin kasvua uuden asuntotuotannon myötä. Rakentamista ei osoiteta kaupungin arvokkaimmille luontoalueille
- edesauttamalla kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista ja raideliikenteen verkostokaupungin toteutumista edistämällä asuntotuotantoa hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä AM-ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena on asuntotuotannon kasvun nopeutuminen AM-ohjelman mukaisesti, asumiskustannusten nousun hillintä, tasapainoisten kaupunginosien luominen ja asumistiheyden nousu
- tukemalla vetovoimaisen, viihtyisän ja kauniin kaupunkitilan suunnittelua niin uusille kuin vanhoille alueille. Kaavaratkaisu mahdollistaa hyvää kaupunkitilaa, jossa voi viipyä ja oleilla ja joka luo paikan kaupallisille palveluille, kohtaamisille ja julkiselle toiminnalle.

Kaavaratkaisu edesauttaa Helsingin yleiskaavan 2016 tavoitetta laajentaa kantakaupunkia mm. kaupunkibulevardeiksi muutettavien Vihdintien ja Huopalahdentien varsille.

Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alue sijaitsee Riistavuorenpuiston alueella sekä osittain Vihdintien ja Eliel Saarisen tien katualueilla. Vihdintien, junaradan, Riistavuorenpuiston kortteleiden ja Eliel Saarisen tien rajaama, laajahko puistoalue on pääasiassa kallioista metsää sekä avokalliopaljastumaa. Metsäisellä puistoalueella kulkee lisäksi useita ulkoilureittejä. Alueen eteläosaan sijoittuu alavaa entistä suoympäristöä. Alueen länsireunassa, Vihdintien vieressä kulkevat sähköverkon ilmajohtodot, joiden alla on puuton vyöhyke. Etelässä Eliel Saarisen tietä kulkee uusi itä-länsisuuntainen Raide-Jokerin pikaraitiotie-yhteys. Eteläosan alue linkittyy tulevaan Haagan ympyrän alueeseen ja sinne suunniteltuihin monipuolisiin palveluihin sekä uuden pikaraitiotieyhteyden ja Raide-Jokerin vaihtopysäkkeihin.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1952 - 2013.

Helsingin kaupunki omistaa koko suunnittelualueen. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia. Kustannukset on esitetty kustannustasossa 1/2023, joka vastaa Maku indeksin pistelukua 129,2 (2015=100), alv. 0 %.

Esirakentaminen	2 900 000 €
Katurakenteet	2 700 000 €
Puistorakenteet	1 700 000 €
Johtosiirrot	300 000 €
Julkinen palvelurakentaminen (päiväkoti)	7 000 000 €
YHT.	14 600 000 €

Lisäksi kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kunnallistekniikan osalta operaattoreille kustannuksia seuraavasti:

Vesihuolto	2 900 000 €
Kaukolämpö	700 000 €
Sähkö ja tele	700 000 €

Alueen rakennusten ja kortteleiden perustamiskustannuksiksi on arvioitu noin 9 milj. euroa.

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Alueelle kaavoitettavan rakennusoikeuden määrä on noin 94 000 kerrosneliötä. Kaupunki omistaa alueen maa-alan. Rakennusoikeuden arvo on noin 75 milj. euroa.

Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Uudenmaan ELY-keskus

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja luonnosaineistosta kohdistuivat Vihdintien pikaraitiolinjan merkitykseen kestäväen maankäytön mahdollistajana, tehokkaaseen ja tiiviiseen maankäyttöön, Vihdintien pysäkkien saavutettavuuteen, vesihuollon suunnitteluun ja järjestelyihin sekä hulevesien tilavarauksiin. Huomautettiin että viereinen Etelä-Haagan asuntoaluekokonaisuus kuuluu Helsingin kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävien alueiden joukkoon.

Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu kaavoitustyössä huomioon suunnittelemalla tiivistä korttelirakennetta sekä huolehtimalla sujuvista kulkuyhteyksistä joukkoliikennepysäkeille ja riittävästä tilavarauksista vesihuollolle ja hulevesien hallinnalle. Uuden rakentamisen mittakaavassa on huomioitu lähikorttelit.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat eniten Riistavuorenpuiston kaventumiseen nykyisestä. Toivottiin kaavahankkeesta luopumista kokonaan tai rakentamisalueen kaventamista siten että metsää säästyy. Mielipiteet kohdistuivat myös Länsi-Helsingin pikaraitiotiehen, bulevardikaupunkiin, luonnonympäristöön, ekologiin yhteyksiin, uhanalaisiin lajeihin, alueen viihtyisyyteen ja käyttöön, virkistys- ja liikuntapalveluihin, korttelialueisiin ja rakentamistapaan, Pitäjänmäen yritysalueiden huomioimiseen, sähköasemaan, alueen kaupallisiin ja julkisiin palveluihin, liikennejärjestelmään ja pysäköintiin, meluun ja ilmanlaatuun, ilmastonmuutokseen, vuorovaikutukseen ja asukasosallistumiseen.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että Riistavuorenpuistoa on säästetty merkittävästi enemmän ja asutuskorttelialuetta on kehitetty siten että rakentamisalue on supistunut lähelle Vihdintietä. Riistavuorenpuiston verkostollisia yhteyksiä on parannettu ja suunnitelmia on muutettu mm. kaavaprosessin aikana löydetyn liito-oravan ydinalueen huomioimiseksi. Länsi-Haagan kaavaan on mielipiteiden johdosta liitetty alun perin toiseen kaava-alueeseen kuuluneet Riistavuorenpuiston pohjoisin osa ja etelänurkka, jotta puiston aluetta voi helpommin tarkastella kokonaisuutena. Sähköasema on siirretty puiston alueelta Pitäjänmäen yritysalueelle ja toinen päiväkotit on poistettu suunnittelualueelta. Pysäköintilaitoksen sijaintia ja sen lähiympäristöä

19.12.2023

on tarkistettu. Kirjallisia mielipiteitä saapui 59 kpl, joista yksi oli adressi (allekirjoittajia 1609).

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Jatkotoimenpiteet

Asemakaavoituspalvelu pyytää kaavaehdotuksesta lausunnot seuraavilta tahoilta:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Uudenmaan ELY-keskus
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala (kaupunginmuseo)
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala (pelastuslaitos)
- sekä muut mahdolliset tahot.

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tony Isaksson, arkkitehti, puhelin: 09 310 38998

tony.isaksson(a)hel.fi

Suvi Tyynilä, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37264

suvi.tyynila(a)hel.fi

Ville Andersson, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 33029

ville.andersson(a)hel.fi

Harald Arlander, maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, puhelin: 09 310 42146

harald.arlander(a)hel.fi

Jarkko Nyman, insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37094

jarkko.nyman(a)hel.fi

Anu Haahla, ympäristöasiantuntija, ympäristöhäiriöt, puhelin: 09 310 28916

anu.haahla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12883 kartta, päivätty 28.11.2023
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12883 selostus, päivätty

	28.11.2023
5	Havainnekuva, 28.11.2023
6	Liikennesuunnitelma (piir.nro 7534 / 28.11.2023)
7	Illustraatiot
8	Länsi-Haaga, keskiosan kortteleiden viitesuunnitelma
9	Länsi-Haaga, julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma
10	Liikennemeluserveys
11	Riskinarvio
12	Tilastotiedot
13	Vuorovaikutusraportti 28.11.2023 ja asukastilaisuuden 27.1.2021 muistio (12.2.2021)
14	Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

1	Mielipidekirjeet 1-54 (sisältää adressin)
2	Mielipidekirjeet 55-59

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia tiedoksi
Kymp/Asemakaavoituspalvelu (kuulutus) tiedoksi

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 28.11.2023 § 632

Nimistötoimikunta 05.05.2021 § 37

Nimistötoimikunta 07.04.2021 § 28

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 16.2.2021

19.12.2023

Asia/5

§ 690

Länsi-Helsingin raitioteiden hankesuunnitelma

HEL 2023-012549 T 08 00 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli projektinjohtaja Anton Silvo. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Risto Rautavan ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Anton Silvo, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 37489
anton.silvo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma
- 2 Hankesuunnitelman liitteet
- 3 Vertailu yleissuunnitelmaan

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä 10.11.2023 päivätyn Länsi-Helsingin raitioteiden hankesuunnitelman hankkeen toteutuksen ohjeena noudatettavaksi.

Esittelijän perustelut

Hankesuunnitelma

Kaupunginvaltuuston Länsi-Helsingin raitioteiden hyväksymispäätöksen mukaisesti Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy ja kaupunkiympäristötoimiala ovat yhteistyössä valmistelleet hankesuunnitelman raitioteiden ja bulevardikaupungin infrastruktuurin kokonaisuudesta. Hankesuunnitelman tarkoituksena on määrittellä toteutettavan hank-

keen laajuus, toteutustapa, aikataulu, vaiheistus sekä muut hankkeen toteutukseen ja hallintaan liittyvät asiat. Lisäksi hankesuunnitelman yhteydessä on laadittu hankekokonaisuudesta ympäristövaikutusten arviointi sekä päivitetty hankearviointi ja kaupunkitaloudellisten vaikutusten arviointi.

Hankkeen laajuus

Hankesuunnitelman mukaisesti muodostettava toteutushanke sisältää seuraavat investoinnit:

- Uudet raitiotiet, niiden edellyttämät katujärjestelyt ja muun infrastruktuurin
- Läntisen bulevardikaupungin pääkatujen rakentamisen Huopalahdentiellä, Haagan ympyrässä ja Vihdintiellä
- Turunväylän tiealueen ja Huopalahdentien liittymän muutokset
- Helen Sähköverkko Oy:n sähköverkojärjestelyiden edellyttämät kunnallistekniset työt Huopalahdentien, Haagan ympyrän ja Vihdintien alueella
- Läntisen bulevardikaupungin esirakentamistöitä tarkoituksenmukaisessa laajuudessa pääkatuihin rajautuvilla alueilla
- Kunnallisteknisten verkostojen rakentamisen ja saneerauksen hankkeen alueella YKT-sopimuksen mukaisesti tai verkoston haltijan osallistumisella hankkeeseen tilaajaosapuolena

Aiemmat päätökset

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelman ja hankkeen toteutuksen 20.1.2021. Samalla asetettiin raitiotieinfrastruktuurille ja sen edellyttämille katujärjestelyille ja muulle infrastruktuurille maarakennuskustannusindeksiin sidottu enimmäishinta, joka on hankesuunnitelman hintatasossa 197 miljoonaa euroa. Enimmäishinnan ulkopuolelle rajattiin bulevardikaupungin maankäytön toteutusta palveleva katurakentaminen, taitorakenteet sekä yhdyskuntateknisten verkostojen muutokset ja uudisrakentaminen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Huopalahdentien katualueen ja ympäristön asemakaavan ja asemakaavan muutoksen 30.8.2023. Kaavan valituskäsittely on kesken.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Haagan ympyrän ja Vihdintien asemakaavan ja asemakaavan muutoksen 30.8.2023. Kaavan valituskäsittely on kesken.

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Töölöntorin asemakaavan muutoksen hyväksymistä 26.9.2023. Kaavan hyväksymiskäsittely on kesken.

19.12.2023

Kaupunginvaltuusto hyväksyi toteutussopimuksen tekemisen Helen Sähköverkko Oy:n kanssa koskien Läntisen bulevardikaupungin sähköverkon järjestelyjen toteuttamista ja sen kustannusten korvaamista 14.6.2023.

Kaupunginhallitus hyväksyi aiesopimuksen Turunväylän ja Huopalahdentien liittymän parantamisesta sekä Hakamäentien lakkauttamisesta ja muuttamisesta kaduksi 21.8.2023.

Helsingin seudun kuntien ja valtion välisen MAL-sopimuksen 2020-31 mukaan valtio osoittaa hankekokonaisuuden toteuttamiseen 105 miljoonaa euroa. Kaupunki on hakenut sopimuksen perusteella hankkeelle valtionavustusta.

Toteutusmuoto

Hankesuunnittelussa tehtyjen selvitysten perusteella hankkeen toteutusmuodoksi esitetään integroitua projektitoteutusta, joka tunnetaan myös allianssimallina. Allianssimallissa tilaajat osallistuvat hankkeeseen aktiivisina osapuolina. Päätös toteutusvaiheeseen siirtymisestä tehdään kehitysvaiheen tuloksena muodostuvan, osapuolia sitovan tavoitekustannuksen pohjalta. Malli sisältää taloudelliset kannusteet siihen, että yhteistyössä muodostetaan parhaat ratkaisut ja riskit sekä mahdollisuudet jaetaan osapuolten kesken.

Hankkeen toteutusaikataulu

Hankesuunnitelmassa on esitetty alustava arvio hankkeen toteutusaikataulusta, osittelusta ja vaiheistuksesta. Toteutusaikataulu tarkennetaan hankkeen kehitysvaiheessa yhteistyössä toteuttaja- ja suunnitteli-jaosapuolten kanssa. Aikataulun määrittelyn reunaehtoina otetaan huomioon maankäytön toteuttamisen edistäminen, kaupungin sitoumukset muun muassa sähköverkon muutostöiden toteutusaikatauluun ja yhteensovitus muihin suuriin liikennehankkeisiin.

Seuraavassa vaiheessa kaupunki ja kaupunkiliikenneyhtiö käynnistävät hankesuunnitelmassa määritellyn toteutushankkeen kilpailutuksen. Tavoitteena on, että hankintavaihe toteutetaan ja toteutushanke aloittaa toimintansa vuoden 2024 aikana.

Alustava tavoite rakentamisvaiheen aloittamiselle on vuosi 2026 ja rakennustöiden valmistumiselle vuosi 2031. Raitioliikenteen aloittamiseen vaikuttaa lisäksi käyttöönotto- ja koeajovaiheiden kesto sekä kaluston toimitusaika.

Kustannukset

Toteutettavien investointien kokonaiskustannusarvio on noin 310 miljoonaa euroa, josta raitiotieinvestoinnin osuus on noin 188 miljoonaa euroa. Kustannusarviot perustuvat raitioteiden yleissuunnitelman, bulevardikaupungin asemakaavojen kunnallisteknisten yleissuunnitelmien sekä sähköverkon järjestelyiden toteutussopimuksen yhteydessä laadittuihin kustannusarvioihin. Kustannusarviot on ajantasaistettu tekeillä niille inflaatiotarkistukset maarakennuskustannusindeksin kehityksen mukaisesti.

Hankkeen kehitysvaiheessa hankekokonaisuudelle määritellään tavoitehinta, johon kaikki osapuolet sitoutuvat. Integroidussa projektitoteutuksessa on tavoitehintaan perustuva kannustinjärjestelmä, joka ohjaa kaikkia osapuolia toimimaan yhteisen edun mukaisesti kustannustehokkaaseen toteutukseen. Sekä mahdolliset kustannusten ylitykset että säästöt jaetaan tilaajan ja toteuttajien kesken.

Taloudelliset vaikutukset

Hanke lisää joukkoliikenteen liikennöintikustannuksia noin 1,8 miljoonaa euroa vuonna 2030 sisältäen raitioliikenteen ja bussilinjojen liikennöinnin, raitiovaunukaluston ja raitiovaunuvarikoiden kustannukset.

Liikennöintikustannusten muutos ja infrakorvausjärjestelmän piiriin tuleva pääoma lisäävät HSL:n kustannuksia noin 6,5 miljoonaa euroa vuodessa, josta Helsingin maksuosuuden muutos on noin 3,3 miljoonaa euroa. Lipunhintoihin siirrettynä niiden nostopaine kasvaa 0,7 prosenttiyksikköä.

Hankkeen kaupunkitaloudellisten vaikutusten arviointi on päivitetty. Liikennemallin versiopäivitys on muuttanut myös sen tuloksia, sillä kiinteistötaloudellisten vaikutusten perustana olevat saavutettavuusmuutokset ovat pienentyneet. Raitiotien toteuttaminen kasvattaa hieman rakennustuotannon kokonaisuutta vaikutusalueella ja lisää kaupungin tuloja maaomaisuudesta tarkastelujaksolla noin 42 miljoonaa euroa eli 9 prosentilla suhteessa vertailuvaihtoehtoon.

Vaikutusten arviointi

Osana hankesuunnittelua on laadittu kattava vaikutusten arviointi raitiotie- ja katurakentamisen kokonaisuudesta. Arvioinnin tavoitteena on ollut täydentää ja päivittää aiemmissa vaiheissa ja asemakaavojen valmistelun yhteydessä tehtyjä arviointeja, jotta hankkeen jatkosuunnittelun sekä riskien ja haittojen hallinnan tueksi on perusteelliset ja yhteinäiset lähtötiedot. Arviointi kattaa hankkeen vaikutukset muun muassa liikenteen meluun, tärinään, ilmanlaatuun, ilmastoon, luontoon, pinta- ja pohjavesiin, maisemaan ja kaupunkikuvaan sekä sosiaaliset vaikutukset ja siinä on esitetty keinoja haitallisten vaikutusten lieventämiseen.

Uudenmaan Ely-keskus on päättänyt 22.5.2023, että hankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaista menettelyä.

Liikenteelliset vaikutukset

Hankkeelle on laadittu päivitetty liikenne-ennuste ja siihen perustuva hankearviointi. Arvioinnissa on käytetty HSL:n ylläpitämää seudullista Helmet-liikennemallia ja oletukset joukkoliikenteen muutoksista on laadittu yhteistyössä HSL:n kanssa. Liikennemalliin on tehty yleissuunnitelman laatimisen jälkeen versiopäivitys, joka on muuttanut tuloksia merkittävästi ja estää suoran vertailun aiempiin tuloksiin. Malli ennustaa raitiolinjoille aiempaa pienempiä matkustajamääriä ja käyttäjähyötyä. Arvioitujen vaikutusten suuruusluokka on yhtenäinen muiden samalla malliversiolla tarkasteltujen raitiotiehankkeiden kanssa.

Matkustajamääräennuste keskustasta Kannelmäkeen suunnitellulle pikaraitiolinja 14:lle on 24 000 matkustajaa vuorokaudessa vuonna 2030 ja 42 000 matkustajaa vuorokaudessa vuonna 2060. Hanke tuottaa nettonykyarvona 34 miljoonan euron hyödyt tarkastelujaksolla ja sen yhteiskuntataloudellinen hyöty-kustannussuhde on 0,20.

Päätöksenteko

Hankkeen toteutuksessa sovelletaan kaupungin hallintosääntöä sekä kaupunginhallituksen vahvistamaa katu-, liikenneväylä-, rata-, ja puisto- ja puistohankkeiden käsittelyohjetta. Hankkeen toteutuksesta on päätetty yleissuunnitelman hyväksymisen yhteydessä eikä kyseisen päätöksen kattama hankesisältö tai sen kustannusarvio ole olennaisesti muuttunut hankesuunnittelun aikana, joten muutosta hankepäätökseen ei esitetä. Muiden hankekokonaisuuteen sisältyvien investointien toteutuksesta on tehty periaatteelliset päätökset asemakaavojen sekä sopimusten hyväksymisen yhteydessä, niiden rahoitus on esitetty talousarvioehdotuksessa ja toteutuksesta päätetään käsittelyohjeen mukaisesti esimerkiksi katusuunnitelman tai toteutussopimuksen hyväksymisen yhteydessä.

Kaupungin ja kaupunkiliikenneyhtiön yhteistyösopimuksen sekä palvelukorvaussopimuksen yhteistyöryhmä huolehtii hankkeen yhteistyöhön ja palvelukorvauksiin liittyvien asioiden käsittelemisestä.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto tekee hankintapäätöksen kaupungin vastuulla olevien investointien toteutuksesta hankkeen toteutuksen kilpailutuksen jälkeen.

Valtion tie- ja rataanfraan kohdistuvat järjestelyt Turunväylän itäpäässä sekä Valimon asemalla suunnitellaan suunnittelusopimusten perusteella ja niiden toteuttamisesta laaditaan toteutussopimus valtion kanssa.

19.12.2023

Asia/5

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Anton Silvo, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 37489
anton.silvo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma
- 2 Hankesuunnitelman liitteet
- 3 Vertailu yleissuunnitelmaan

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 05.12.2023 § 651

19.12.2023

Asia/6

§ 691

Östersundomin osayleiskaavan suunnitteluperiaatteet

HEL 2021-011485 T 10 03 02 00

Hankenumero 6684_3

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti

- hyväksyä 28.11.2023 päivätyt Östersundomin osayleiskaavan suunnitteluperiaatteet (liite nro 3) jatkosuunnittelun pohjaksi.

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

Lautakunta painotti jatkosuunnittelussa yhtenä päämääränä metsä-alueiden ja muiden luonnoltaan arvokkaiden alueiden mahdollisimman laajaa säilyttämistä samoin kuin pohjoisen ja etelän välisten ekologisten yhteyksien laajuutta.

Lautakunta edellytti, että alueen potentiaaliin hiilinielujen kannalta kiinnitetään huomiota ja että hiilinielujen säilyttämisen ja uusien hiilinielujen synnyttämisen näkökulma tulee olla osa suunnittelua.

Östersundomin alue tukeutuu näiden käsittelyssä olevien periaatteiden mukaisesti Itäkeskukseen joukkoliikenteen osalta ja on oletettavaa, että alue tukeutuu kaupunkirakenteellisesti muiltakin osin suurelta osin Itäkeskukseen ja sen ympäristön palveluihin ja tarjontaan. Lautakunta katsoo, että seuraavissa vaiheissa tulee harkita kaavamerkintää, joka sitoo alueen toteuttamisen edellytykset siihen, että Itäkeskuksen alue elinvoimaisena ja tiiviinä kaupunkikeskustana on toteutunut vähintään siinä laajuudessa, jossa sitä nyt on suunniteltu.

Lisäksi jatkosuunnittelussa pyritään Östersundomin / Sipoon koirametsän käytön säilyttämiseen nykyisellään. Mikäli tämä ei ole mahdollista, etsitään alueelta korvaava, mahdollisimman laaja ja nykyisen tyyppinen koirien ulkoiluttamiseen ja kouluttamiseen soveltuva alue. Tarvittaessa alue voi olla aidattu.

Lautakunta piti tärkeänä, että Östersundomin alueen elinkykyisyyden säilymiseksi pientaloalueiden täydennysrakentamisen mahdollistavaa asemakaavoitusta edistetään pientaloalueiden täydennysrakentamisen periaatteiden mukaisesti ja siihen varataan riittävät resurssit."

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat tiimipäällikkö Anne Karlsson, erityisasiantuntija Alpo Tani, tiimipäällikkö Tuukka Linnas, liikenneinsinööri Markku Granholm, yleiskaavasuunnittelija Iiris Karvinen ja projektipäällikkö Kirsi Teresa Lilja. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lisätään päätösehdotukseen: "Lautakunta painottaa jatkosuunnittelussa yhtenä päämääränä metsäalueiden ja muiden luonnonarvoalueiden mahdollisimman laajaa säilyttämistä samoin kuin pohjoisen ja etelän välisten ekologisten yhteyksien laajuutta.

Lautakunta edellyttää, että alueen potentiaaliin hiilinielujen kannalta kiinnitetään huomiota ja että hiilinielujen säilyttämisen ja uusien hiilinielujen synnyttämisen näkökulma tulee olla osa suunnittelua.

Östersundomin alue tukeutuu näiden käsittelyssä olevien periaatteiden mukaisesti Itäkeskukseen joukkoliikenteen osalta ja on oletettavaa, että alue tukeutuu kaupunkirakenteellisesti muiltakin osin suurelta osin Itäkeskukseen ja sen ympäristön palveluihin ja tarjontaan. Lautakunta katsoo, että seuraavissa vaiheissa tulee harkita kaavamerkintää, joka sitoo alueen toteuttamisen edellytykset siihen, että Itäkeskuksen alue elinvoimaisena ja tiiviinä kaupunkikeskustana on toteutunut vähintään siinä laajuudessa, jossa sitä nyt on suunniteltu."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Jenni Hjelt: Lisätään päätösehdotukseen: "Jatkosuunnittelussa pyritään Östersundomin / Sipoon koirametsän käytön säilyttämiseen nykyisellään. Mikäli tämä ei ole mahdollista, etsitään alueelta korvaava, mahdollisimman laaja ja nykyisen tyyppinen koirien ulkoiluttamiseen ja kouluttamiseen soveltuva alue. Tarvittaessa alue voi olla aidattu."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Jenni Hjeltnin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Katri Penttinen: Lisätään päätösehdotukseen: "Lautakunta pitää tärkeänä, että Östersundomin alueen elinkykyisyyden säilymiseksi pientaloalueiden täydennysrakentamisen mahdollistavaa asemakaavoitusta

19.12.2023

edistetään pientaloalueiden täydennysrakentamisen periaatteiden mukaisesti ja siihen varataan riittävät resurssit."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Anne Karlsson, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37444
anne.karlsson(a)hel.fi
Pasi Rajala, Yleiskaavapäällikkö, puhelin: 09 310 20417
pasi.rajala(a)hel.fi
Tuomas Lehtonen, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 09 310 37290
tuomas.lehtonen(a)hel.fi
Iiris Karvinen, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 09 31027949
iiris.karvinen(a)hel.fi
Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi
Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: 09 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi
Kirsi Lilja, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 76793
kirsi.t.lilja(a)hel.fi
Alpo Tani, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 15310
alpo.tani(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Östersundomin osayleiskaavan suunnitteluperiaatteet, 28.11.2023
- 4 Maankäytöskenaariot ja johtopäätökset 2023, päivitetty 28.11.2023
- 5 Skenaarioiden vaikutusten arviointi 2023
- 6 Skenaarioiden kaupunkitaloudellisten vaikutusten arviointi 2023
- 7 Skenaarioiden liikenneselvitys 2023
- 8 Skenaarioiden vaikutukset linnustoon 2023
- 9 Skenaarioiden luontovaikutukset 2023
- 10 Skenaarioiden ilmastovaikutukset 2022
- 11 Skenaarioiden kulttuuriympäristövaikutukset 2022
- 12 Lepakkokartoitus 2022
- 13 Täydentävä rakennusinventointi 2022
- 14 Helsingin matelija- ja sammakkoeläinkartoitus 2022
- 15 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (24.1.2022, päivitetty 28.11.2023)
- 16 Vuorovaikutusraportti 28.11.2023, viranomaisneuvottelun muistio 15.2.2022, asukastilaisuuden 2.12.2021, 9.2.2022, 10.11.2022 ja 13.9.2023 muistiot
- 17 Aloitustaiheen karttakyselyn tulokset 2022
- 18 Skenaariotaiheen kyselyn tulokset 2023
- 19 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää

- hyväksyä 28.11.2023 päivätyt Östersundomin osayleiskaavan suunnitteluperiaatteet (liite nro 3) jatkosuunnittelun pohjaksi.

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

Esittelijän perustelut

Suunnitteluperiaatteiden keskeinen sisältö

Östersundomin osayleiskaavan suunnittelualue on koko Östersundomin suurpiiri sekä osa Mustavuoren osa-alueesta, joka ei kuulunut Helsingin yleiskaavaan 2016.

Suunnitteluperiaatteet määrittävät osayleiskaavan laatimisen keskeiset periaatteet. Niissä otetaan kantaa yleispiirteisellä tasolla, minne tulevassa osayleiskaavassa osoitetaan rakentamista, mikä on raideratkaisu ja mitkä alueet säilytetään. Suunnitteluperiaatteet ohjaavat osayleiskaavaluonnoksen laatimista, jossa suunnitteluratkaisut tarkentuvat.

Suunnitteluperiaatteiden määrittämisen tueksi laadittiin useita erilaisia maankäytöskenaarioita, joista tehtiin selvityksiä, vaikutusarvioinnit ja johtopäätökset. Suunnitteluperiaatteet pohjaavat näiden perusteella tehtyihin valintoihin ja osayleiskaavoituksen tavoitteisiin.

Johtopäätöksenä skenaariovaiheesta osayleiskaava suunnitellaan keskeisiltä osiltaan pikaraitiotiehen perustuvana, viherverkoston laajasti huomioivana kokonaisuutena, alueen arvokkaimmat luontoalueet säästään. Uusi rakentaminen sijoittuu pääasiassa raideliikenteen varrelle ja olemassa olevaan rakennettuun ympäristöön tukeutuen. Ennen raidedyhteyden toteutumista edistetään vakiintuneiden pientaloalueiden täydennysrakentamista, viher- ja virkistysverkoston kehittämistä sekä elinkeino-/tilaavievät toiminnot -alueiden toteutumista, jotka eivät ole riippuvaisia raideliikenteestä.

Suunnitteluperiaatteet jakautuvat viiteen teemakokonaisuuteen, jotka ovat tiivistetysti seuraavat (kokonaisuutena liitteessä 3):

1. Luonto, viherrakenne ja virkistys

Luontoarvot ovat keskeinen lähtökohta alueen suunnittelussa. Luontoarvoiltaan tärkeimmät alueet ja kohteet säilyvät ja osayleiskaavassa osoitetaan kattava luonnonsuojelualueiden verkosto. Alueelle suunnitellaan myös kattava virkistysverkosto, jotta herkimmille luontoalueille ei tule liikaa käyttöpainetta ja kulutusta. Suunnittelussa turvataan keskeisin ekologinen verkosto ja sen kytkeytyneisyys sekä seudulliset viher yhteydet.

2. Kulttuuriympäristöt ja maisema

Arvokkaat kulttuuriympäristökohteet ja luonnonmaisema ovat alueen identiteetti- ja vetovoimatekijä. Kulttuuriympäristöt ovat osa uutta kaupunkirakennetta ja niiden ydinalueet ja ominaispiirteet säilyvät.

3. Kestävä alue- ja yhdyskuntarakenne

Alueen joukkoliikennejärjestelmä perustuu pikaraitiotieyhteyteen. Uusi rakentaminen sijoittuu ensisijaisesti raideliikenteen varrelle ja olemassa olevaan rakenteeseen tukeutuen. Tavoitteena on, että päivittäiset lähipalvelut ovat saavutettavissa kävellen ja pyöräillen tai joukkoliikenteellä.

Alueen asukasmäärän on arvioitu kasvavan pientaloalueiden täydennysrakentamisen myötä noin 4000 - 6000 asukkaalla, myöhemmässä vaiheessa, raideliikenteen toteutuessa, osayleiskaava mahdollistaa alueella yhteensä noin 35 000 - 45 000 asukasta.

Alueelle mahdollistetaan tilaa vievien toimintojen sijoittuminen ja vastaan otetaan yritystonttikysyntään sekä edistetään kiertotalouteen, hiilineutraaliuteen ja päästöttömään energiantuotantoon liittyvien toimintojen sijoittumista alueelle.

4. Kestävä liikkuminen ja saavutettavuus

Pikaraitiotien linjaus kulkee pääosin Uutta Porvoontietä pitkin ja kytkeytyy Itäkeskukseen. Samalla mahdollistetaan pikaraitiotien jatkuminen Sipoon suuntaan ja tutkitaan raideliikenteen potentiaalia myös Ultunan ja Karhusaaren suuntiin. Palveluiden ja viheralueiden saavutettavuutta edistetään kestävillä kulkumuodoilla sekä varmistetaan laadukkaat pyöräily-yhteydet alueella.

5. Vaiheittainen kehitys

Alueen toteutuminen on osin sidottu raideliikennepäätökseen. Osayleiskaavan laadinnan yhteydessä tarkennetaan, mikä on mahdollista ennen raideliikennepäätöstä ja mikä sen jälkeen.

Päätökset suunnitteluperiaatteiden pohjana

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Kaavoitusta ohjaavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Niiden tarkoituksena on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioiminen kaavoituksessa. Tavoitteet tähtäävät mm. vähähiiliseen yhdyskuntarakenteeseen, terveelliseen ja turvalliseen elinympäristöön, valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriperinnön turvaamiseen ja luonnon monimuotoisuuden säilymiseen.

Östersundomin osayleiskaavan laatimisen kannalta olennaisimpia valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ovat:

- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.
- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

KHO:n päätös yhteisestä yleiskaavasta ja Östersundomin maakuntakaava

Östersundomin alue liitettiin Helsinkiin 2009. Helsinki, Vantaa ja Sipoo laativat Östersundomin alueelle kuntien yhteistä yleiskaavaa vuosina 2011 - 2018. Korkein hallinto-oikeus kumosi kaavan hyväksymispäätöksen 10.5.2021. Kumoaminen perustui erityisesti Natura-verkoston kuuluville alueille kohdistuviin haitallisiin vaikutuksiin.

Korkein hallinto-oikeus piti kuitenkin voimassa Östersundomin maakuntakaavan. Maakuntakaavan keskeisimmät suunnitteluperiaatteet ovat olleet alueen ekologisten yhteyksien turvaaminen, Natura 2000 -verkoston kuuluvien alueiden luonnonarvojen merkittävän heikentymisen välttäminen sekä taajamarakenteen sitominen raideliikenteeseen. Maakuntakaavan kaavamääräykset edellyttävät, että alueen maankäyttö suunnitellaan ja mitoitetaan raideliikenteen toimintaedellytyksiä suosivaksi, ja että sen toteuttaminen kytketään raideliikenteen toteuttamis päätökseen.

Yleiskaava 2016

Helsingin yleiskaava 2016 on tullut voimaan joulukuussa 2018. Östersundomin osayleiskaava sovitetaan yleiskaava 2016:n sisältöön siltä osin kuin alue rajautuu osayleiskaava-alueeseen.

Yleiskaavan toteuttamishjelma 2022

Osayleiskaavoitus ohjelmoitiin Yleiskaavan toteuttamishjelman 2022 valmistelun yhteydessä. KH 13.6.2022: ”Kaupunginhallitus päätti hyväksyä yleiskaavan toteuttamishjelman 2022 Helsingin yleiskaavan 2016 mukaisen maankäytön sekä ajantasaisen yleiskaavakokonaisuuden jatkosuunnittelun aikataulutuksen pohjaksi.”

Yleiskaavan toteuttamishjelmassa 2022 Östersundomin osayleiskaavoitus on jaksotettu lyhyelle aikavälille (2018 - 2035), ja yleiskaavaa tarkentava suunnittelu keskipitkälle (2030 - 2040) ja pitkälle (2040-) aikavälille. Östersundomin joukkoliikennetarkistuksen suunnittelu on ajoitettu keskipitkälle aikavälille. Alueen suunnittelussa ratkaistaan lisäksi mahdollinen leirintäalueen sijainti ja huomioidaan osana kokonaisuutta erilaisten pientaloratkaisujen tarve Helsingissä.

Maanalainen yleiskaava

Helsingin maanalainen yleiskaava on tullut voimaan 19.8.2021. Maanalainen yleiskaava on voimassa yhdessä maanpäällisten yleiskaavojen kanssa. Maanalainen yleiskaava huomioi jo rakennetut maanalaiset tilat ja turvaa yhteiskunnalle elintärkeiden uusien hankkeiden tilavaraukset. Suunnittelualue on osoitettu maanalaisessa yleiskaavassa merkinnällä ”alueen osa, jolla maanalaisesta maankäyttöä ei ole ratkaistu lukuun ottamatta Östersundomin jätevedenpuhdistamo, yhteiskäyttötunnelia sekä Kilpilahti-Vuosaari -tunnelia.” Mainitut hankkeet on osoitettu maanalaisessa yleiskaavassa.

Östersundomin (nykyisten pientaloalueiden) asemakaavoitusohjelma

Asemakaavoitusohjelmassa on määritelty ne alueet, joilla vakiintuneiden pientaloalueiden täydennysrakentaminen on mahdollista ennen osayleiskaavan voimaantuloa ja raideliikenteeseen perustuvaa aluerakentamista.

Helsingin kaupunkistrategia ja AM-ohjelma

Helsingin kaupunkistrategia 2021 - 2025 ”Kasvun paikka” määrittelee useita tavoitteita suunnittelulle, kuten ilmastovastuu ja luonnonsuojelu, asumisvaihtoehtojen monipuolisuudesta huolehtiminen sekä tasapainoinen kaupunkikehittäminen.

Suunnitteluperiaatteet mahdollistavat asuntotuotannon kasvun sekä monipuolisen asuntokannan toteuttamisen asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelman) mukaisesti.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Suunnittelualan kokonaispinta-ala on 29,2 km², josta maapinta-ala on noin 26,7 km². Alueen asukasluku on 1785 (31.12.2022) ja työpaikkamäärä 414 (vuonna 2020) (www.aluesarjat.fi).

Natura- tai luonnonsuojelualueita kaava-alueella on yhteensä 4 km², joka on lähes 14 prosenttia kaava-alueen pinta-alasta.

Helsingin kaupunki omistaa 59 prosenttia suunnittelualan maapinta-alasta. Kaavoitus on tullut vireille kaupungin omasta aloitteesta.

Östersundomin alueella ei ole tällä hetkellä voimassa olevaa yleiskaavaa, lukuun ottamatta rakennuslain aikaisia oikeusvaikutuksettomia, pienialaisia ja vanhentuneita osayleiskaavoja 1970 - 1990-luvuilta.

Suurin osa alueesta on asemakaavoittamatonta. Alueella on voimassa olevat asemakaavat Landbossa, Karhusaarella, Östersundomin kartanon ja Knutersintien välisellä alueella, Sakarinmäen koulun, Sakarintien ja Kraputien alueilla sekä Korsnäsissä. Kunnanosalitoksen jälkeen Helsinki on tehnyt Östersundomissa viisi pienialaista asemakaavamuutosta; neljä Karhusaarella ja yhden Landbossa.

Alueella on käynnistynyt asemakaavoitus Karhusaaren pohjoisosissa (hankenumero 1402_11) ja Landbossa (4604_4). Lisäksi Mastokuja 11:ssä on ehdotusvaiheessa oleva asemakaava (kaavanumero 12583). Näiden lisäksi Östersundomin alueelle on laadittu edellä mainittu pientaloalueiden asemakaavoitusohjelmaa. Ohjelman tavoitteena on mahdollistaa olemassa olevien pientaloalueiden pienimuotoinen täydennysrakentaminen asemakaavamuutoksina.

Osayleiskaavoituksen tavoitteet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa määriteltiin osayleiskaavoituksen alustavat tavoitteet (liite 15 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 24.1.2022, päivitetty 28.11.2023). Osayleiskaavalla osoitetaan alueen yhdyskuntarakenne ja siinä keskitytään kaupunkirakenteen kannalta keskeisiin asioihin, kuten asumisen, työpaikkojen ja palvelujen sijoittamiseen, liikenneyhteyksiin sekä virkistys- ja viherverkostoon ja suojelutavoitteisiin.

Östersundomin osayleiskaavassa tärkeimmät ratkaistavat asiat ovat uuteen raideliikenneyhteyteen perustuva yhdyskuntarakenne sekä viher- ja virkistysverkoston vahvistaminen. Keskeinen lähtökohta on, että alueelle suunniteltavasta maankäytöstä ei aiheudu merkittäviä haitallisia vaikutuksia Natura-alueille.

Östersundomin uudisrakennettavasta osa-alueesta suunnitellaan veto-voimaista, toiminnallisesti monipuolista raideliikenteeseen tukeutuvaa

kaupunginosaa. Osayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa alueella tulevaisuudessa monipuolinen asuminen sekä lisätä mm. pientaloasumisen mahdollisuuksia Helsingissä. Samalla huomioidaan olemassa olevat pientaloalueet ja niiden kehittämisen mahdollisuudet.

Alueen kaavoituksella tavoitellaan kokonaiskestävyyttä, joka pitää sisällään taloudellisen, ekologisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyysden. Suunnittelussa huomioidaan kaupungin ilmastotavoitteet sisältäen ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen.

Suunnittelua ohjaa Östersundomin maakuntakaava, jossa uusi taajamarakenne on sidottu raideliikenneyhteyden toteuttamiseen. Maankäyttö on mitoitettava ja suunniteltava raideliikenteen toimintaedellytyksiä suosivaksi.

Östersundomin osayleiskaavalla varaudutaan osaltaan Helsingin väestönkasvuun pitkällä aikavälillä sekä ratkaistaan alueen muut maankäyttötarpeet. Osayleiskaavan on tarkoitus mahdollistaa monipuolisen asuntotarjonnan lisääminen ja rakennuspaikkojen tarjoaminen Helsingissä sekä pääkaupunkiseudun aluerakenteen tasapainottaminen idän suuntaan.

Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena yleiskaavana ja sen tarkkuustaso on yleispiirteinen.

Skenaariotarkastelut

Vuoden 2022 aikana suunnittelualueelle laadittiin seitsemän erilaista maankäyttöskenaariota:

- Skenaario 1. Metrokaupunki
- Skenaario 2. Urbaani pientalovaltainen ratikkakaupunki
- Skenaario 3. Tiivis ja tehokas ratikkakaupunki
- Skenaario 4. Pieni ratikkakaupunki
- Skenaario 5. Kehittyvä nykytilanne (0+)
- Skenaario 6. Virkistysen, luonnonsuojelun ja matkailun Östersundom
- Skenaario 7. Elinkeinoalueiden Östersundom

Skenaarioista laaditut keskeiset selvitykset ja vaikutusten arvioinnit ja johtopäätökset

Luontovaikutusten arviointi

Johtopäätös: Jotta nykyistä laajamittaisempi rakentaminen ei johtaisi merkittäviin luontovaikutuksiin, on jatkosuunnittelun edellytyksenä näiden vaikutusten minimointi. Uuden rakentamisen tulee keskittyä pääosin olemassa olevan rakenteen ympärille.

Linnustovaikutusten arviointi

Johtopäätös: Jatkosuunnittelussa tulee varmistaa lajiston liikkumisedellytykset, välttää metsäalueiden pirstoutumista sekä ohjata alueen virkistyskäyttöä tehokkaasti.

Lepakkoselvitys

Selvitysalueelta oli aiemmin tiedossa 12 lepakoiden päiväpiiloa tai yhdyskuntaa, lisäksi tämän työn ohessa (2022) löydettiin 5 päiväpiiloa lisää. Alue on kokonaisuutena lepakkolajistoltaan ja -potentiaaliltaan arvokas Helsingin tasolla ja valtakunnallisestikin. Alueen sisällä on kuitenkin paljon vaihtelua ja selvitys antaa työkaluja lepakoiden kannalta arvokkaimpien alueiden tunnistamiseen jatkosuunnittelussa.

Johtopäätös: huomioitava ja varauduttava lisäselvitystarpeisiin jatkosuunnittelussa.

Kulttuuriympäristö ja maisema

Uudet rakentamisen alueet muuttavat olemassa olevaa maisemaa sitä enemmän, mitä enemmän rakennetaan. Merkittävien kulttuuriympäristöjen arvot voidaan huomioida jatkosuunnittelussa kaikissa skenaarioissa.

Johtopäätös: Jatkosuunnittelussa rakentamisen ja maiseman sekä kulttuuriympäristöarvojen yhteensovittamiseen on kiinnitettävä huomiota.

Ilmastovaikutusten arviointi

Johtopäätös: Tarkasteltujen skenaarioiden ilmastopäästöjen kokonaisvaikutukset ovat melko suorassa suhteessa alueelle suunniteltavan uudisrakentamisen määrään. Tiiviimpi rakentaminen tuottaa vähemmän ilmastopäästöjä suhteessa kerrosalaan.

Liikenteellinen arviointi

Johtopäätös: Vaikka metro on keskustan ja seudullisen saavutettavuuden näkökulmasta paras, pikaraitiotien muuntojoustavuus ja mukautuvuus on metroa parempi. Pikaraitiotien kapasiteetti on turvattavissa junapituuksia kasvattamalla tai vuoroväliä tihentämällä. Alueen sisäinen saavutettavuus on pikaraitiotiellä parempi. Joukkoliikenteen kustannustehokkuuden näkökulmasta pikaraitiotie on kokonaistaloudellisesti edullisin. Joukkoliikennematkojen osuus kulkutapajakaumasta on Östersundomin skenaarioissa muuta pääkaupunkiseutua (Espoo, Vantaa, Kauniainen) selvästi korkeampi, mutta muuta Helsinkiä heikompi.

Taloudellinen arviointi

Johtopäätös: Pikaraitiotieinvestointi (peruslinjaus kaava-alueen rajalta Sakarinmäkeen noin 101-112 milj. euroa) on huomattavasti edullisempi kuin metroinvestointi (921 milj. euroa). Alueinfran kustannukset ovat kuitenkin merkittävämmät kuin liikennejärjestelmän kustannukset. Mi-

kään esitetyistä skenaarioista ei ole taloudellisesti kannattava, mutta lähimmäs kannattavuutta pääsee tiiviin ja tehokkaan rakentamisen skenaario 3. Jatkosuunnittelussa kannattavuutta voidaan parantaa kohdentamalla rakennusoikeutta hyvillä sijainneilla ja suunnitteluratkaisuilla, jotka tukevat alueen vetovoimatekijöiden kehittymistä (mm. palvelut, viihtyisyys, viheralueet, hyvä saavutettavuus).

Vuorovaikutus aloitusvaiheessa ja suunnitteluperiaatteiden valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot osayleiskaavan aloitusvaiheen ja suunnitteluperiaatteiden valmisteluaikana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin. Aloitusvaiheen ja suunnitteluperiaatevaiheen aikana saadut kannanotot ja mielipiteet on otettu huomioon kaavan tavoitteiden mukaisesti suunnitteluperiaatteita laadittaessa. Kannanotoissa ja mielipiteissä esitetyt asiat otetaan huomioon kaavatyössä kaavan tavoitteiden mukaisesti.

Viranomaisten ja yhteisön kannanotot ja yhdistysten mielipiteet

Viranomaisten ja asiantuntijaviranomaisten kannanottoja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin yhteensä 10 kpl, seurojen, yhdistysten ja yritysten mielipiteitä saatiin 6 kpl. Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta kohdistuivat muun muassa raideliikenteeseen perustuvaan yhdyskuntarakenteeseen ja palveluihin, luonnon- ja kulttuuriympäristöjen suojeluarvoihin, vesihuoltoon, voimalinjoihin ja sähköverkkoon.

Suunnitteluperiaateluonnoksesta saapui 4 kpl viranomaisten ja asiantuntijaviranomaisten kannanottoa, seurojen ja yhdistysten mielipiteitä 6 kpl. Kannanotot ja mielipiteet kohdistuivat mm. luonnon- ja kulttuuriympäristöjen suojeluarvoihin, liikennejärjestelmäratkaisuihin ja muihin suunnittelukysymyksiin.

Yksityishenkilöiden mielipiteet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolon aikana yksityishenkilöiltä saatiin 43 mielipidettä. Mielipiteet koskivat etenkin virkistystä ja luontoarvoja sekä osayleiskaavan rakentamisen määrää, tehokkuutta ja sijoittumista.

Suunnitteluperiaatevaiheessa saatiin yksityishenkilöiltä 63 mielipidettä. Mielipiteet koskivat monia asioita ja eri alueita, mutta palautetta annettiin eniten maa-aineksen käsittelyalueen sijainnista ja siihen liittyvistä haitoista. Paljon mielipiteitä saatiin myös Östersundomin asemakaavotusohjelmasta ja lähitulevaisuuden lisärakentamismahdollisuuksista. Palautetta saatiin runsaasti myös osayleiskaavan rakentamisen mää-

ristä, tehokkuuksista ja sijoittumisesta sekä kaavan raide- ja muista liikenneratkaisuista. Myös luonto- ja virkistysarvoista annettiin paljon mielipiteitä.

Kirjeet

Nähtävilläoloajan ulkopuolella skenaariovaiheessa saatiin yksityishenkilöiltä kaksi kirjettä ja yksi kirje yhdistykseltä. Kirjeissä annettiin palautetta skenaarioista.

Kyselyt

Aloitusvaiheen kysely (2022)

Östersundomin osayleiskaavan aloitusvaiheessa toteutettiin karttakysely Harava-karttakyselypalvelussa 1.12.2021 - 9.1.2022 alueen asukkaille ja muille alueen suunnittelusta kiinnostuneille. Kyselyyn vastasi yhteensä 307 vastaajaa. Vastaajista 41 % oli alueen vakituisia asukkaita.

Östersundomin monipuoliset luontoarvot ja virkistysalueet nousivat vahvasti esille sekä avovastauksissa että karttapaikannuksissa. Rakentaminen saa kannatusta ja vastustusta riippumatta vastaajan suhteesta suunnittelualueeseen. Ihmisten toiveissa on kaupungin ja luonnon yhteensovittaminen ja huomioiminen.

Skenaariovaiheen kysely (2023)

Östersundomin osayleiskaavan skenaariovaiheessa teetettiin karttakysely Harava-karttakyselypalvelussa 7.11.2022 - 6.12.2022. Kysely keräsi yhteensä 469 vastausta. Kyselyyn vastanneista Östersundomin ulkopuolella asui 55 %, vakituisia asukkaita oli 37 %, maanomistajia, jotka eivät asuneet alueella oli noin 5 % ja vapaa-ajan asukkaita alle 3 %.

Vastaukset jakaantuivat selvästi muualla asuvien ja alueella asuvien kesken. Kaikista vastaajista Matkailun, virkistykseen ja luonnonsuojelun Östersundom -skenaario oli suosikkiskenaario. Asukkaista noin kolmannes piti sitä suosikkinaan, muualla asuvista näin ajatteli lähes 60 %. Skenaariota perusteltiin mm. luontokohteiden, virkistysalueiden ja ilmastonmuutoksen torjunnan kannalta hyväksi vaihtoehdoksi. Luontoarvot nousivat esille kaikissa vastausryhmissä.

Alueen asukkaista lähes puolet kannatti jotain raiteeseen perustuvaa rakentamisen skenaariota, kun muualla asuvista näin vastasi kolmannes. Raideliikenneskenaarioista pikaraitiotieskenaariot saivat yhteensä selvästi enemmän kannatusta kuin Metroskenaario. Raideliikenteeseen perustuvista skenaarioista Pieni ratikkakaupunki oli suosituin.

Valtaosa kyselyyn vastanneista toivoo Östersundomiin ainakin pieni-
muotoista muutosta ja kehittämistä luontoarvot ja paikalliset ominais-
piirteet huomioiden.

Yhteistyö viranomaisten ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa

Suunnitteluperiaatteiden valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä
kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen ja kaupunginkanslian lisäksi
viranomaisten ja sidosryhmien kanssa. Keskeisiä yhteistyötahoja ovat
olleet ELY-keskus, Uudenmaan liitto, Helen Oy, Vantaan, Sipoon ja
Espoon kaupungit, HSL, Väylävirasto ja Kaupungin museo. Poikkeuk-
sellisesti myös ympäristöministeriö on osallistunut työn seurantaan.

MRL:n mukainen viranomaisneuvottelu järjestettiin 15.2.2021. Lisäksi
viranomaisten ja sidosryhmien kanssa on järjestetty epävirallisia työko-
kouksia ja työpajoja suunnittelun eri vaiheissa vuonna 2022 skenaar-
ioihin liittyen ja vuonna 2023 suunnitteluperiaateluonnokseen ja vaiku-
tusarviointeihin liittyen.

Kaavatyötä aloittaessa on myös tavattu asukasyhdistysten edustajia
sekä tiedotettu heidän kauttaan ajankohtaisista kaavoitukseen liittyvistä
asioista ja etenemisestä. Östersundomin kaavoituksen etenemisestä
on tiedotettu suoraan myös info-kirjeellä sen tilanneita tahoja.

Asukkaille suunnattuja tilaisuuksia on pidetty osayleiskaavan aloitus- ja
suunnitteluperiaatevaiheessa seuraavasti:

- Verkkotilaisuudet 2.12.2021, 9.2.2022 ja 23.5.2022
- Asukasilta Sakarinmäen koululla 10.11.2022
- Asukasilta Sakarinmäen koululla 13.9.2023

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Anne Karlsson, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37444
anne.karlsson(a)hel.fi
Pasi Rajala, Yleiskaavapäällikkö, puhelin: 09 310 20417
pasi.rajala(a)hel.fi
Tuomas Lehtonen, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 09 310 37290
tuomas.lehtonen(a)hel.fi
Iiris Karvinen, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 09 31027949
iiris.karvinen(a)hel.fi
Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi
Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: 09 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi
Kirsi Lilja, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 76793
kirsi.t.lilja(a)hel.fi

19.12.2023

Alpo Tani, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 15310
alpo.tani(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Östersundomin osayleiskaavan suunnitteluperiaatteet, 28.11.2023
- 4 Maankäyttöskenaariot ja johtopäätökset 2023, päivitetty 28.11.2023
- 5 Skenaarioiden vaikutusten arviointi 2023
- 6 Skenaarioiden kaupunkitaloudellisten vaikutusten arviointi 2023
- 7 Skenaarioiden liikenneselvitys 2023
- 8 Skenaarioiden vaikutukset linnustoon 2023
- 9 Skenaarioiden luontovaikutukset 2023
- 10 Skenaarioiden ilmastovaikutukset 2022
- 11 Skenaarioiden kulttuuriympäristövaikutukset 2022
- 12 Lepakkokartoitus 2022
- 13 Täydentävä rakennusinventointi 2022
- 14 Helsingin matelija- ja sammakkoeläinkartoitus 2022
- 15 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (24.1.2022, päivitetty 28.11.2023)
- 16 Vuorovaikutusraportti 28.11.2023, viranomaisneuvottelun muistio 15.2.2022, asukastilaisuuden 2.12.2021, 9.2.2022, 10.11.2022 ja 13.9.2023 muistiot
- 17 Aloitusvaiheen karttakyselyn tulokset 2022
- 18 Skenaariovaiheen kyselyn tulokset 2023
- 19 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Mielenpitoet ja kirjeet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne mielenpiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia tiedoksianto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 28.11.2023 § 630

Sosiaali- ja terveystoimiala 9.3.2022

19.12.2023

Asia/6

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 28.2.2022

§ 692

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Kuusmiehentien ja Tuohuskujan tarkistettu asemakaavan muuto- sehdotus (nro 12871) (sisältää liikennesuunnitelman)

HEL 2021-008099 T 10 03 03

Hankennumero 0574_3

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 12.12.2023 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12871 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 35. kaupunginosan (Tuomarinkylä, Paloheinä) korttelin 35015 tontteja 6 ja 7 ja osaa tontista 5 sekä katu- ja lähivirkistysalueita.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluajana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävillä-oloajana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2021-008099>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.
- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijoilta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:

As Oy Kuusmiehentie 2: 4 000 euroa

***** 1 350 euroa

***** 1 350 euroa

***** 1 350 euroa

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta korosti, että varsinaisen rakennusalueen ulkopuolelle jäävät puut pyritään säilyttämään rakennusvaiheessa ja sen jälkeen, asemakaavan muutosehdotuksen selostuksen mukaisesti.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli arkkitehti Ann Charlotte Roberts. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Palautusehdotus:

Marleena Isomaa: "Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että asemakaavan muutosehdotuksessa tulee huomioida alueen omakotitalovaltaisuus ja se, että asuinrakennusten kerroskorkeus on enintään kaksi kerrosta. Tästä syystä Tuohuskujan varrelle suunniteltavien talojen kerroskorkeus tulee olla enintään kaksi kerrosta.

Kaupunkiympäristölautakunta edellyttää suunnittelulta omakotitalonaa-pureiden yksityisyyden suojaamista siten, että asemakaavan muuto-sehdotuksen eteläisimmän kerrostalon päädyn parvekkeet avautuvat vain korttelin sisäpihan suuntaan."

Marleena Isomaan palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus:

Marleena Isomaa: Lisätään esitysehdotukseen: "Kaupunkiympäristölautakunta korostaa, että varsinaisen rakennusalueen ulkopuolelle jäävät puut pyritään säilyttämään rakennusvaiheessa ja sen jälkeen, asemakaavan muutosehdotuksen selostuksen mukaisesti."

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Marleena Isomaan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmoskoski

Lisätiedot

Ann Charlotte Roberts, arkkitehti, puhelin: 09 310 37033
anncharlotte.roberts(a)hel.fi

Eetu Saloranta, liikenneinsinööri (liikennesuunnittelija), puhelin: 09 310 20498
eetu.saloranta(a)hel.fi

Inkeri Niskanen, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 42168
inkeri.niskanen(a)hel.fi

Hanna Ilmonen, diplomi-insinööri (teknistaloudelliset asiat), puhelin: 09 310 37255
hanna.ilmonen(a)hel.fi

Kirsi Federley, johtava tonttiasiamies, puhelin: 09 310 36451
kirsi.federley(a)hel.fi

Liitteet

1	Sijaintikartta
2	Ilmakuva
3	Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12871 kartta, päivätty 12.12.2023
4	Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12871 selostus, päivätty 12.12.2023, päivitetty Kylk:n 19.12.2023 päätöksen mukaiseksi
5	Havainnekuva, ARK-house Oy, 22.08.2023
6	Liikennesuunnitelma (piir.nro 7400)
7	Tilastotiedot
8	Tehdyt muutokset
9	Vuorovaikutusraportti päivätty 25.9.2023, täydennetty 12.12.2023
10	Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

	Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Kustannusten osalta:	Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Hakijat	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Liite 8
Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa	Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 9
KYMP Myyntilaskut	

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle

- 12.12.2023 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12871 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 35. kaupunginosan (Tuomarinkylä, Paloheinä) korttelin 35015 tontteja 6 ja 7 ja osaa tontista 5 sekä katu- ja lähivirkistysalueita.

Lisäksi lautakunta päättää

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluaikana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävillä-oloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2021-008099>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.
- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijoilta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:

As Oy Kuusmiehentie 2: 4 000 euroa

***** 1 350 euroa

***** 1 350 euroa

***** 1 350 euroa

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee omakoti-, rivi- tai muiden kytkettyjen rakennusten korttelialuetta sekä katu- ja lähivirkistysaluetta Tuomarinkylän kaupunginosassa Paloheinässä. Kuusmiehentien ja Tuohuskujan risteyksen tuntumassa olevien neljän tontin 35015/7, 35015/10, 35015/11 ja 35015/12 käyttötarkoitus muuttuu asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Korttelialueeseen liitetään 416 m² lähivirkistysaluetta. Kaavamuutosalueen ulkopuolisen lähivirkistysalueen olevat kulkyhteydet säilyvät. Korttelialueelle mahdollistetaan kolme- ja neljäkerroksisten asunrakennusten rakentaminen keskeispihan ympärille. Autopaikoista n. 60 % järjestetään tontilla paikoitushallissa kannen alla ja n. 40 % autopaikoista on maantasossa piha-alueella. Suunniteltavien rakennusten arkkitehtuuria ja julkisivujen materiaalia ohjataan kaavamääräyksin.

Kaavaratkaisu on tehty yksityisomisteisten tonttien tarpeesta kehittää tonttejaan yleiskaavan linjauksien mukaisesti. Muutos tukee yleiskaavan tavoitetta Torpparinmäen ja Paloheinän rajalle esitetystä lähikes-

kustan muodostumisesta. Muuta ympäröivää aluetta tehokkaampi rakentaminen tukeutuu alueen hyviin julkisiin liikenneyhteyksiin. Suunnittelualueen vieritse kulkee mm. runkolinja 560.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan yleiskaavan tavoitteiden yhteensovittaminen olemassa olevan pientaloalueen luonteen ja ominaispiirteiden kanssa.

Tontin laskennallinen tehokkuusluku on $e=0,98$. Asukasmäärän lisäys on noin 100.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7400), jonka mukaan Tuohuskujan varteen mahdollistetaan jalkakäytävän rakentaminen. Suunnitelma edellyttää katualueen leventämistä siten, että korttelialueesta liitetään 72 m² katualueeseen.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että alueen kaupunkikuva muuttuu kaavamuutosalueen osalta kaupunkimaisemmaksi ja asuntotyyppitarjonta monipuolistuu alueella. Kaavamuutos on yleiskaavan tavoitteiden mukaisen Topparinmäen lähikeskustan ympäristön ensimmäinen aluetta tehostava asemakaavamuutos.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisun tavoitteena on asuntotuotannon edistäminen siten, että täydennysrakentamista esitetään pääosin oleville korttelialueille hyvien julkisten liikenneyhteyksien lähelle yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti. Alueelle on mahdollista toteuttaa uusia asuntoja ja monipuolistaa alueellista asuntotyyppitarjontaa. Kerrostaloihin on mahdollista toteuttaa hissillisiä asuntoja.

Kaupunginvaltuusto on 13.10.2021 hyväksynyt uuden Kasvun paikka - Helsingin kaupunkistrategian 2021 - 2025. Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista siten, että kaupunkirakennetta kehitetään kestävästi, ensisijaisesti uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä huomioiden alueiden erityispiirteet. Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Paloheinä on kerroksellista pientaloaluetta, joka muodostuu eri aikakausien ja tyylien, julkisivumateriaalien, kattomuotojen ja rakennusten massoitteujen summana. Koko aluetta leimaa runsas täydennysrakentaminen. Torpparinmäessä rintamamiestalot ovat pääosin säilyneet, mutta suurille tonteille on täydennysrakennettu pientaloja 1980-luvulta lähtien. Vuonna 1981 Torpparinmäessä järjestettiin asuntomessut, ja ko. alueen kaupunkikuva on muuta aluetta yhtenäisempää. Torppari-

mässä Tulustien ja Tuohuskujan ympäristössä sijaitsee muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös, jonka aluerajaus ulottuu suunnittelualueelle.

Alueella on voimassa kolme asemakaavaa vuosilta 1972, 1990 ja 1999. Korttelialuetta koskevan asemakaavan käyttötarkoitus on omakoti-, rivi- tai muiden kytkettyjen rakennusten korttelialue. Muut asemakaavat ohjaavat lähivirkistysaluetta ja katualuetta.

Korttelialueet ovat yksityisomistuksessa, katu- ja lähivirkistysalueen omistaa kaupunki. Kaavaratkaisu on tehty hakijoiden hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijoiden kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille vähäisiä kustannuksia uuden jalkakäytävän rakentamisesta.

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Kaupunki saa yksityisessä omistuksessa olevien tonttien osalta maankäyttökorvauksia. Maankäyttökorvauksista sovitaan maanomistajien kanssa käytävissä maapoliittisissa neuvotteluissa. Alueen itäpuolella liitetään tonttiin kaupungin omistuksessa oleva alue, jonka korvauksesta sovitaan myöhemmin neuvotteluissa. Lisäksi alueen länsireunalta maanomistajat luovuttavat kaupungille alueita liitettäväksi katualueeseen.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluajana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluajana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Museovirasto
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala (kaupunginmuseo)

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat täydennysrakentamisen kannatettavuuteen hyvien

joukkoliikenneyhteyksien läheisyydessä, nykyisten olevien yleisten vesihuoltolinjojen huomioimiseen suunnitelmassa, olevien rakennusten kulttuurihistoriallisen arvon ja ympäristön arkeologiseen kulttuuriperinnön huomioimiseen. Kaupunginmuseo toteaa kannanotossaan mm., että viitesuunnitelma on tehty taiten, mutta Tuohuskujan varren rakentamista tulisi tutkia myös pienempimittakaavaisena, ja että alueen vehreyteen kiinnitettäisiin huomiota. Kannanotoissa esitetyjä näkemyksiä on otettu huomioon kaavaehdotuksen laadinnan lähtökohtina.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuvat kaupungin strategiaan ja arvoihin, yleiskaavaan, EU:n biodiversiteettistrategian vastaisuuteen, asemakaavan mukaisuuteen, väestönusteeseen, alueen palveluihin, suunnittelualueen tehostumiseen, suunniteltujen rakennusten korkeuteen, massaan, muotoon, sijaintiin tontilla, rakennusmateriaaliin, asuntojen määrään ja viitesuunnitelmiin. Mielipiteitä esitettiin myös pysäköinnistä, liikenneturvallisuudesta, katu- ja kunnossapidosta, liikennejärjestelmästä ja pelastustoimen riittävydestä. Mielipiteitä kohdistui lisäksi virkistysalueen muuttamiseen korttelialueeksi, luontoarvoihin, puustoon, biodiversiteetin ja hiilinielun vähenemiseen, viherkäytävän säilymiseen, aluesuunnitelman tavoitteisiin, piharatkaisuihin ja lintujen elinoloihin. Osa mielipiteistä kohdistui infrastruktuurin ja teknisten järjestelmien kestävyteen, muinaismuistoihin, rakennusaikaiseen häiriöön, kaavoitusprosessiin, asukkaiden tasapuoliseen kohteluun, vaikutusten arviointiin, selvitystarpeisiin, vuorovaikutukseen ja viestintään. Lisäksi esitettiin asukkaiden ehdotuksia täydennysrakentamisen korvaavalle sijainnille tai suunnittelualueelle esitetyn käyttötarkoituksen vaihtamiselle.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä kaavan tavoitteiden salimissa rajoissa. Esitetyjä huomioita on harkinnan ja mahdollisuuksien mukaan liitetty kaavaehdotuksen ratkaisuun, mm. korttelialueeseen liitetävän lähivirkistysalueen osan kokoa on pienennetty osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetystä.

Kirjallisia mielipiteitä saapui kaavan valmistelun aikana yhteensä 230, joista 3 kpl oli adresseja. Lisäksi saapui 5 kpl salassa pidettäväksi ilmoitettuja mielipiteitä.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 25.9. - 24.10.2023

Kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä, mistä on ilmoitettu maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

19.12.2023

Kaavaehdotuksesta tehtiin 45 muistutusta, joista yksi oli adressi (allekirjoittajia yhteensä 1 494).

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat pääosin samoihin aiheisiin, joita tuotiin esiin jo mielipiteissä. Lisäksi muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat kaavamutoksen lainmukaisuuteen, kaavavalmistelun demokraattisuuteen ja asukkaiden kaavamutokseen kohdistuneen vastustuksen vaikutukseen, suunniteltavien rakennuksien etäisyyteen olevista rakennuksista, varjostavuusanalyysiin, lähivirkistysalueen korttelialueeseen liittämisen syyhyn ja alueen myymisen kilpailutukseen, vuorovaikutusraportin tehtävään, siinä annettujen vastineiden riittävyyteen ja kaavaratkaisua selittävään painoarvoon, liikennejärjestelyihin ja katujen talvikunnossapitoon, luontotietojärjestelmään, lintujen elinoloihin, maaperän vaikutukseen toteutuksessa ja työmaasuunnitelmaan.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) lausunnossa asemakaavaan merkittyyntä johtokujaa, jonka alueella sijaitsee yleinen jätevesiviemäri. Lausunto koski johtokujan aiheuttamia mm. rakentamisen rajoitteita.

Kaupunginmuseo ilmoitti lausunnossaan, että alueelta ei ole laadittu selvitystä olevasta rakennuskannasta mutta kaavamutosalueen olevilla rakennuksilla ei ole erityisiä kulttuurihistoriallisia arvoja, eikä kaupunginmuseo aseta varsinaisia suojelutavoitteita suunnittelualan oleville rakennuksille. Kaupunginmuseon mukaan Tuohuskujan varteen osoitettua täydennysrakentamista olisi tullut tutkia myös pienempimittakaavaisena ja siten alueen ja lähiympäristön rakennuskantaan paremmin sopeuttavana, esimerkiksi rivitalorakentamisena. Virkistysalueen vehreyden vahvistamistavoitteet jäävät asemakaavamutoksen ulkopuolelle, kun kaava-alue ei koske kaava-alueen itäpuolella sijaitsevaa virkistysaluetta. Arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta mainitaan että, kohteesta on käyty muinaismuistolain § 13 edellyttämät viranomaisneuvottelut, joissa muinaismuistokohteen poistaminen on nähty mahdolliseksi riittävien arkeologisten tutkimusten jälkeen.

Helen Sähköverkko Oy ilmoitti, ettei asemakaavan muutosehdotukseen ole huomautettavaa. Helsingin seudun liikenne -kuntaryhmä (HSL) ilmoitti ettei sillä ole kaavavalmistelun aikaisemmassa vaiheessa annettuun kannanottoon lisättävää. Museovirasto ilmoitti kaavalausunnon antajaksi alueellisten vastuumuseoiden työjakoon perustuen kaupunginmuseon, lisäksi arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Museovirasto ilmoitti, että kaavavalmisteluun liittyvät viranomaisneuvottelut on pidetty ja muistiot niistä löytyvät asianmukaisesti kaava-aineistosta.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Museovirasto
- kullttuuri- ja vapaa-ajan toimiala / kaupunginmuseo

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu Tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa. Niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen sähköpostilla.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen tai sen osaan liittyy maankäytösopimusmenettely, joka tulee saattaa päätökseen ennen kaavan hyväksymistä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ann Charlotte Roberts, arkkitehti, puhelin: 09 310 37033
anncharlotte.roberts(a)hel.fi
Eetu Saloranta, liikenneinsinööri (liikennesuunnittelija), puhelin: 09 310 20498
eetu.saloranta(a)hel.fi
Inkeri Niskanen, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 42168
inkeri.niskanen(a)hel.fi
Hanna Ilmonen, diplomi-insinööri (teknistaloudelliset asiat), puhelin: 09 310 37255
hanna.ilmonen(a)hel.fi
Kirsi Federley, johtava tonttiasiamies, puhelin: 09 310 36451

19.12.2023

kirsi.federley(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12871 kartta, päivätty 12.12.2023
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12871 selostus, päivätty 12.12.2023
- 5 Havainnekuva, ARK-house Oy, 22.08.2023
- 6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7400)
- 7 Tilastotiedot
- 8 Tehdyt muutokset
- 9 Vuorovaikutusraportti päivätty 25.9.2023, täydennetty 12.12.2023
- 10 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Mielipiteet, Oas-vaihe
- 2 Mielipiteet, päivitetty Oas-vaihe
- 3 Adressit, Oas-vaihe
- 4 Adressi, päivitetty Oas-vaihe
- 5 Muistutukset
- 6 Adressi muistutus-vaihe
- 7 Mielipide, Paloheinän-Torpparinmäen kaupunginosayhdistys r.y. 8.12.2023, täydennys, liite, allekirjoitukset
- 8 Salassa pidettävä (Tietosuojalaki 29 §)
- 9 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 32 k)
- 10 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Kustannusten osalta: Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto

Otteet

Ote
Hakijat

Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoitta-

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Liite 8

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-

19.12.2023

Asia/7

neet osoitteensa

täntöönpano

Liite 9

KYMP Myyntilaskut

Tiedoksi

Kaupunginkanslia tiedoksianto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 12.12.2023 § 667

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 24.10.2023

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 20.12.2021

19.12.2023

Asia/8

§ 693

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle Itäbaanan yleissuunnitelman hyväksymisestä

HEL 2023-003147 T 08 00 04

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Itäbaanan yleissuunnitelman hyväksymistä ja hankkeen toteuttamisen vaiheittain siten, että sen kokonaiskustannusarvio on 13,9 miljoonaa euroa (MA-KU 130,37 toukokuu/2023, 2015=100).

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat liikenneinsinööri Jenni Huovinen ja liikenneinsinööri Ilari Heiska. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jenni Huovinen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37461
jenni.huovinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Itäbaanan yleissuunnitelmaraportti
- 2 Liikenteen yleissuunnitelma
- 3 Asukaskyselyiden koosteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Yleissuunnitelman keskeinen sisältö

Itäbaanan yleissuunnitelmassa määritellään Itäbaanaksi nimetyn pyöräliikenteen runkoyhteyden toteuttamisperiaatteet ja kustannusarvio noin kahden kilometrin osuudella Herttoniemen yritysalueella ja Itäpolla. Yleissuunnitelman osana laadittiin myös suunnitelma Viilarintielle ja Roihuvuorentielle, joka kytkee Itäbaanan ja Viikinbaanan yhteen.

Suunnittelun tavoitteena on parantaa Helsingin niemen ja itäisen Helsingin välistä pyöräliikenteen yhteyttä.

Yhteys strategiaan ja muihin päätöksiin

Helsingin kaupunkistrategiassa vuosille 2021–2025 tavoitellaan kaupungin kestävästä kasvusta. Tavoitteena on vartti kaupunki, jossa lähialueet ovat lyhyen kävely-, pyöräily- tai joukkoliikennematkan päässä. Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan. Yleissuunnitelman toteutus edistää strategian näitä tavoitteita. Yleissuunnitelmassa esitetty baanaosuus edistää myös Hiilineutraali Helsinki-päästövähennysohjelman (kaupunginhallitus 22.8.2022) toteutusta.

Itäbaanan yleissuunnitelma on linjassa Helsingin päätettyjen liikenteen kehittämisperiaatteiden kanssa. Liikkumisen kehittämisohjelmassa (kaupunginhallitus 12.1.2015) keskustojen välistä saavutettavuutta polkupyörällä parannetaan toteuttamalla pyöräliikenteen runkoyhteysverkko. Vuonna 2016 baanaverkko sisällytettiin osaksi yleiskaavaa. Yleiskaavan mukainen tarkistettu verkko korvasi 2013 verkkosuunnitelman ja hyväksyttiin vuonna 2016 osana Pyöräliikenteen tavoiteverkkoa esikaupunkialueille (kaupunkisuunnittelulautakunta 13.12.2016).

Pyöräliikenteen kehittämisohjelman 2020–2025 (kaupunginhallitus 2.11.2020) ylätavoitteen mukaan Helsinki on kaiken ikäisille soveltuva ympärivuotinen pyöräilykaupunki, ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuus on vähintään 20 % vuoteen 2035 mennessä. Pyöräliikenteen baanaverkon rakentaminen toteuttaa ohjelman "Suorat ja sujuvat reitit" -alataavoitetta.

Kävelyn edistämishjelma (kaupunginhallitus 14.3.2022) keskittyy monipuolisesti kävelyn edistämiseen. Jalankulun ja pyöräliikenteen erotteilu on tunnistettu ohjelmassa keskeiseksi kävelyn edistämiskeinoksi.

Nykytilan kuvaus ja suunnitelma

Itäbaanan yleissuunnitelman suunnittelualue kytkeytyy Itäbaanan valmistuneeseen Oravapuiston osuuteen sekä hyväksytyyn Itäpolun osuuteen. Nykyisellään suunnittelualueen pyöräliikenteen yhteydet kulkevat pääosin yhdistetyillä jalankulun ja pyöräliikenteen väylillä, jotka eivät vastaa nykyisiä suunnitteluperiaatteita. Erityisiä haasteita turvallisuuden kannalta tuottavat Herttoniemen yritysalueella lukuisat risteämiset autoliikenteen kanssa tonttiliittymissä sekä sujuvuuden kannalta Itäpolulla sijaitseva jyrkkä mäki. Yleissuunnitelman lähtökohtana on ollut tutkia baanana eri linjausvaihtoehtoja Herttoniemen yritysalueella ja Itäpolulla. Itäbaana toteutetaan baanojen suunnitteluperiaatteen mu-

kaisesti lähtökohtaisesti kaksisuuntaisena pyörätienä, jossa pyöräilyn osuuden tavoiteleveys on 4,0 metriä.

Itäbaanan linjaus kääntyy Valurinkadun alikulusta Itäväylän varteen, jossa se kulkee ensin Itäväylää alempana tonttien tasossa ja nousee ennen Muuntajankatua sillalle. Sillan jälkeen Itäbaana palautuu takaisin Itäväylän varteen ja sen tasoon siten, että Itäväylän ajokaistoja kavennetaan, jotta pyörätie saadaan linjattua tonttien ja Itäväylän väliin sekä nykyiselle Viilarintien ylittävälle siltakannelle. Jotta Itäväylän ajokaistoja voidaan kaventaa, tulee Itäväylän idän puolen ajoradan nopeusrajoitusta alentaa 80 km/h:sta 60 km/h:iin. Roihuvuorentien ja Itäväylän rampin risteysalue rakennetaan turvallisemmaksi. Risteystä muokataan niin, että kiihdyttäminen Itäväylälle tapahtuisi vasta pyöräliikenteen ja jalankulun risteämisen jälkeen.

Roihuvuorentiestä itään Itäpolulle Itäbaanan linjaus kulkee Itäväylän tasossa ohittaen jyrkän mäen. Valitun linjauksen rakentamisen edellytyksenä on Itäväylän kiihdytyskaistan lyhentäminen nykyisestä. Jotta kiihdytyskaistaa voi lyhentää, tulee Itäväylän idän puolen ajoradan nopeusrajoitusta alentaa 80 km/h:sta 60 km/h:iin. Uuden Itäpolun reitin kohdatessa nykyisen pyörätien ja jalankulun linjauksen puistoalueella, rakennetaan pyörätie ja jalkakäytävä eroteltuina toisistaan.

Roihuvuorentielle toteutetaan yksisuuntaiset pyörätiet hyödyntäen nykyisiä katurakenteita linjaosuuksilla. Risteysalueilla toteutetaan yksisuuntaisen pyöräliikenteen mukaiset risteysjärjestelyt. Mekaanikonkadulta tultaessa Roihuvuorentielle esitetään toisen, lyhyen autojen ryhmityskaistan poistamista, jotta yksisuuntainen pyörätie saadaan toteutettua risteykseen turvallisesti. Viilarintielle toteutetaan yksisuuntaiset pyöräliikenteen järjestelyt sekä Itäväylän rampin risteykseen liikennevalot.

Valurinkadun alikulun ja Itäväylän risteämiskohdan liikennejärjestelyt, Viilarintien linjaosuuden länsipuolen liikennejärjestelyt sekä Viilarintien ja Laippatien risteuksen liikennejärjestelyt edellyttävät kaupungin omistamien vuokra-alueiden vuokrasopimuksien uudelleen neuvotteluita, jotta vuokra-alueen reunalta saadaan tilaa liikennejärjestelyiden toteuttamiselle. Arvioitu vuokrapinta-alojen tarve on yhteensä noin 350 m².

Vaikutusarviointi

Yleissuunnitelman vaikutusarviointia on tehty työn aikana vertailemalla linjausvaihtoehtoja toisiinsa sekä vertailemalla valittua linjausta nykytilanteeseen. Itäbaanan rakentamisella on positiivisia vaikutuksia pyöräliikenteen houkuttelevuuteen, sujuvuuteen ja turvallisuuteen. Matkaajan vähennyksiä saavutetaan liittymäviiveissä risteämisten määrän ja laadun muuttuessa sekä mäkisyyden vähentyessä.

Herttoniemen yritysalueella suunnitteluratkaisu vähentää liikenteen riskitekijöitä, sillä kohtaamisia muiden liikennemuotojen kanssa on vähemmän kuin nykytilanteessa. Suunnitteluratkaisun mukaisessa tilanteessa ainut risteäminen autoliikenteen kanssa tapahtuu Itäväylän rampin kohdalla Roihuvuorentiellä ja ainut risteäminen jalankulun kanssa, jossa pyöräliikenne on väistämismuuttainen, tapahtuu Valurinkadun alikulun kohdalla.

Herttoniemen yritysalueella sekä Itäpolun länsipäässä baana kulkee Itäväylän reunassa, jolloin pyörällä liikkuva voi altistua moottoriajoneuvoliikenteen roiskeille, melulle ja päästöille. Näitä pyritään estämään Itäväylän varteen ja siltakannelle toteutettavalla meluaidalla. Itäpolun itäpäässä miellyttävyys paranee huomattavasti, kun baanalinjaus kääntyy pois Itäväylän varrelta.

Itäbaanan linjaukselta joudutaan poistamaan yhteensä noin 100 puuta. Puustoa joudutaan poistamaan Itäväylän eteläpuolelta noin 54 puuta sekä Itäpolun puistosta noin 38 puuta. Näiden lisäksi noin seitsemän puuta joudutaan poistamaan Itäväylän liityntäkaistan sekä Roihuvuorentiellä ja Viilarintiellä jalkakäytävien siirron vuoksi. Alustavasti suunnittelualuetta täydennetään yhteensä n. 34–39 puulla. Uudet luiskat on suunnitteluratkaisussa osoitettu nurmi- tai niittyjäällysteisiksi. Itäväylän ja rampin väliin esitetään istutettavaksi myös köynnöskaasveja. Lisäksi Itäpolulla tehdään metsitys Itäbaanan ja Itäväylän väliin, missä käytetään osin myös isoja puuntaimia. Alustavasti metsitystä tehdään noin 1285 m² alueelle.

Muuntajankadun ja Itäväylän rampin risteyksessä tulee muutoksia nykyiseen järjestelyyn ja muutos voi vaikuttaa erityisesti raskaan liikenteen sujuvuuteen. Itäväylän nopeusrajoitus tulee alentaa nykyisestä 80 km/h:sta 60 km/h:iin noin kaksi kilometriä nykyistä aikaisemmin ajokaisojen kaventamisen ja Itäväylään liittyvän rampin lyhentämisen vuoksi. Roihuvuorentien ja Sahaajankadun risteyksessä tulee lisäksi lisäviivettä autoliikenteelle, koska Mekaanikonkadun itäpäästä poistetaan toinen ryhmityskaistoista ja pyöräliikenteelle toteutetaan uusi valo-ohjattu ylitys Roihuvuorentieltä Mekaanikonkadulle. Kokonaisuudessaan autoliikenteen nopeus ja käytettävyys heikkenevät hieman suunnittelualueella erilaisen turvallisuutta parantavien ja tehokkaampaa tilankäyttöä sallivien toimien seurauksena. Suunnitteluratkaisu ei aiheuta muutoksia autojen pysäköintijärjestelyihin.

Työssä on arvioitu Itäbaanan rakentamisen ilmastovaikutuksia. Elinkaaren aikaisiksi päästöiksi arvioitiin 50 vuoden ajanjaksolle arviointimenetelmän ohjeistuksen mukaisesti 2,6 kt CO₂e. Laskelmien mukaan suurimmat päästöt aiheutuvat hankkeen yhteydessä rakennettavasta sillasta (66 % kokonaispäästöistä). Hankkeessa on sitouduttu vähen-

tämään rakentamispäästöjä mm. hyödyntämällä sillan betonirakenteis-
sa vähähiilistä GWP85 betonia, jolla on 15 % pienemmät päästöt ta-
vanomaiseen betonilaatuun verrattuna.

Kaupungilla käytössä olevan pyöräliikenteen Brutus -ennustemallin pe-
rusteella vuoden 2035 ennustetilanteessa Itäbaanan pyöräliikenteen
määrät ovat 1100–1300 matkaa keskimääräisenä vuorokautena. Pyö-
räliikennemäärät ennustetilanteessa ovat 100–200 % suuremmat Itä-
baanalla, kun verrataan nykytilannetta vastaavaan reittiin. Ennusteen
tavoiteverkko sisältää baanana lisäksi Helsingin kaupunkiympäristön
laatimat suunnitelmat baanaverkolle, kantakaupungin pääpyöräverkolle
sekä tietyille esikaupunkien uusille yhteyksille. Kysynnän kasvu johtuu
ensi sijassa maankäytön ja liikennejärjestelmän laajemmista kehittä-
mistoimista, mutta myös reitinvalinnan muutoksista ja pyöräilyn kulku-
tapaosuuden kasvusta.

Itäbaana Valurinkadun ja Virvatulentien välillä on pääasiassa kokonaan
uusi väyläyhteys, joten tilapäisiä liikennejärjestelyitä joudutaan teke-
mään viereisillä katualueilla. Tilapäiset liikennejärjestelyt hidastavat lii-
kennettä ja rakentaminen voi aiheuttaa maisema-, melu-, tärinä- ja pö-
lyhaittoja. Ajouradan liikenteelle kohdistuvia työmaan aikaisia vaikutuk-
sia ovat alemmat nopeusrajoitukset ja ajokaistojen kaventuminen tai
poistuminen työmaan ajaksi. Jalankulun ja pyöräliikenteen reiteille koh-
distuu työnaikaista haittaa suunnittelualueella. Muuntajankadun ramp-
piylitysten kohdalla bussipysäkki on pois käytöstä silloin, kun nykyinen
Itäväylän ramppi tarvitaan työalueeksi. Baanan länsipäässä kapeim-
missa kohdissa tukimuurien rakentaminen edellyttää 1,5 metriä tilaa
tontin puolelta. Myös hulevesikaivojen rakentaminen edellyttää kaivan-
tojen ulottamista tonteille.

Yhteisvalmistelu ja osallistuminen

Suunnitelma on laadittu Kaupunkiympäristön toimialan eri palvelujen
yhteistyönä. Suunnitteluratkaisusta on ollut suunnitteluprosessin aikana
keskusteluita Uudenmaan ELY-keskuksen, Helsingin seudun liikenteen
(HSL), Sähköverkko Helen Oy:n sekä Helsingin seudun ympäristöpal-
veluiden (HSY) edustajien kanssa.

Yleissuunnitelmassa on tehty osallistamista eri vaiheissa. Suunnittelun
aikana vuorovaikutusta toteutettiin kolmessa vaiheessa: keväällä 2022,
syksyllä 2022 ja kesällä 2023. Keväällä 2022 toteutettiin kaikille avoin
sähköinen kysely, jossa kysyttiin kaupunkilaisilta palautetta alustavasta
suunnitelmaluonnoksesta. Kyselyyn vastasi yhteensä 359 henkilöä.
Samanaikaisesti kyselyn kanssa järjestettiin kaikille avoin suunnitelma-
pyöräily. Keväällä 2022 järjestettiin myös Helsingin seudun pyöräilijät
ry:n ja Näkövammaisten palvelu- ja toimintakeskus liriksen kanssa

omat suunnittelutapaamiset. Suunnittelun alussa, keväällä 2022 esitellyissä suunnitelmaluonnoksissa Itäbaanan linjaus kulki Herttoniemen yritysalueella Sahaajankatua pitkin.

Suunnittelun edetessä ja osin keväällä sidosryhmiltä saadun palautteen seurauksena Herttoniemen yritysalueen läpi kulkeva linjaus muutettiin kulkemaan Mekaanikonkatua pitkin. Syksyllä 2022 Mekaanikonkadulla välillä Valurinkatu-Roihuvuorentie järjestettiin yrityskierros, jossa projektin edustajat jalkautuivat kaupungin kanslian yritysluotsin kanssa yrityksiin keskustelemaan Mekaanikonkadun linjauksesta ja sen vaikutuksista. Kierroksen aikana käytiin keskustelua 19 yrityksen kanssa.

Kaikille avoin yleisötilaisuus järjestettiin marraskuussa 2022. Tilaisuudessa esiteltiin suunnittelun aikana tarkastellut linjausvaihtoehdot ja niiden vaihtoehtovertailut sekä valittu suunnitelmalinjaus ja sen arvioidut vaikutukset. Osallistujilla oli mahdollisuus kysymyksiin ja kommentteihin tilaisuudessa.

Suunnittelun edetessä myös Itäväylän varren linjaus otettiin tarkempaan suunnitteluun. Kesällä 2023 toteutettiin kaikille avoin sähköinen kysely, jossa kyselyyn vastanneilla on mahdollisuus vertailla Itäväylän varressa kulkevaa reittivaihtoehtoa ja aiemmin kaavailtua Mekaanikonkadun reittiä. Kyselyyn vastasi yhteensä 969 henkilöä.

Osallistumismahdollisuuksista tiedotettiin yleisesti kaupungin kanavissa, Uutta Itä-Helsinkiä- ja Uutta Kaakkois-Helsinkiä-verkkotilaisuuksissa sekä sähköpostilla suunnittelualueen yrityksille ja yhdistyksille.

Kustannusarvio ja päätöksenteko

Itäbaanan kustannusarvio yleissuunnitelman osuudella on 13,9 miljoonaa euroa (MAKU 130,37 toukokuu/2023, 2015=100).

Katu-, liikenneväylä-, rata- ja puistohankkeiden käsittelyohjeen 2018 (kaupunginhallitus 21.5.2018) mukaisesti Itäbaanan yleissuunnitelman hyväksyy kaupunginvaltuusto.

Jatkosuunnittelu ja toteutus

Hyväksymisen jälkeen suunnitelman osuuksista laaditaan Kaupunkiympäristön toimialalla katu- ja puistosuunnitelmat, joiden suunnittelu voi alkaa 2024 alkaen. Itäbaanan rakentaminen rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 03 01 02 perusparantaminen ja liikennejärjestelyt. Pyöräväylien kymmenen vuoden investointisuunnitelmassa Itäbaanan Valurinkadun ja Virvatulentien väliselle osuudelle on talvella 2023 varattu rahoitusta 13,9 miljoonaa euroa.

19.12.2023

Asia/8

Mahdollisiin vuokra-alueiden muutoksiin tarvittavat erillismäärärahat osoitetaan Itäbaanan jatkosuunnitelmien yhteydessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jenni Huovinen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37461
jenni.huovinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Itäbaanan yleissuunnitelmaraportti
- 2 Liikenteen yleissuunnitelma
- 3 Asukaskyselyiden koosteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 12.12.2023 § 670

§ 694

Porkkalankatu, katusuunnitelma, Länsisatama

HEL 2023-003617 T 10 05 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä liitteenä 2 olevan Porkkalankatu välillä Länsisatamankatu–Länsiväylä katusuunnitelman suunnitelmapiirustus nro 31855/1.

Käsittely

Vastaehdotus 1:

Marleena Isomaa: Lisätään päätösehdotukseen: "Kaupunkiympäristölautakunta korostaa, että katusuunnitelmissa tulee huomioida Porkkalankadun merkitys joukkoliikennekatuna, työmatka- ja asukasliikenteen reittinä sekä reittinä alueen ostoskeskukseen. Lisäksi huomioidaan alueella tapahtuva vähäinen jalankulun määrä, jolloin jalkakäytävän leveydeksi riittää alle 2 metriä."

Marleena Isomaan vastaehdotusta 1 ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus 2:

Marleena Isomaa: Lisätään päätösehdotukseen: "Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että sujuvan pyöräliikenteen takaamiseksi, pyörätiet suunnitellaan kaksisuuntaisiksi. Saatujen kokemusten perusteella yksisuuntaiset pyöräbaanat koetaan monin paikoin haastaviksi, etenkin kaupungeissa, joissa pyöräilijän määränpää voi vaihdella. Kaksisuuntaisen pyörätien leveydeksi riittää Porkkalankadulla 2,5 metriä."

Marleena Isomaan vastaehdotusta 2 ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus 3:

Marleena Isomaa: Lisätään päätösehdotukseen "Kaupunkiympäristölautakunta pitää Porkkalankadun ajoradan keskisaarekkeiden rakentamista keskeisen liikenneväylän autoliikennettä sekä talvikunnossapitoa haittaavaksi tekijäksi. Lisäksi keskisaarekkeiden toteuttamisesta aiheutuisi ylimääräisiä kustannuksia katurakentamisen osalta."

Marleena Isomaan vastaehdotusta 3 ei kannatettu, joten se raukesi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Katariina Verkamo, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 20706

19.12.2023

Asia/9

katariina.verkamo(a)hel.fi

Liitteet

1	Suunnitelmaselostus nro 31855/1
2	Suunnitelmapiirustus nro 31855/1
3	Vuorovaikutusmuistio

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Asianosaiset	Esitysteksti Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen Liite 2
Muistuttaja	Esitysteksti Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Porkkalankatu on nykyinen olemassa oleva alueellinen kokoojakatu, jolla on puukaista, jalkakäytävä ja kaksisuuntainen pyörätie eteläreunalla ja yhdistetty jalkakäytävä ja pyörätie pohjoisreunalla. Ajoradalla on linja-autokaistat ja kaksi ajokaistaa suuntaansa

Kadun suunnittelun tavoitteena on parantaa kadun liikennejärjestelyjä jalankulun ja pyöräilyn osalta sekä vehreyttä nykyistä katutilaa. Samanaikaisesti kadun rakenteita, kuivatusta ja kunnallistekniikkaa peruskorjataan.

Katusuunnitelma pohjautuu voimassa oleviin asemakaavoihin nro 10490 ja nro 10590. Suunnittelussa on myös otettu huomioon liikennesuunnitelman nro 6965 mukaiset periaatteet, päivätty 11.6.2019. Katusuunnitelmassa on tarkennettu liikennesuunnitelmassa esitetyt ratkaisuja jalankulun ja pyöräilyn osalta kadun eteläisen tonttiliittymän kohdalla sekä Länsisatamankadun risteyksessä.

Suunnitelma

Porkkalankatu välillä Länsisatamankatu-Länsiväylä piirustus nro 31855/1, jota on muutettu 5.10.2023 (liite 2)

Porkkalankatu Länsisatamankadun ja Länsiväylän välillä on nykyinen alueellinen kokoojakatu. Nykyisiä ajoratoja kavennetaan ja linja-autokaistat poistetaan. Ajokaistoja on suuntaansa kaksi. Pohjoisreunalle rakennetaan uusi erotuskaista puuriveineen ja pensaineen linja-autokaistan tilalle. Kadun eteläreunan erotuskaistaa levennetään, puuriviä täydennetään ja istutetaan pensaita. Keskisaarekkeita levennetään ja myös niihin istutetaan pensaita. Pyörätiet muutetaan yksisuuntaisiksi ja risteysalueen ylityksiä parannetaan ja rakennetaan pitkän kääntymisen mahdollistavat odotusalueet.

Porkkalankadun ja Länsisatamankadun risteykseen on lisätty jalankulkijoille uusi suojatie risteysalueen länsipuolelle. Samalla muutettiin risteysalueen ajokaistojen linjauksia, sekä keskisaarekkeen leveyttä.

Suunnitelman tarkempi kuvaus ilmenee liitteenä olevasta suunnitelmaselostuksesta nro 31866/1, jota on muutettu 5.10.2023 (liite 1).

Katu on suunniteltu niin, että se sopeutuu asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä ja täyttävät toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset.

Vuorovaikutus ja yhteistyösopimus

Katusuunnittelu on toteutettu ”Yhteinen kunnallistekninen työmaa” sopimuksen (7.3.2017) mukaisesti yhteistyössä sopimuksen osapuolten kanssa. Sopimuksen osapuolia ovat Helsingin kaupunki, Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä (HSY), Helen Oy, Helen Sähköverkko Oy, Elisa Oyj, DNA Oyj, Telia Finland Oyj, GlobalConnect Oy, Auris Kaasunjakelu Oy, Cinia Oy. Sopimuksen mukaisesti kukin sopimuksen allekirjoittanut osapuoli sitoutuu suunnittelun aikana määrittelemään omat johtotarpeensa kohteessa ja tekemään omaa suunnittelua samanaikaisesti hankkeen etenemisen kanssa. Suunnittelun tavoitteena on aikaansaada rakennushankekohtaiset yhteiset ristiriidattomat suunnitelma-asiakirjat ja selostukset.

Katusuunnitelmaluonnos on ollut sähköisesti esillä kaupunkiympäristön asiakaspalvelupisteessä ja Helsingin kaupungin verkkosivuilla 15.3. - 28.3.2023 välisen ajan. Esillä olosta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen on tiedotettu kadun varren kiinteistöihin postitetulla tiedotekirjeellä, kaupungin verkkosivuilla sekä Jätkäsaari-Ruoholahti - lehdessä ja Helsingin Uutisissa.

Esillä olon aikaiset asukaspalautteet on kirjattu vuorovaikutusmuistioon, joka on liitteenä 3.

Katusuunnitelmaehdotus on ollut sähköisesti nähtävillä kaupunkiympäristön asiakaspalvelupisteessä ja Helsingin kaupungin verkkosivuilla 17. - 30.5.2023 välisen ajan. Suunnitelman nähtävillä olosta ja mahdollisuudesta muistutuksen antamiseen ilmoitettiin kirjallisesti suunnittelualan kiinteistöjen omistajille ja haltijoille, sekä muille osallisille yleistiedoksiantona. Lisäksi asiasta on ilmoitettu kaupungin verkkosivuilla.

Muistutuksen johdosta katusuunnitelmaehdotukseen lisättiin nähtävillä olon jälkeen uusi suojatie Porkkalankadun ja Länsisatamankadun risteysalueen länsipuolelle. Samalla muutettiin risteysalueen ajoratojen reunakivien ja ajokaistojen linjauksia, sekä keskisaarekkeeseen tehtiin suojatien lisäämisen edellyttämät muutokset.

Muutoksista johtuen katusuunnitelmaehdotus laitettiin uudelleen sähköisesti nähtäville kaupunkiympäristön asiakaspalvelupisteeseen ja Helsingin kaupungin verkkosivuille 25.10. - 7.11.2023 väliseksi ajaksi. Suunnitelman nähtävillä olosta ja mahdollisuudesta muistutuksen antamiseen ilmoitettiin kirjallisesti suunnittelualan kiinteistöjen omistajille ja haltijoille, sekä muille osallisille yleistiedoksiantona. Lisäksi asiasta on ilmoitettu kaupungin verkkosivuilla. Katusuunnitelmaehdotuksen nähtävilläoloa ja mahdollisuutta jättää muistutus jatkettiin 14.11.2023 asti aiemmassa ilmoituksessa olleen virheellisen muistutuksen jättöpäivämäärän johdosta. Suunnitelman nähtävillä olon ja mahdollisuudesta muistutuksen antamisen ajan pidennyksestä ilmoitettiin kirjallisesti suunnittelualan kiinteistöjen omistajille ja haltijoille, sekä muille osallisille yleistiedoksiantona.

Muistutuksen käsittely

Suunnitelmasta jätettiin 1 muistutus 17.5. - 30.5.2023 nähtävillä olon aikana.

Suunnitelmasta ei ole jätetty muistutuksia 25.10. - 14.11.2023 uudeen nähtävillä olon aikana.

Muistutus 1

Muistutuksessa esitetään, että Salmisaarenkadun ja Länsisatamankadun risteyksessä tulisi kävelyliikenne huomioida paremmin ja suojatie tulisi lisätä myös risteysalueen länsipuolelle, josta nykyisin suojatie puuttuu.

Esittelijän vastaus muistutukseen

Porkkalankadun ja Länsisatamankadun risteysalueen länsipuolelta puuttuu nykyisin suojatie. Suojatien lisäämistä risteysalueen länsipuolelle ei ollut esitetty katusuunnitelmaehdotuksen lähtökohtana olleessa liikennesuunnitelmassa nro.6965, eikä Porkkalankadun voimassa olleessa katusuunnitelmassa 31215/1 (Kaupunkiympäristölautakunnan päätös § 26/25.9.2020). Suojatien lisäämisen mahdollisuuksia tutkittiin muistutuksen jälkeen yhdessä alueen liikennesuunnittelijan ja liikennevalo-ohjauksen suunnittelijoiden kanssa. Suojatie voidaan lisätä katusuunnitelmaan aiheuttamatta merkittävää muutosta risteysalueen nykyisiin valo-ohjauksjärjestelyihin tai liikenteen sujuvuuteen.

Muistutuksen perusteella tehtiin muutos katusuunnitelmaehdotukseen nro 31855/1 ja asetettiin suunnitelma uudelleen nähtäville.

Kustannukset ja aikataulu

Katusuunnitelman rakennuskustannus on yhteensä 1 890 000 euroa, 150 euroa/m² (alv. 0 %).

Kadun vuotuiset ylläpitokustannukset ovat noin 53 000 euroa (alv. 0 %). Ylläpitokustannukset ovat 10 000 euroa kalliimmat kuin nykyisin.

Kadun rakentamiseen on varauduttu kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioehdotuksessa aikaisintaan vuodesta 2025 alkaen. Hankkeen rakentamisen ajoitusta tarkennetaan lähivuosina ja toteutusajankohdassa huomioidaan muut keskustan alueen suuret hankkeet.

Hanke rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 03 01 01 Uudisrakentaminen.

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki 85 §, 62 §, maankäyttö- ja rakennusasetus 41-43 §.

Toimivalta

Hallintosäännön 16 luvun 1 § 2 mom. kohdan 11 mukaan kaupunkiympäristölautakunta päättää katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksymisestä lukuun ottamatta taloudellisesti tai periaatteellisesti vähäisiä suunnitelmia.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Katariina Verkamo, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 20706
katariina.verkamo(a)hel.fi

19.12.2023

Asia/9

Liitteet

1	Suunnitelmaselostus nro 31855/1
2	Suunnitelmapiirustus nro 31855/1
3	Vuorovaikutusmuistio

Oheismateriaali

1	Muistutus 1

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote

Asianosaiset

Muistuttaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Liite 2

Esitysteksti

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Liite 2

Tiedoksi

Hallinto- ja lakipalvelut, tietopalvelut

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 12.12.2023 § 671

§ 695

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle tonttipoliittisista toimenpiteistä asuntorakentamisen edistämiseksi muuttuneessa toimintaympäristössä

HEL 2023-014141 T 10 00 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Anni Sinnemäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Sami Haapanen, tonttipäällikkö, puhelin: 09 310 36437
sami.haapanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tonttipoliittiset toimenpiteet ja periaatteet asuntorakentamisen edistämiseksi
- 2 Rakentamisen kuukausilukuja

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että

- kaupunginhallitus hyväksyy ohjeellisesti noudatettavaksi liitteenä 1 olevat tonttipoliittiset toimenpiteet ja periaatteet asuntorakentamisen edistämiseksi muuttuneessa toimintaympäristössä
- periaatteet ja toimenpiteet ovat voimassa 31.12.2025 saakka, ellei erikseen toisin päätetä.

Tiivistelmä

Inflaatio, korkojen ja rakentamisen hinnan nousu sekä alhainen kuluttajaluottamus ovat aiheuttaneet kuluttaja- ja sijoittajakysynnän hiipumista asuntomarkkinoilla. Kysynnän hiipumisen ja myymättömien valmiiden

asuntojen varannon kasvamisen takia esimerkiksi uusia sääntelemättömiä asuntokohteita aloitetaan erittäin varovaisesti. Asuntomarkkinoiden nopean negatiivisen kehityksen lisäksi pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman asumisoikeusasuntotuotannon lakkauttamista koskevat linjaukset luovat merkittäviä haasteita kaupungin asuntopoliittisten tavoitteiden saavuttamiselle.

Asuntorakentamisen suhdannetilanteesta ja hallituksen toimista riippumatta kaupungin tavoitteena on luoda kaikissa tilanteissa mahdollisimman hyvät edellytykset asuntotuotannon määrällisten tavoitteiden sekä muiden keskeisten asuntopoliittisten tavoitteiden saavuttamiselle. Asuntorakentamisen toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset edellyttävätkin kaupungilta muutoksia tontinluovutuksen käytänteisiin ja painopisteisiin. Tästä syystä kaupunkiympäristön toimiala on yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa valmistellut liitteenä 1 olevat tonttipoliittiset periaatteet ja toimenpiteet asuntorakentamisen edistämiseksi.

Esitetyillä toimenpiteillä ja periaatteilla pyritään edistämään kaupungin asuntotuotantoa muuttuneessa toimintaympäristössä. Näin pyritään myös osaltaan varmistamaan kaupungin asuntonttien varaajien yhdenvertaisen kohtelun toteutuminen sekä parantamaan kaupungin toiminnan ennakoitavuutta tontinluovutustoiminnassa. Esitetyt tonttipoliittiset toimenpiteet ja periaatteet toimivat valmisteluohjeena nykyisen asuntonttien tontinvaraus- ja sopimuskannan hallinnoinnissa sekä uusia tontinvarauksia valmisteltaessa. Edelleen esitetyt periaatteet ja toimenpiteet toimivat valmisteluohjeena mm. tonttihinnoittelua ja tontinluovutuskilpailuja valmisteltaessa.

Valmisteluohjeen mukaisesti kaupunki suhtautuisi muun ohella nykyistä myönteisemmin varattujen tonttien rahoitus- ja hallintamuodon ja varausehtojen muutoksiin, mikäli ne selvästi edistäisivät hankkeen toteutumista. Kaupunki ei myöskään osoittaisi uusia tontinvarauksia asumisoikeustuotantoon (ASO) eikä ASO-tuotantoon varattujen tonttien varauksia jatkettaisi, ellei toimija pysty osoittamaan, että hankkeella on realistiset edellytykset saada valtion korkotukipäätös. Omistusasuntotuotannon edistämiseksi kaupunki mahdollistaa tonttien luovuttamisen kaupunki uudistusalueilla myös myymällä ja lisää hintakilpailujen määrää tonttien markkinahinnoittelun varmistamiseksi ja markkinainformaation lisäämiseksi. Valmisteluohje on mainituin tavoin kokonaisuudessaan liitteenä 1.

Esittelijän perustelut

Asuntorakentamisen tilannekuva

Pitkään jatkunut nollakorko-aika on suosinut asuntorakentamista ja mahdollistanut suurien lainojen ottamisen. Viimeisen vuoden aikana

tapahtunut korkojen nousu näkyy nyt rakennusliikkeiden ja kuluttajien käyttäytymisessä. Esimerkiksi uusia sääntelemättömiä asuntokohteita aloitetaan varovaisesti. Kuluttajat ovat varovaisia ja asuntokauppa onkin nopeasti hiipunut, ja uusia myymättömiä ja vuokraamattomia asuntoja on tarjolla runsaasti. Esimerkiksi Helsingissä on tällä hetkellä vapaita ja vapautuvia vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja noin 7 000.

Uusien myymättömien asuntojen myynnin edistämiseksi rakennusliikkeet ovat tarjonneet erilaisia alennuksia ostajille. Vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen puolella taas asuntojen tarjonnan merkittävä kasvu on pitänyt vuokrien korotukset maltillisina kiinteistöjen ylläpitokustannusten ja korkojen noususta huolimatta. Varainsiirtoveroon kaavailuilla muutoksilla uskotaan olevan piristävä vaikutus omistusasuntojen kauppaan jo vuonna 2023.

Valtiovarain- ja ympäristöministeriön asettaman työryhmän 15.9.2023 julkaistussa selvityksessä arvioitiin asuntorakentamisen vähentyvän jyrkästi vuonna 2023 ja jäävän vähäiseksi myös vuonna 2024. Asuntorakentamisen aloitusten pienentymisen taustalla on muun muassa ennätysnopea korkojen nousu, kotitalouksien reaalisen ostovoiman heikko kehitys ja rakennuskustannusten nousu. Myös asuntosijoittajien kiinnostus uudisrakentamiseen on tällä hetkellä varsin vähäistä, sillä vuokra-asuntojen ylitarjonta ja vielä valmistumassa olevat kohteet hillitsevät uusien kohteiden aloittamista.

Työryhmän arvion mukaan asuntorakentamisen odotetaan elpyvän, kun korkojen nousu taittuu ja asettuu maltilliselle tasolle, kotitalouksien reaalisen ostovoiman kehitys paranee ja rakennuskustannusten nousu hidastuu. Jatkuvan muuttopaineen myötä asuntoja tarvitaan lisää tulevina vuosina. Työryhmän selvityksessä todettiin, että asuntojen riittävä tuotanto tukee suoraan asumisen tuottamaa hyvinvointia, asumisen kohtuuhintaisuutta ja samalla se tukee työvoiman liikkuvuuden kautta työllisyyttä ja tuottavuuskehitystä.

Vaikka rakennusalan hiljentyminen näkyy koko Suomessa, on hiljentyminen edennyt eri tahtiin eri osissa Suomea. Helsingissä aloitetun asuntorakentamisen määrä on säilynyt verrattain korkealla tasolla poiketen selvästi muusta Suomesta. Huippuvuosista on tultu kuitenkin alas, mutta pitkällä aikavälillä tarkasteltuna rakentaminen ei ole Helsingissä romahtanut. Todennäköisesti rakentamisen ”toipuminen” myös alkaa Helsingin seudulta.

Kuluvana vuonna syyskuun loppuun mennessä Helsingissä on aloitettu 3 833 asunnon rakentaminen. Rakentamisen aloittamisen verrattain korkeaan määrään on vaikuttanut muun muassa se, että useampi A-raoimija on saanut hankkeensa rakenteille. Ara-hankkeiden kasvuun on

vaikuttanut se, että urakkatarjousten hinnat ovat olleet laskusuunnassa ja useampi urakoitsija on päätyntä antamaan urakkatarjouksen. Alkaneen asuntorakentamisen kokonaismäärä on mainitusta huolimatta alhainen suhteessa kaupungin asuntotuotantotavoitteisiin, vaikka asuntorakentamisen suhdanne ei vielä ole täysimääräisesti vaikuttanut alkavan asuntotuotannon määrään. Hallitusohjelman kirjaus asumisoikeusasuntojen korkotukilainoituksen päättymisestä ensi vuoteen johtaisi toteutuessaan hankkeiden suunnittelun keskeyttämiseen jo tämän vuoden aikana, koska niitä ei ehditä saamaan ARA:n hakuprosessiin tarvittavassa ajassa. Asuntoaloituksissa ja valmistuneiden asuntojen määrässä tilanne alkaa näkyä kuitenkin suuremmin vasta vuosina 2024 - 2025.

Asuntotuotantoennusteeseen perustuvan suhdannevaihtelun huomioon otettuna toteumaennusteen mukaan tänä vuonna Helsinkiin valmistuisi noin 7 000 asuntoa ja ensi vuonna hieman vajaat 6 000 asuntoa. Ennusteeseen liittyy kuitenkin runsaasti epävarmuutta nykyisessä tilanteessa. Lisäksi Helsingin osalta on huomionarvoista, että asuntorakentamiseen haettujen rakennuslupien määrä on laskenut merkittävästi viimeisen kahden vuoden tasosta. Myös rakenteilla olevan asuntokerroksalan määrä on selvässä laskussa. Mainitut seikat ennakoivat alkavan ja valmistuvan asuntotuotannon määrän laskua Helsingissä ainakin vuosille 2024 ja 2025, mutta todennäköisesti vaikutukset näkyvät myös pidemmällä tulevaisuudessa.

Valtiovarain- ja ympäristöministeriön asettaman työryhmän tekemän selvityksen mukaan julkisen vallan tulee pyrkiä siihen, että asuntorakentamisen edellytykset ovat hyvät nyt ja tulevaisuudessa. Suuret rahalliset tukitoimet rakennusosalalle eivät kuitenkaan ole perusteltuja. Myöskään julkinen valta ei voi ratkaista niiden kotitalouksien, taloyhtiöiden tai kiinteistösijoittajien ongelmia, jotka ovat ottaneet nollakorkoai-kaan ylisuuria lainoja ja jotka nyt kohtaavat maksuvaikeuksia korkojen nousun takia.

Valtionvarain- ja ympäristöministeriön selvitys on kokonaisuudessaan oheismateriaalina ja selvitys asuntorakentamisen kuukausitilanteesta Helsingissä syyskuun lopun tilanteesta on liitteenä 2.

Kaupungin asuntotonttien tontinvarauskanta lyhyesti

Kaupungilla on varattuna noin 30 489 asunnon rakentamista varten tontteja (per 30.9.2023). Varauskannasta noin 59 % on varattuna sääntelemättömään asuntotuotantoon, 19 % Ara-vuokra-asuntotuotantoon ja loput välimuodon asuntotuotantoon. Varauskannasta noin 26 % (noin 7 900 asuntoa) on vielä asemakaavallisesti kesken.

Varauskannasta noin 1 592 asuntoa on varattu asumisoikeusasunto-
tuotantoon ja puolihitakseen 489 asuntoa.

Laatukilpailuun varatut tontit:

Kaupungilla on varattuna kilpailuun noin 8 760 asunnon rakentamista
varten tontteja (per 30.9.2023), joista laatukilpailuun on varattuna noin
824 asunnon verran tontteja. Hinta- ja laatukilpailuun on varattuna noin
1 167 asunnon verran tontteja.

Toimenpiteet ja periaatteet asuntorakentamisen edistämiseksi

Toimenpiteiden ja periaatteiden tarkoitus

Inflaatio, korkojen ja rakentamisen hinnan nousu sekä alhainen kulutta-
jaluottamus ovat aiheuttaneet edellä kuvatuin tavoin kuluttaja- ja sijoit-
tajakysynnän hiipumista asuntomarkkinoilla. Asuntomarkkinoiden no-
pean negatiivisen kehityksen lisäksi pääministeri Petteri Orpon hallitu-
sohjelman (20.6.2023) asumisoikeusasuntotuotannon lakkauttamista
koskevat linjaukset luovat merkittäviä haasteita kaupungin asuntopoliit-
tisten tavoitteiden saavuttamiselle.

Asuntorakentamisen suhdannetilanteesta ja hallituksen toimista riip-
pumatta kaupungin tavoitteena on luoda kaikissa tilanteissa mahdolti-
simman hyvät edellytykset asuntotuotannon määrällisten tavoitteiden
(8 000 asuntoa/vuosi) sekä muiden keskeisten asuntopoliittisten tavoit-
teiden saavuttamiselle. Asuntorakentamisen toimintaympäristössä ta-
pahtuneet muutokset edellyttävätkin kaupungilta muutoksia tontinluovu-
tuksen käytänteisiin ja painopisteisiin. Tästä syystä kaupunkiympäris-
tön toimiala on yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa valmistellut liit-
teenä 1 olevat tonttipoliittiset periaatteet ja toimenpiteet asuntoraken-
tamisen edistämiseksi.

Liitteenä olevan ohjeen tarkoituksena on määrittää ne keskeiset tontti-
poliittiset periaatteet ja toimenpiteet, joilla kaupunki pyrkii nykyisessä ja
näköpiirissä olevassa tulevaisuudessa edistämään asuntorakentamista
varmistuen samalla kuitenkin kaupungin keskeisten asuntopoliittisten
tavoitteiden toteutumisen.

Esitetyt tonttipoliittiset periaatteet ja toimenpiteet toimivat valmisteluoh-
jeena kaupungin asuntotonttivarauksiin ja tontinluovutuskäytänteisiin
tässä markkinatilanteessa. Ohjetta sovelletaan tontinluovutuksiin liitty-
vässä valmistelussa ja päätöksenteossa. Päätöksentekijänä toimii kau-
pungin kulloinkin toimivaltainen viranhaltija tai toimielin.

Ehdotetut toimenpiteet ja periaatteet

Olemassa olevat tontinvaraukset – Hankkeiden rahoitus- ja hallintamuoto sekä varausehdot

Valmisteluohjeen mukaan kaupunki suhtautuisi myönteisesti voimassa olevien tontinvarausten rahoitus- ja hallintamuodon muutoksiin, mikäli muutoksen voidaan arvioida selvästi edistävän tontin rakentumista. Säänneltyyn asuntotuotantoon varattujen tonttien osalta muutos tehtäisiin ensisijaisesti toiseen kulloinkin kyseessä olevalle alueelle soveltuvaan säänneltyyn tuotantoon kohtuuhintaisen asuntotuotannon määrän varmistamiseksi. Kaupunki pitää kuitenkin kiinni kaikissa tilanteissa AM-ohjelman segregaaation ehkäisemistä koskevista tavoitteista. Muutoksen mahdollisuus joudutaankin arvioimaan aina tapauskohtaisesti yhteistyössä kaupunginkanslian asuminen-yksikön kanssa kunkin alueen ominaispiirteet huomioiden. Näin ollen esimerkiksi jo ennestään vuokra-asuntovaltaisilla alueilla muutokset omistusasuntotuotannosta vuokra-asuntotuotantoon eivät lähtökohtaisesti olisi jatkossakaan mahdollisia, sillä AM-ohjelman mukaan vuokra-asuntojen osuus alueen asuntokannasta voi olla pääsääntöisesti enintään 50 prosenttia. Tässä tarkastelussa tulee huomioida alueen olemassa olevan asuntokannan lisäksi alueelta varatut rakentamattomat tontit kokonaisuutena, jotta tontinvaraajien yhdenvertaisen kohtelun vaatimus ei johda vuokra-asuntohankkeiden hallitsemattomaan lisääntymiseen.

Rahoitus- ja hallintamuodon muutosten lisäksi kaupunki suhtautuu valmisteluohjeen mukaan myönteisesti voimassa olevien tontinvarausten ehtojen muutoksiin ja poikkeamisiin edellyttäen, että muutos selkeästi edistää tontin rakentumista. Kaupungin keskeisten strategisten ja eri alueille asetettujen tavoitteiden toteutumisen varmistamiseksi tämä ei kuitenkaan koske rakentamisen energiatehokkuutta ja ekologisuutta koskevia ehtoja (esim. hankkeen energiatehokkuudelle asetettu vaatimus) eikä muutos tai poikkeaminen myöskään saa vararantaa muiden ko. tontin/alueen rakentamiselle asetettujen keskeisten laadullisten tavoitteiden toteutumista eikä johtaa alueelle selkeästi soveltumattomaan asuntotuotannon huoneistotyyppijakaumaan. Tästä syystä myös varausehtojen muutosten/poikkeamisten mahdollisuus tulee harvinaista tapauskohtaisesti.

Kaupunki on varannut ns. hintakontrolloituun (eli ns. puoliHitas) omistusasuntotuotantoon tontteja yhteensä vajaan 500 asunnon rakentamiseksi eri puolilta Helsinkiä. Tontit sijoittuvat alueille, joilla rakentamiskustannusten ja asuntojen markkinahinnan välisen eron on arvioitu olevan maltillinen. Omistusasuntotuotannon edistämiseksi kaupunki sallisi näiden hintakontrolloituun omistusasuntotuotantoon varattujen tonttien rahoitus- ja hallintamuodon muuttamisen sääntelemättömään omistusasuntotuotantoon, jolloin asunnot olisivat hankkeiden toteuttajien vapaasti (markkinaehtoisesti) hinnoiteltavissa. Muutoksesta huolimatta asuntojen myynnin tulee kuitenkin tapahtua edelleen varausehtojen mukaisesti luonnollisille henkilöille ja hankkeessa noudatetaan asunto-

jen huoneistotyyppijakaumaa koskevia ehtoja, ellei näistä myönnetä poikkeamista.

Olemassa olevat tontinvaraukset - Tonttivarauksen jatkaminen

Tontinvarauksen jatkamisen edellytyksenä on jo nykyisellään, että varauksensaaja on noudattanut varausehtoja ja edistänyt hankkeen suunnittelua aktiivisesti. Valmisteluohjeen mukaan tähän kiinnitettäisiin kuitenkin jatkossa erityistä huomiota. Mikäli varattu tontti on kaupungin toimesta saatettu jo luovutuskelpoiseksi ja tontti on varattu omistusasuntotuotantoon, olisi varauksen jatkamisen edellytyksenä lisäksi se, että varauksensaaja pystyy luotettavasti osoittamaan edistäneensä asuntojen myyntiä aktiivisella markkinoinnilla ja hinnoittelun keinoin. Käytännössä tontinvaraajan tulee siis pystyä osoittamaan, että asuntojen hintaa on myynnin edistämiseksi laskettu ja asuntojen markkinointiin on tehty panostuksia.

Asuntorakentamisen toimintaympäristön muutoksen vuoksi kaupungin tulee säilyttää mahdollisuudet merkittäviinkin muutoksiin tontinvarauksessa. Tästä syystä tontinvarauksia jatkettaisiin enintään vain vuodeksi kerrallaan. Lisäksi hankkeiden toteutumisen edistämiseksi varausehtoihin kirjataan tarvittaessa välitavoitteita, joiden noudattamatta jättäminen oikeuttaa kaupungin purkamaan varauksen. Kaupunki ei siis salli tontinvaraajilta passiivisuutta hankkeiden edistämisessä myöskään muuttuneessa toimintaympäristössä.

Uudet ja olemassa olevat tontinvarauksen asumisoikeustuotantoon

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa on jo yllä mainituin tavoin linjattu ASO-tuotannon rahoituksen lakkauttamisesta. Hallitusohjelman kirjaus on valtion vuoden 2024 talousarvion valmistelun yhteydessä päätetty viedä täytäntöön siten, että ASO-hankkeiden korkotukihakemusten vastaanotto lopetetaan kuluvan vuoden lopussa ja ARA voi tehdä ASO-hankkeille lainapäätöksiä korkotukivaltuuksiensa puitteissa vuoden 2024 loppuun saakka.

ASO-tuotanto toteutetaan Helsingissä korkotukilainoin, eli valtion tukeamana, joka varmistaa osaltaan asuntojen kohtuuhintaisuuden. Edellä mainitut valtion toimet tarkoittavat käytännössä kuitenkin sitä, ettei kaupungilla ole edellytyksiä osoittaa uusia tontinvarauksia, sillä niillä ei ole mahdollisuuksia saada valtion korkotukea. Tästä syystä valmisteluohjeen mukaan kaupunki ei tee uusia tontinvarauksia ASO-tuotantoon, ellei valtion linjauksissa tapahdu muutosta.

Kuten edellä on todettu, kaupungilla on tällä hetkellä varattuna ASO-tuotantoon tontteja lähes 1 600 asunnon rakentamiseksi. Lisäksi osa tonteista on varattu yleisemmin välimuodon tuotantoon erityisesti

ATT:lle, jolloin ASO-tuotanto on myös tontinvaraajan harkinnan mukaan mahdollista. Valtion toimien vuoksi on ilmeistä, ettei suurin osa jo ASO-tuotantoon varatuista hankkeista pysty suunnittelun keskeneräisyyden vuoksi jättämään korkotukianomusta asetettuun määräaikaan mennessä.

Voimassa olevia ASO-tuotantoon osoitettuja tontinvarauksia onkin syytä jatkaa vain, mikäli hankkeelle on myönnetty valtion asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA:n) korkotukipäätös tai varauksensaaja pystyy luotettavasti osoittamaan, että korkotukipäätös on mahdollista saada. Kaupungin toiminnan ennakoitavuuden varmistamiseksi ja kohtuunäkökohtat huomioiden on kuitenkin perusteltua, että kaupunki tarjoaa ASO-hankkeen tontinvaraajalle mahdollisuuden toteuttaa hanke muuna alueelle soveltuvana säänneltynä asuntotuotantona edellyttäen, että varauksen jatkamisen edellytykset ovat muutoin olemassa ja muutos selkeästi edistää tontin rakentumista. Näin esimerkiksi jo tehtyjä suunnittelupanostuksia voitaneen hyödyntää tontin nopean rakentumisen edistämiseksi.

Tontin luovutustapa

Edellä tarkemmin kuvatut ASO-tuotantoon liittyvät merkittävät toimintaympäristön muutokset luovat erityisen haasteen kaupunki uudistusalueiden asuntorakentamiselle ja kaupunki uudistukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamiselle. Näillä alueilla vuokra-asuntojen suhteellisen osuuden lisääminen ei ole asuntokannan monipuolisuutta koskevien tavoitteiden vuoksi mahdollista ja toisaalta omistusasuntotuotannon taloudelliset edellytykset ovat asuntojen alhaisen markkinahinnan vuoksi usein heikot. ASO-tuotanto onkin muodostanut vuokra-asumisen ja omistusasumisen välimaastoon sijoittuvana kohtuuhintaisena tuotantomuotona erinomaisen keinon uudisasuntotuotannon edistämiseksi näillä alueilla.

Käytännössä ASO-tuotannon poistuminen kaupungin asuntopoliittisesta keinovalikoimasta tarkoittaa sitä, että kaupungin tulee löytää keinoja erityisesti omistusasuntotuotannon edellytysten parantamiseksi kaupunki uudistusalueilla. Yhtenä tällaisena tonttipoliittisena keinona on mahdollistaa tontin luovuttaminen vuokraamisen sijaan myymällä, joka mahdollistaa omistusasuntohankkeen toteuttamisen omistustontille, joka puolestaan edistää asuntohankkeen markkinoitavuutta sekä kohteen asuntokysyntää. Koska asuntohankkeen rakentamisen aloittaminen edellyttää riittävää asuntojen varausastetta, asuntojen kysyntää parantavat toimet nopeuttavat asuntohankkeiden rakentumista.

Mainituista syistä kaupunki uudistusalueilla sääntelemättömään omistusasuntotuotantoon varattu asuntotontti voitaisiin esitettyjen periaattei-

den mukaan luovuttaa vuokraamisen sijaan myös myymällä. Näin ollen tontinvaraajalla on mahdollisuus valita sellainen tontin ostaminen vuokraamisen sijaan, mikäli tontinvaraaja arvioi tämän edistävän parhaiten hankkeen toteutumista.

Periaatteiden mukaan sääntelemättömään omistusasuntotuotantoon osoitettu asuntotontti voidaan luovuttaa vuokraamisen sijaan myymällä myös muilla alueilla. Muiden kuin kaupunkiudistusalueiden osalta edellytykset tontin ostamiselle olisivat kuitenkin rajoitetummat. Jotta tontin ostaminen olisi mahdollista, tulee tontin ostamisen selvästi edistää hankkeen viivytyksetöntä rakentamista ja toimijan tulee osoittaa selkeästi, että sillä on tekniset, rahoitukselliset ja muut edellytykset rakentamisen nopeaan aloittamiseen. Hakemus tontin ostamiseksi tulisi tehdä 31.12.2024 mennessä ja kauppa tulee toteuttaa viipymättä, kun se on kaupungin puolesta mahdollista. Lisäksi ostajan tulee sitoutua aloittamaan tontin rakentaminen viivytyksettä ja saattamaan se keskeytyksettä valmiiksi. Kaupungin tavoitteiden toteutuminen varmistetaan riittäväillä sopimussakkoehdoilla.

Tontin ostamisen mahdollistaminen ei lähtökohtaisesti koskisi sääntelemättömään vuokra-asuntotuotantoon varattuja tontteja. Tontin luovuttaminen myymällä olisi kuitenkin erityisin perustein mahdollista myös näissä tilanteissa. Erityinen peruste voisi olla olemassa esimerkiksi tilanteessa, jossa tiiviiseen kaupunki-/korttelirakenteeseen sijoittuvan vapaarahoitteiseen vuokra-asuntotuotantoon varatun tontin rakentamisen viivästyminen vaikeuttaisi tai hidastaisi olennaisesti alueen tai korttelin muiden tonttien rakentamista tai heikentäisi olennaisesti alueen viihtyvyyttä. Vapaarahoitteiseen vuokra-asuntotuotantoon varattujen tonttien osalta vaadittaisiin erityisten perusteiden lisäksi myös edellä mainittujen edellytysten täyttymistä, eli toimijan tulisi hakea tontin ostamista vuoden 2024 loppuun mennessä ja toimijan tulee sitoutua edistämään tontin rakentamista kunnianhimoisesti.

Tonttihinnoittelu ja hintakilpailujen lisääminen

Tontinluovutuslinjausten mukaan kaupungin tonttihinnoittelu perustuu markkina-arvoon, ellei lainsäädännöstä muuta johdu tai toisin ole nimenomaisesti erikseen päätetty.

Tonttien markkinaehtoinen hinnoittelu voidaan varmistaa parhaiten hintakilpailujen kautta, mutta jos hintakilpailua ei ole käytetty tai voida käyttää, hinnan markkinaehtoisuus tulee varmistaa ulkopuolisen puolueettoman asiantuntijan arvioin. Hintakilpailujen kautta saatava ajantasaainen hintainformaatio parantaa kaupungin reagointikykyä myös neuvotteluteitse tapahtuvassa tonttihinnoittelussa. Kilpailujen kautta saatava hintatieto toimii lähtötietona ulkopuolisten puolueettomien kiinteistö-

19.12.2023

arvioitsijoiden suorittamassa arvioinnissa, johon kaupunki on tonttihinnoittelussaan kuntalain mukaisesti sidottu.

Kaupungin tavoitteena on lisätä asuntotuotantoa hintakilpailujen määrää lisäämällä. Hintakilpailun kautta luovutettavien tonttien määrän kasvu voi vaikuttaa tonttien yleiseen hintatasoon myös laskevasti.

Edellä mainituista syistä kaupunki priorisoi valmisteluohjeen mukaisesti vuosien 2024 - 2025 aikana tontinluovutuskilpailutoiminnassa hintakilpailuja. Valmisteluohjeen mukaan kaupungin on mahdollista muuttaa tällä hetkellä laatuperustein ratkaistaviksi tarkoitettuihin kilpailuihin varattujen tonttien varauksia hintakilpailuun. Näissä tilanteissa kaupungin asettamien laadullisten tavoitteiden toteutumista pyrittäisiin kuitenkin mahdollisuuksien mukaan edistämään kilpailun ehdoin esimerkiksi edellyttämällä kilpailun voittajalta arkkitehtuurikutsukilpailun järjestämistä yhteistyössä kaupungin kanssa.

Koska kaupunki edellä kuvatuin tavoin olisi valmis hyväksymään kilpailua ratkaistaessa myös aiempaan nähden selvästi alhaisemman hintatason, tulee hankkeiden rakentamiseen sovitussa ajassa kiinnittää erityistä huomiota. Tästä syystä kaupungin on tarkoituksenmukaista uudistaa hintakilpailuihin liittyvät sopimussakkoehdot ja käytännöt. Uudistus on tarkoitus toteuttaa siten, että uudet sopimussakkoehdot ja käytännöt voidaan ottaa käyttöön alkuvuodesta 2024.

Olemassa olevat esisopimukset

Kaupungin asuntotonttien luovutusprosessissa on käytössä kaksi pääasiallista menettelyä. Pääosa asuntotonteista varataan kaupunginhallituksen varauspäätöksellä, joka on kaupungin yksipuolinen ilmoitus siitä, ettei se tule varausaikana varaamaan tonttia kolmannelle edellyttäen, että tontinvaraaja noudattaa varausehtoja. Kaupungilla ei ole varauspäätöksen perusteella mahdollisuutta esimerkiksi sopimussakon perimiseen, vaan varausehtojen rikkomisesta voi seurata varauksen päättäminen kesken varausajan tai varauksen jatkamatta jättäminen. Erityisesti hintakilpailujen perusteella varattujen tonttien osalta kaupunki tekee pääsääntöisesti kilpailun voittajan kanssa sitovan sopimuksen. Vaikka sopimusehdot voivat vaihdella eri kohteissa, sopimukset sisältävät pääsääntöisesti ehdot mm. tontin ostamiselle ja rakentamiselle asetetuista määräajoista ja sopimuksen ehtojen noudattamista tehostavista sopimussakoista.

Kaupungin nykykäytännön mukaan sopimuksissa asetettuja määräaikoja on voitu vähäisessä määrin jatkaa ilman sopimussakkoseurauksia, jos se on ollut esimerkiksi kohteen rakennuslupakäsittelyn viivästymisen tai muun vastaavan syyn vuoksi perusteltua. Lisäksi määräaikoihin on myönnetty myös pidempiä jatkoja erityisin perustein, mi-

19.12.2023

käli viivästyminen ei ole johtunut hankkeen toteuttajasta. Tällaiset tilanteet ovat usein liittyneet esimerkiksi tontin luovutuskelpoiseksi saattamisen viivästy miseen.

Nopeasti ja merkittävästi muuttuneen markkinatilanteen johdosta tiedustelut sopimuksissa asetettujen määräaikojen pidentämiseen kuitenkin ovat kuluneen vuoden aikana lisääntyneet. Markkinatilanteen johdosta onkin jo myönnetty määräaikoihin maltillisia jatkoja. Koska markkinatilanteen ei voida kuitenkaan olettaa korjautuvan lyhyen ajan sisällä, otetaan valmisteluohjeessa kantaa myös siihen, miten kaupunki suhtautuu tontin ostamiselle ja rakentamiselle asetettuja määräaikoja koskeviin pyyntöihin erityisesti tilanteessa, jossa tontti on jo kaupungin toimesta saatettu luovutuskelpoiseksi.

Valmisteluohjeen mukaan kaupunki suhtautuu pidättäytyvästi olemassa olevien tontinluovutus sopimusten sisältämien määräaikojen jatkamiseen ilman sopimussakko- tai muita seuraamuksia, mikäli tontti on luovutuskelpoinen. Määräaikojen jatkamisen edellytykset arvioidaan tapauskohtaisesti kulloinkin kyseessä olevan sopimuksen ehdot ja hankkokokonaisuus huomioiden. Omistusasuntotuotantoon luovutettavien tonttien osalta kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että sopijakumppani on edistänyt asuntojen myyntiä aktiivisella markkinoinnilla ja hinnoittelun keinoin.

Lopuksi

Kaupunki pyrkii muuttuneesta toimintaympäristöstä huolimatta saavuttamaan AM-ohjelmassa asuntorakentamiselle asetetut määrälliset ja laadulliset tavoitteet. Vaikka kaupunki voi vain rajallisessa määrin vaikuttaa tonttipoliittisin keinoin asuntomarkkinoiden häiriötilanteeseen tai valtion toimista johtuviin muutoksiin, esitetyt periaatteet ja toimenpiteet luovat osaltaan edellytyksiä AM-ohjelman mukaisten tavoitteiden saavuttamiselle. Esitettyjen periaatteiden vaikutuksia on kuitenkin vaikea ennalta arvioida ja on mahdollista, että vaikutukset jäävät osin vähäisiksi. Esimerkiksi varattujen tonttien rahoitus- ja hallintamuodon muutoksia voitaneen toteuttaa vain rajallisesti, koska alueelle soveltuva rahoitus- ja hallintamuoto on jo alun perin arvioitu verrattain tarkasti alkuperäisen tontinvarauksen valmistelun yhteydessä ja kaupunki pitää nykyisessäkin toimintaympäristössä kiinni keskeisistä asuntotuotannon monipuolisuutta sekä segregaa tion ehkäisyä koskevista tavoitteistaan. Toisaalta esimerkiksi tonttien hintajoustolla sekä tontinluovutuskäytäntöjen kehittämisellä voi olla merkittäväkin asuntorakentamista edistävä vaikutus, vaikka nämä vaikutukset näkyvät luonnollisesti viiveellä.

Esittelijä pitää esitettyjä periaatteita ja toimenpiteitä perusteltuina ja kaupungin edun mukaisina.

19.12.2023

Asia/10

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Sami Haapanen, tonttipäällikkö, puhelin: 09 310 36437
sami.haapanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tonttipoliittiset toimenpiteet ja periaatteet asuntorakentamisen edistämiseksi
- 2 Rakentamisen kuukausilukuja

Oheismateriaali

- 1 Asuntorakentamisen työryhmän loppuraportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote **Otteen liitteet**
Kymp/Make/Maanvuokrajärjestelmä Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 12.12.2023 § 673

§ 696

Sydänpuunpuisto, puistosuunnitelma, Kaarela

HEL 2023-008761 T 10 05 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä liitteenä 2 olevan Sydänpuunpuiston puistosuunnitelman, suunnitelmapiirustus nro VIO 6255/1.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Camilla Lindroth, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 22084
camilla.lindroth(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro VIO 6255/1
- 2 Suunnitelmapiirustus nro VIO 6255/1
- 3 Vuorovaikutusmuistio

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Sydänpuunpuiston suunnittelualue sijaitsee Kaarelan (33.) kaupunginosassa Malminkartanon osa-alueella. Puistosuunnitelma perustuu voimassa olevaan asemakaavaan nro 12690 (tullut voimaan 24.11.2022). Asemakaavassa alue on merkitty puistoksi (VP). Suunnit-

telualue on esitetty suunnitelmapiirustuksessa nro VIO 6255/1 (liite 2). Sydänpuunpuiston pinta-ala on 6077 m².

Sydänpuunpuisto rajautuu etelä- ja keskiosistaan uusiin kerrostaloihin ja pohjoisosastaan nykyisiin kerrostaloihin. Sydänpuunpuiston länsipuolella on Malminkartanon täyttömäki ja itäpuolella Pihkapuisto.

Sydänpuunpuisto sijoittuu uudisrakennusalueelle. Tämä vuoksi alueen nykyiset pinnoitteet, kasvillisuus ja kulkuväylät tulevat poistumaan.

Tavoitteena on toteuttaa puisto, joka on viihtyisä ja vihreä virkistys- ja oleskelupaikka. Puisto yhdistää asuinalueen eri osia toisiinsa sekä toimii tärkeänä jalankulun ja pyöräilyn reittinä. Puiston keskellä on hulevesien hallintaan tarvittava painanne. Se lisää osaltaan luonnon monimuotoisuutta tuoden puistoon lajistollisesti ja maisemallisesti mielenkiintoisen uuden elementin.

Puistosuunnitelmalla mahdollistetaan asemakaavan nro 12690 mukaisen puiston toteutus asemakaavan tavoitteiden mukaisesti.

Suunnitelma

Puistosuunnitelma koostuu pohjois-eteläsuuntaisesta puistoraitista ja itä-länsisuuntaisesta puiston keskiosasta, johon sijoittuu oleskelualue ja hulevesipainanne. Oleskelualue koostuu laajemmasta nurmikko- ja niityalueesta. Hulevesipainanteessa on runsaita pensas- ja perennaistutuksia. Kosteammassa kasvupaikoissa viihtyvä kasvillisuus saa kehittyä paikan olosuhteiden mukaan. Mutkitteleva, laajempi hulevesipainanne jatkaa kulkua puistoreitin vieressä. Sen reunaan, asuinrakennuksen puolelle tarvitaan tasoerojen johdosta betonitukimuuri.

Muurien näkyvään pintaan on esitetty kuviointia graafisella betonilla. Aiheena ovat osmankäämit ja omenat, sillä siellä kasvoi aikoinaan omenapuita. Uoman toiselle puolelle sijoittuu runsaita, useista lajeista koostuvia pensasistutuksia. Niiden avulla voidaan viivyttää alueen hulevesiä ja luoda puistoon monimuotoisempaa kasvillisuutta.

Hulevesipainanteita ylittää puistosillat. Ne toteutetaan puupintaisina. Silloissa on kevytrakenteiset teräskaiteet.

Asfalttipintaisen pääreitit lisäksi puiston halki kulkee kapeampi kivituhkapintainen reitti itä-länsisuunnassa.

Puiston uusi kasvillisuus koostuu monilajisista puu- ja pensasistutuksista sekä hulevesiaiheen yhteyteen istutettavista perennoista. Monimuotoisuutta lisäävät alueelle kylvettävät kukkivat niityt ja niittymäiset koskeikot. Puiston itäistä, läntistä ja koillista sisääntuloa korostamaan istu-

tetaan ikivihreitä puita porttiaiheiksi. Ne tuovat vihreyttä myös talvimai-semaan.

Puistoraitit valaistaan pylväsvalaisimin. Niissä kohdissa, joissa raken-nusten julkisivujen etäisyydet sallivat, valaistus toteutetaan ripustusva-laistuksena.

Puistokäytävien ja puistoraittien varrelle sijoitetaan penkkejä ja roska-astioita. Betonikivetyllä alueella on kaksi piknik-pöytäryhmää.

Suunnitelman tarkempi kuvaus on suunnitelmaselostuksessa nro VIO 6255/1 (liite 1) ja suunnitelmapiirustuksessa nro VIO 6255/1 (liite 2).

Puisto sopeutuu alueella voimassa olevan asemakaavan nro 12690 mukaiseen ympäristöönsä ja täyttää toimivuuden, turvallisuuden ja viih-tisyyden vaatimukset.

Vuorovaikutus

Puistosuunnittelu toteutettiin yhteistyössä Helsingin kaupungin kaupun-kiympäristön toimialan ja HSY:n asiantuntijoiden kanssa. Suunnittelun aikana järjestettiin suunnittelukokouksia ja maastokäyntejä.

Puistosuunnitelmaluonnos oli sähköisesti esillä kaupunkiympäristön asiakaspalvelupisteessä ja Helsingin kaupungin verkkosivuilla 23.11. - 6.12.2022. Esillä olosta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen tiedotettiin alueen talouksiin postitetulla tiedotekirjeellä, kaupungin verkkosivuilla ja 16.11.2022 Helsingin Uutisten läntisen Kantakaupun-gin osapainoksessa. Lisäksi suunnitelma esiteltiin kaupunkiympäristön toimialan verkossa järjestämässä Uutta Länsi-Helsinkiä - asukastilaisuudessa 23.11.2022.

Vuorovaikutusmuistio on liitteenä 3. Puistosuunnitelmaluonnoksesta ei saatu palautetta.

Kustannukset ja aikataulu

Puiston rakentamisen kustannukset ovat noin 1 060 000 euroa eli noin 174 euroa/m² (alv. 0 %).

Suunnittelualue kuuluu hoitoluokkiin A2/R2 ja R3 (toiminta- ja käyttövi-heralue), A3/R4 (suoja- ja vaihettumisviheralue), B4/A4 (avoin alue), C5/M1 (arvometsä) ja C1/M2 (lähimetsä). Ensimmäinen tunnus on ABC-hoitoluokan tunnus ja jälkimmäinen RAMS-luokituksen mukainen kunnossapitoluokka.

Suunnittelualueen vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat noin 6 000 eu-roa, 1 euroa/m² (alv. 0 %).

Hanke rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 09 01 Malminkartano-Kannelmäki.

Puiston rakentamiseen on varauduttu kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioehdotuksessa vuodesta 2024 alkaen.

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki 90 1-3 § §, maankäyttö- ja rakennusasetus 30 §.

Toimivalta

Hallintosäännön 16 luvun 1 § 2 mom. kohdan 11 mukaan kaupunkiympäristölautakunta päättää katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksymisestä lukuun ottamatta taloudellisesti tai periaatteellisesti vähäisiä suunnitelmia. Puistosuunnitelma mahdollistaa puiston rakentamisen. Suunnitelman voidaan katsoa olevan taloudellisesti merkittävä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Camilla Lindroth, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 22084
camilla.lindroth(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro VIO 6255/1
- 2 Suunnitelmapiiustus nro VIO 6255/1
- 3 Vuorovaikutusmuistio

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Liite 2

Tiedoksi

Hallinto- ja lakipalvelut, tietopalvelut
Rakennukset ja yleiset alueet, tila

19.12.2023

Asia/11

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 12.12.2023 § 677

§ 697

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mai Kivelän toivomusponnosta koskien mahdollisuutta tuoda pikaisesti päätöksentekoon liikenteen lisätoimenpiteitä pääs- tövähennystavoitteiden saavuttamiseksi

HEL 2023-011878 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Toivomusponnossa edellytetään selvitettävän mahdollisuutta tuoda pikaisesti päätöksentekoon liikenteen lisätoimenpiteitä päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi. Liikenteen päästövähennystoimenpiteiden valmistelu on käynnissä ja tavoitteena saada niihin liittyvät johtopäätökset valmiiksi kevään 2024 aikana.

Helsingin kaupunkistrategiassa 2021 - 2025 linjataan, että kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030, nollata päästöt vuoteen 2040 mennessä ja olla hiilinegatiivinen sen jälkeen. Syksyllä 2022 kaupunginhallitus hyväksyi päivitetyn Hiilineutraali Helsinki - päästövähennysohjelman, jonka mukaisesti liikenteen päästöjä tulee vähentää vuoteen 2030 mennessä 69 % vuoden 2005 tasosta. Keväällä 2022 teetetyn selvityksen mukaan aiemmin tunnistetut jo päätetyt toimenpiteet eivät kuitenkaan riitä hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseen liikenteen osalta, vaan tavoitteesta ollaan jäämässä kauas. Osana päivitettyä päästövähennysohjelmaa hyväksyttiin toimenpide, jonka mukaisesti kaupunkiympäristön toimiala laatii selvityksen kaupungin käytössä olevista vaikuttavimmista lisäisistä liikenteen päästövähennyskeinoista vuodelle 2030 asetetun tavoitteen saavuttamiseksi.

Päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi tullaan tarvitsemaan laaja valikoima myös muita vaikuttavia toimia, kuten liikenteen sujuvuuteen vaikuttavia toimia sekä ajoneuvojen käyttövoimamuutokseen että ajo-suoritteiden vähenemiseen kohdistuvia toimia. Työ on käynnissä tehokkaiden, kaupungin päätösvallassa olevien sekä riittävän nopeasti vaikuttavien toimenpiteiden tunnistamiseksi ja toimenpiteiden vaikutusten arvioimiseksi. Toimenpiteiden vaikutuksia on tarkoitus arvioida laajasti ja vuorovaikutteisesti. Arviointia tehdään CO₂-päästövaikutusten lisäksi monipuolisesti sosiaalisista, taloudellisista ja liikennejärjestelmätason näkökulmista. Vaikutusten arviointia ja asukas- ja yritysvuorovaikutusta tehdään alkuvuoden 2024 aikana. Toimenpidekokonaisuuden vaikutusten arvioinnin johtopäätökset valmistuvat loppukeväältä 2024.

Käsittely

Vastaehdotus:

Marleena Isomaa: Muutetaan lausuntoehdotuksen kappaleen 4 ensimmäinen lause muotoon: "Päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi tullaan tarvitsemaan laaja valikoima myös muita vaikuttavia toimia, kuten liikenteen sujuvuuteen vaikuttavia toimia sekä ajoneuvojen käyttövoimamuutokseen että ajosuoritteen vähenemiseen kohdistuvia toimia."

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Marleena Isomaan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Reetta Koskela, projektipäällikkö: 09 31027151
reetta.koskela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Toivomusponnessa edellytetään selvitettävän mahdollisuutta tuoda pikaisesti päätöksentekoon liikenteen lisätoimenpiteitä päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi. Liikenteen päästövähennystoimenpiteiden valmistelu on käynnissä ja tavoitteena saada niihin liittyvät johtopäätökset valmiiksi kevään 2024 aikana.

Helsingin kaupunkistrategiassa 2021 - 2025 linjataan, että kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030, nollata päästöt vuoteen 2040 mennessä ja olla hiilinegatiivinen sen jälkeen. Syksyllä 2022 kaupunginhallitus hyväksyi päivitetyn Hiilineutraali Helsinki - päästövähennysohjelman, jonka mukaisesti liikenteen päästöjä tulee vähentää vuoteen 2030 mennessä 69 % vuoden 2005 tasosta. Keväällä 2022 teetyn selvityksen mukaan aiemmin tunnistetut jo päätetyt toimenpiteet eivät kuitenkaan riitä hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseen liikenteen osalta, vaan tavoitteesta ollaan jäämässä kauas. Osana päivitettyä päästövähennysohjelmaa hyväksyttiin toimenpide, jonka mukaisesti kaupunkiympäristön toimiala laatii selvityksen kaupungin käytössä ole-

vista vaikuttavimmista lisäisistä liikenteen päästövähennyskeinoista vuodelle 2030 asetetun tavoitteen saavuttamiseksi.

Päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi tullaan tarvitsemaan laaja valikoima vaikuttavia sekä ajoneuvojen käyttövoimamuutokseen että ajosuoritteen vähenemiseen kohdistuvia toimia. Työ on käynnissä tehokkaiden, kaupungin päätösvallassa olevien sekä riittävän nopeasti vaikuttavien toimenpiteiden tunnistamiseksi ja toimenpiteiden vaikutusten arvioimiseksi. Toimenpiteiden vaikutuksia on tarkoitus arvioida laajasti ja vuorovaikutteisesti. Arviointia tehdään CO₂-päästövaikutusten lisäksi monipuolisesti sosiaalisista, taloudellisista ja liikennejärjestelmätason näkökulmista. Vaikutusten arviointia ja asukas- ja yritysvuorovaiikutusta tehdään alkuvuoden 2024 aikana. Toimenpidekokonaisuuden vaikutusten arvioinnin johtopäätökset valmistuvat loppukeväästä 2024.

Esittelijän perustelut

Toivomusponsi

Valtuutettu Mai Kivelä on tehnyt 13.9.2023 seuraavan toivomusponnen:

"Helsingin kaupungin ympäristöraportti 2022

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta tuoda pikaisesti päätöksentekoon liikenteen lisätoimenpiteitä päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 19.1.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Reetta Koskela, projektipäällikkö: 09 31027151
reetta.koskela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 12.12.2023 § 681

§ 698

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Atte Harjanteen toivomusponnosta selvittää mahdolli- suudet arvioida ja raportoida kaupungin hankintojen hiili- ja luonto- jalanjäljestä nykyistä kattavammin

HEL 2023-011875 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta totesi, että Helsingin kaupunki on Suomen suurin julkinen hankkija noin neljän miljardin euron vuosittaisella hankintavolyymillaan. Kaupunki haluaa hankintastrategiansa mukaisesti olla edelläkävijä ympäristövastuuta koskevien tavoitteiden edistämässä ja ympäristöstävällisten ratkaisujen käyttöönotossa.

Kaupunkiympäristölautakunta kehotti kehittämään nykyistä kattavampaa seurantaa ja raportointia hankintojen hiilijalanjäljen ja luontohaittojen pienentämiseksi.

Lisäksi lautakunta kehotti tuottamaan lisää tietoa hankintojen ympäristökuormituksesta toteuttamalla pilottihankkeen luontojalanjäljen arvioinnista esimerkiksi jossakin tarkkarajaisessa hankintaryhmässä, kuten elintarvikehankinnoissa. Lautakunta kehotti hyödyntämään pilottiprojektissa Tampereen kaupungin vastaavan pilottihankkeen mallia.

Hankintojen seurannan ja raportoinnin nykytila Helsingin kaupungilla

Helsingin kaupungin hankintojen vastuullisuutta seurataan tällä hetkellä useilla eri tavoilla. Hankintastrategian toimenpiteiden toteutumista seurataan hankintojen koordinaatioryhmässä ja hankintojen ohjausryhmässä toimenpidekorttien avulla. Vastuullisuuskriteerien käyttöä hankinnoissa seurataan Cloudia-sopimushallintajärjestelmässä. Hankintojen ympäristövastuullisuuden edistymisestä kerätään kokoava tieto kaupungin vuosittaiseen ympäristöraporttiin. Hankintojen kokonaisvastuullisuuden (ympäristövastuu, sosiaalinen vastuu ja taloudellinen vastuu) edistymisestä raportoidaan yleisellä tasolla osana YK:n Kestävän kehityksen raportointia, joka tapahtuu joka toinen vuosi. Lisäksi erilaisen, tietyn hankintakategorian ympärille keskittyvien kehityshankkeiden raportointia tehdään muilla tavoilla. Esimerkiksi hankintojen green deal -sopimusten seuranta ja raportointi tapahtuu Sitoumus 2050 -sivustolla (<https://sitoumus2050.fi>).

Helsingin kaupungin hankintojen seuranta ja raportointi on parhaillaan murrostilassa. Kaupunginkanslia on käynnistänyt esiselvityksen hankintojen tiedolla johtamisen järjestelmän hankkimisesta. Esiselvityksen tulosten odotetaan valmistuvan vuoden loppuun mennessä, jonka jälkeen hankintojen ohjausryhmä tekee vuoden 2024 ensimmäisen kvartaalin aikana päätöksen hankintojen tiedolla johtamisen jatkotoimenpiteistä.

Hankintojen hiilijalanjäljen arviointi

Hankintojen hiilijalanjälkeä on mahdollista arvioida sekä organisaatiokohtaisesti että hankinta- tai esimerkiksi rakennushankekohtaisesti. Viimeisen viiden vuoden aikana kehitystyötä on tehty kaikissa arviointityypeissä. Helsingin kaupunkiorganisaation hankintojen hiilijalanjälkeä on arvioitu usealla eri menetelmällä. Kaikilla kerroilla arviointi on perustunut hankintojen kulu- eli spend-analyysiin. Lisäksi on arvioitu useampien rakennushankkeiden sekä yksittäisten hankintojen hiilijalanjälkeä.

Suomen ympäristökeskus arvioi Helsingin hankintojen hiilijalanjäljen ensimmäistä kertaa vuonna 2019 osana Kohti hiilineutraaleja kuntia ja maakuntia (Canemure) -hanketta (2018 - 2024). Arvio perustui hankintojen euromääräiseen volyymiin ja hankintakategorioille laskettuihin kasvihuonekaasupäästökertoimiin. Suuri osa hankintojen hiilijalanjäljestä aiheutui rakentamisesta ja siihen liittyvästä energiankulutuksesta ja kunnossapitopalveluista, elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoista sekä erilaisista kaupungin hankkimista palveluista. Arvio oli ensimmäinen Suomessa tehty kokeilu kuntien hankintojen hiilijalanjäljen laskemisesta ja antoi karkean arvion siitä, mihin hankintakategorioihin ilmastotyötä tulisi painottaa.

Arvioon perustuen Canemure-hankkeessa toteutettiin pilottihankintoja, joissa kiinnitettiin erityistä huomiota hankintojen hiilijalanjälkeen ja siihen, millä keinoin sitä voitaisiin pienentää. Pilottihankintojen myötä todettiin, että hankintakohtaisesti tulisi tunnistaa kyseisen hankinnan elinkaaren hiilijalanjälkeen vaikuttavat tekijät, jolloin juuri näihin voidaan kohdistaa hankintakriteerejä hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Hankintojen hiilijalanjäljen vuosittaisen seurannan osalta on kuitenkin huomiotava, että hankintakategorioissa tehty päästöjä vähentävä työ ei nykyisellään näy vähenemänä hankintojen hiilijalanjälkilaskelmissa, sillä laskelmat perustuvat euromääräiseen kulutukseen ja eri hankintakategorioille laskettuihin keskimääräisiin päästökertoimiin.

Uusin hiilijalanjälkiarviointi tehtiin vuonna 2023 osana Suomen suurimpien kaupunkien ja HINKU-kaupunkien KULMA-hanketta. Arviointi koski vuosia 2020 ja 2022. Laskennassa kulutuksesta aiheutuvat päästöt jaettiin viidelle sektorille: energiankulutus, rakentaminen, liikkuminen, ruoka sekä tavarat ja palvelut. Lisäksi osana tavarat ja palvelut -

sektoria arvioitiin kaupunkien hankinnoista aiheutuvia päästöjä kaupunkien ostolaskuihin perustuen. Tämän arvion haasteeksi muodostui se, että kaksoislaskennan välttämiseksi elintarvikkeiden ja eräiden muiden kulutuserien laskenta jouduttiin rajaamaan pois hankintoja koskevista luvuista. Hankkeessa saatiin kuitenkin arvio hankintojen hiilijalanjäljestä edellä mainittuja sektoreita lukuun ottamatta. Helsinki jatkaa KULMA-verkoston kanssa keskustelua siitä, miten hankkeessa olisi mahdollista saada parempi kokonaiskuva kaupungin hankintojen hiilijalanjäljestä.

Hankintojen hiilijalanjäljen arviointia on alettu tehdä myös kansallisella tasolla. Suomen ympäristökeskus julkaisi alkuvuodesta 2023 kulutusperäiset kasvihuonekaasupäästötiedot ensimmäistä kertaa kaikille Suomen kunnille ja maakunnille. Arviointi tehtiin vuoden 2015 tiedoilla ja se sisälsi myös Helsingin kaupungin hankinnat ja investoinnit. Seuraavaksi arviointi tullaan toteuttamaan vuoden 2019 tiedoilla.

Hankintojen luontojalanjäljen arviointi

Julkisessa keskustelussa on viime vuosina tunnistettu hiilijalanjäljen riittämättömyys hankintojen kestävyysindikaattorina ja tunnistettu tarve laajemmalle luontohaittojen arvioinnille. Luontojalanjäljen arviointimenetelmä on kehitetty Jyväskylän yliopistossa hiljattain. Suomessa on toteutettu muutama hanke, jossa luontojalanjälkeä on arvioitu. Arviot on tehty tai ovat tekeillä ainakin S-ryhmälle, Turun yliopistolle ja Tampereen kaupungille. Helsingissä hankintojen luontojalanjälkeä ei ole toistaiseksi arvioitu.

Tampereen kaupungin hankintojen arviointi perustuu samankaltaiseen kulu- eli spend-analyysiin, jolla myös Helsingin hankintojen hiilijalanjälki on arvioitu. Laskennassa on käytetty keskiarvoisia kansallisia kertoimia, mutta hankkeessa joidenkin kategorioiden, muun muassa elintarvikkeiden, osalta laskentaa on tehty myös tarkemmin Tampereen tasolla. Pilottiprojektissa arviointi on tehty ainoastaan yhdelle vuodelle, mutta Tampereen toiveena on tulevaisuudessa toteuttaa seuranta vuosittaisena. Tampereen kaupungin projekti valmistuu tammikuussa 2024, jolloin Helsinki voi tarkemmin perehtyä mallin sopivuuteen Helsingin luontojalanjäljen arvioimisessa.

Hankintojen luontojalanjäljen arvioinnista on käynnistetty kesällä 2023 myös kansallinen hanke osana Hankinta-Suomen ekologisesti kestävien hankintojen teemaryhmää. Hankkeessa tuotetaan tietopohja julkisten hankintojen ekologisista vaikutuksista, jossa huomioidaan hiilijalanjäljen lisäksi laajempi luontojalanjälki. Tuloksena saadaan merkittävimpien hankintakategorioiden hiili- ja luontojalanjälki sekä vaikuttavuuspotentiaali näiden ympäristövaikutusten vähentämiseksi hankinnan kei-

noin. Hankkeessa ovat mukana ympäristöministeriö, Jyväskylän yliopisto, Hansel ja Valtiokonttori. Projektin tuloksia esitellään alkuvuodesta 2024.

Rakentamisen hankinnat

Rakennushankkeet on tunnistettu yhdeksi Helsingin kaupungin päästöintensiivisimmistä hankintakategorioista ja hiilijalanjäljen määrittäminen rakennushankkeissa onkin Helsingissä jo pitkällä. Vuoden 2021 alun jälkeen liikkeelle lähteneistä Helsingin kaupungin rakennuttamista uudishankkeista (tilat-palvelu ja asuntotuotanto) on laskettu elinkaaren hiilijalanjäljet ympäristöministeriön vähähiilisyiden arviointimenetelmällä (<https://ym.fi/vahahiilisen-rakentamisen-tiekartta>). Hiilijalanjälkilaskentaa käytetään hankkeissa vähähiilisyiden ohjauskeinona esimerkiksi laatimalla vertailuja erilaisten suunnitteluratkaisujen ja tuotevalintojen välillä. Hiilijalanjälkitietoa on myös kerätty yhteen tulevan raja-arvon määrittämisen pohjaksi.

Uuden rakentamislain tullessa voimaan vuoden 2025 alusta hiilijalanjäljen laskenta tulee kansalliseksi vaatimukseksi uudisrakennushankkeille ja laajoille peruskorjauksille. Tällöin pitäisi tulla voimaan myös kansalliset hiilijalanjäljen raja-arvot uudisrakennuksille. Raja-arvon alittumisen osoittava laskelma tulee tällöin esittää rakennuslupahakemuksen yhteydessä. Helsinki on jo asettanut asuinkerrostalojen hiilijalanjäljelle oman raja-arvon. Raja-arvo asetetaan kaavavaatimuksena uusissa asemakaavoissa. Vastaavia raja-arvoja selvitetään myös muille rakennustyypeille.

Rakennushankkeet poikkeavat merkittävästi muista hankinnoista, joten raportointia varten tulisi määrittää, minkä vaiheen tulos tässä yhteydessä tulisi raportoida: suunnitelmiin perustuva hiilijalanjälkilaskelma esimerkiksi rakennuslupavaiheessa vai toteutumaan perustuva laskelma rakennuksen valmistuttua.

Rakennushankkeiden luontojalanjäljelle ei ole vielä vastaavaa kansallisesti hyväksyttyä laskentatapaa. Erilaisia laskentatapoja on kehitteillä ja niiden kehitystä seurataan Helsingin kaupungin tilat-palvelussa ja asuntotuotannossa.

Kaupungin tavoitteita parhaiten palveleva seuranta ja raportointi

Helsingin kaupungin hankintojen seurannan ja raportoinnin kokonaisuuden tulee palvella kaupungin hankintastrategian sekä ympäristötavoitteiden seurantaa. Ihanteellista olisi, jos samaan kokonaisuuteen olisi mahdollista liittää erilaisten lakisääteisten velvoitteiden ja hankintoihin kohdistuvien sitoumusten seuranta ja raportointi. Parhaillaan tällaisia kokonaisuuksia ovat puhtaiden ajoneuvojen laki, päästöttömien

19.12.2023

työmaiden green deal -sopimus sekä haitallisten aineiden vähentäminen varhaiskasvatuksen hankinnoissa -green deal. Lisäksi kokonaisuuden tulisi palvella kansallisen hankintastrategian eli Hankinta-Suomen tavoitteiden seurantaa.

Hankintojen hiili- ja luontojalanjäljen arviointi ja raportointi tuottaa tulevaisuudessa Helsingille kiinnostavaa tietoa hankintojen johtamisen tueksi. Tällä hetkellä hiilijalanjälkitiedon haasteena on kuitenkin tiedon karkea taso sekä se, että vuosittaisessa arvioinnissa eivät näy hankintojen hiilijalanjälkeä pienentävät teot (tämä vaatii aina arvioinnin perusteena olevien kertomien päivittämistä). Luontojalanjäljen osalta haasteet ovat suurella todennäköisyydellä saman suuntaisia. Molempien jalanjälkiarviointien osalta työ on kansallisesti vielä kesken, mutta kehityy jatkuvasti.

Siitä, että raportointi toteutettaisiin vuosittain ja se olisi luonteva osa vuotuista hankintojen seurantaa ja suunnittelua, ollaan vielä hyvin kaukana. Ideaalitalanteessa hankintojen hiili- ja luontojalanjälkitieto auttaisi tunnistamaan hankintakategoriat, joihin ympäristövaatimuksia tulee kohdistaa sekä seuraamaan hankintojen aiheuttaman ympäristökuorman pienenemistä vuositasolla. Lisäksi luontojalanjälkitieto antaisi arvon siitä, minne Helsingin hankintojen aiheuttamat negatiiviset vaikutukset kohdistuvat, jolloin myös lieventävien toimenpiteiden ja kompensoinnin kohdistaminen olisi mahdollista. Tavoitteena olisi, että kaupungin vuosittaiseen ympäristöraporttiin nostettaisiin kuvaavimmat ja kiinnostavimmat indikaattorit kertomaan hankintojen ympäristövastuun tilasta. Raportointitiedon tulisi lopulta olla kytkeytynyt myös kaupungin talouden suunnittelun ja seurannan prosesseihin.

Mikäli organisaatiokohtainen hiili- ja luontojalanjäljen arviointi osoittautuu liian haasteelliseksi, olisi mahdollista myös päättää ympäristövaikutuksiltaan merkittävimmistä hankintakategorioista, joiden osalta tarkempaa seurantaa ja raportointia lähdetään kehittämään. Tällaisia kategorioita voisivat olla esimerkiksi rakentaminen tai ruokahankinnat.

Johtopäätökset

Hankintojen johtamisen ja ohjaamisen näkökulmasta hankintojen hiili- ja luontojalanjäljen nykyistä kattavamman arvioinnin ja raportoinnin kehittäminen on tärkeä ja kannatettava aloite. Arviointimenetelmien kehittymistä seurataan tiiviisti tässä lausunnossa kuvatun mukaisesti. Nykyistä kattavampaa seurantaa ja raportointia tullaan kehittämään tulevaisuudessa. Työ vaatii resurssien uudelleen kohdentamista kaupunkiympäristön toimialalla ja kaupunginkansliassa.

Hankintojen seurantaa ja raportointia tulee tarkastella kokonaisuutena, johon kuuluu hankintojen tilannekuvan muodostaminen hankintojen

johtamisen ja ohjaamisen tueksi sekä ympäristöparametrien ohella myös sosiaalisen ja taloudellisen vastuun parametrien seuranta. Seuranta ja raportointia tuleekin kehittää kestävän kehityksen lähtökohdista, kokonaiskuva ja erityisesti kaupungin hankintastrategian tarpeet huomioiden.

Käsittely

Vastaehdotus:

Amanda Pasanen: Lisätään lausuntoehdotukseen: "Kaupunkiympäristölautakunta kehottaa kehittämään nykyistä kattavampaa seuranta ja raportointia hankintojen hiilijalanjäljen ja luontohaittojen pienentämiseksi.

Lisäksi lautakunta kehottaa tuottamaan lisää tietoa hankintojen ympäristökuormituksesta toteuttamalla pilottihankkeen luontojalanjäljen arvioinnista esimerkiksi jossakin tarkkarajaisessa hankintaryhmässä, kuten elintarvikehankinnoissa. Lautakunta kehottaa hyödyntämään pilottiprojektissa Tampereen kaupungin vastaavan pilottihankkeen mallia."

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Amanda Pasasen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Satu Turula, ympäristöasiantuntija: 09 310 21710
satu.turula(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Helsingin kaupunki on Suomen suurin julkinen hankkija noin neljän miljardin euron vuosittaisella hankintavolyymillaan. Kaupunki haluaa hankintastrategiansa mukaisesti olla edelläkävijä ympäristövastuuta koskevien tavoitteiden edistämisessä ja ympäristöystävällisten ratkaisujen käyttöönotossa.

Hankintojen seurannan ja raportoinnin nykytila Helsingin kaupungilla

Helsingin kaupungin hankintojen vastuullisuutta seurataan tällä hetkellä useilla eri tavoilla. Hankintastrategian toimenpiteiden toteutumista seurataan hankintojen koordinaatioryhmässä ja hankintojen ohjausryhmässä toimenpidekorttien avulla. Vastuullisuuskriteerien käyttöä hankinnoissa seurataan Cloudia-sopimushallintajärjestelmässä. Hankintojen ympäristövastuullisuuden edistymisestä kerätään kokoava tieto kaupungin vuosittaiseen ympäristöraporttiin. Hankintojen kokonaisvastuullisuuden (ympäristövastuu, sosiaalinen vastuu ja taloudellinen vastuu) edistymisestä raportoidaan yleisellä tasolla osana YK:n Kestävän kehityksen raportointia, joka tapahtuu joka toinen vuosi. Lisäksi erilaisen, tietyn hankintakategorian ympärille keskittyvien kehityshankkeiden raportointia tehdään muilla tavoilla. Esimerkiksi hankintojen green deal -sopimusten seuranta ja raportointi tapahtuu Sitoumus 2050 -sivustolla (<https://sitoumus2050.fi>).

Helsingin kaupungin hankintojen seuranta ja raportointi on parhaillaan murrostilassa. Kaupunginkanslia on käynnistänyt esiselvityksen hankintojen tiedolla johtamisen järjestelmän hankkimisesta. Esiselvityksen tulosten odotetaan valmistuvan vuoden loppuun mennessä, jonka jälkeen hankintojen ohjausryhmä tekee vuoden 2024 ensimmäisen kvartaalin aikana päätöksen hankintojen tiedolla johtamisen jatkotoimenpiteistä.

Hankintojen hiilijalanjäljen arviointi

Hankintojen hiilijalanjälkeä on mahdollista arvioida sekä organisaatiokohtaisesti että hankinta- tai esimerkiksi rakennushankekohtaisesti. Viimeisen viiden vuoden aikana kehitystyötä on tehty kaikissa arviointityypeissä. Helsingin kaupunkiorganisaation hankintojen hiilijalanjälkeä on arvioitu usealla eri menetelmällä. Kaikilla kerroilla arviointi on perustunut hankintojen kulu- eli spend-analyysiin. Lisäksi on arvioitu useampien rakennushankkeiden sekä yksittäisten hankintojen hiilijalanjälkeä.

Suomen ympäristökeskus arvioi Helsingin hankintojen hiilijalanjäljen ensimmäistä kertaa vuonna 2019 osana Kohti hiilineutraaleja kuntia ja maakuntia (Canemure) -hanketta (2018 - 2024). Arvio perustui hankintojen euromääräiseen volyyymiin ja hankintakategorioille laskettuihin kasvihuonekaasupäästökertoimiin. Suuri osa hankintojen hiilijalanjäljestä aiheutui rakentamisesta ja siihen liittyvästä energiankulutuksesta ja kunnossapitopalveluista, elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoista sekä erilaisista kaupungin hankkimista palveluista. Arvio oli ensimmäinen Suomessa tehty kokeilu kuntien hankintojen hiilijalanjäljen laskemisesta ja antoi karkean arvion siitä, mihin hankintakategorioihin ilmastotyötä tulisi painottaa.

Arvioon perustuen Canemure-hankkeessa toteutettiin pilottihankintoja, joissa kiinnitettiin erityistä huomiota hankintojen hiilijalanjälkeen ja sii-

hen, millä keinoin sitä voitaisiin pienentää. Pilottihankintojen myötä todettiin, että hankintakohtaisesti tulisi tunnistaa kyseisen hankinnan elinkaaren hiilijalanjälkeen vaikuttavat tekijät, jolloin juuri näihin voidaan kohdistaa hankintakriteerejä hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Hankintojen hiilijalanjäljen vuosittaisen seurannan osalta on kuitenkin huomiotava, että hankintakategorioissa tehty päästöjä vähentävä työ ei nykyisellään näy vähenemänä hankintojen hiilijalanjälkilaskelmissa, sillä laskelmat perustuvat euromääräiseen kulutukseen ja eri hankintakategorioille laskettuihin keskimääräisiin päästökertoimiin.

Uusin hiilijalanjälkiarviointi tehtiin vuonna 2023 osana Suomen suurimpien kaupunkien ja HINKU-kaupunkien KULMA-hanketta. Arviointi koski vuosia 2020 ja 2022. Laskennassa kulutuksesta aiheutuvat päästöt jaettiin viidelle sektorille: energiankulutus, rakentaminen, liikkuminen, ruoka sekä tavarat ja palvelut. Lisäksi osana tavarat ja palvelut -sektoria arvioitiin kaupunkien hankinnoista aiheutuvia päästöjä kaupunkien ostolaskuihin perustuen. Tämän arvion haasteeksi muodostui se, että kaksoislaskennan välttämiseksi elintarvikkeiden ja eräiden muiden kulutuserien laskenta jouduttiin rajaamaan pois hankintoja koskevista luvuista. Hankkeessa saatiin kuitenkin arvio hankintojen hiilijalanjäljestä edellä mainittuja sektoreita lukuun ottamatta. Helsinki jatkaa KULMA-verkoston kanssa keskustelua siitä, miten hankkeessa olisi mahdollista saada parempi kokonaiskuva kaupungin hankintojen hiilijalanjäljestä.

Hankintojen hiilijalanjäljen arviointia on alettu tehdä myös kansallisella tasolla. Suomen ympäristökeskus julkaisi alkuvuodesta 2023 kulutusperäiset kasvihuonekaasupäästötiedot ensimmäistä kertaa kaikille Suomen kunnille ja maakunnille. Arviointi tehtiin vuoden 2015 tiedoilla ja se sisälsi myös Helsingin kaupungin hankinnat ja investoinnit. Seuraavaksi arviointi tullaan toteuttamaan vuoden 2019 tiedoilla.

Hankintojen luontojalanjäljen arviointi

Julkisessa keskustelussa on viime vuosina tunnistettu hiilijalanjäljen riittämättömyys hankintojen kestävyysindikaattorina ja tunnistettu tarve laajemmalle luontohaittojen arvioinnille. Luontojalanjäljen arviointimenetelmä on kehitetty Jyväskylän yliopistossa hiljattain. Suomessa on toteutettu muutama hanke, jossa luontojalanjälkeä on arvioitu. Arviot on tehty tai ovat tekeillä ainakin S-ryhmälle, Turun yliopistolle ja Tampereen kaupungille. Helsingissä hankintojen luontojalanjälkeä ei ole toistaiseksi arvioitu.

Tampereen kaupungin hankintojen arviointi perustuu samankaltaiseen kulu- eli spend-analyysiin, jolla myös Helsingin hankintojen hiilijalanjälki on arvioitu. Laskennassa on käytetty keskiarvoisia kansallisia kerto-

mia, mutta hankkeessa joidenkin kategorioiden, muun muassa elintarvikkeiden, osalta laskentaa on tehty myös tarkemmin Tampereen tasolla. Pilottiprojektissa arviointi on tehty ainoastaan yhdelle vuodelle, mutta Tampereen toiveena on tulevaisuudessa toteuttaa seuranta vuosittaisena. Tampereen kaupungin projekti valmistuu tammikuussa 2024, jolloin Helsinki voi tarkemmin perehtyä mallin sopivuuteen Helsingin luontojalanjäljen arvioimisessa.

Hankintojen luontojalanjäljen arvioinnista on käynnistetty kesällä 2023 myös kansallinen hanke osana Hankinta-Suomen ekologisesti kestävien hankintojen teemaryhmää. Hankkeessa tuotetaan tietopohja julkisten hankintojen ekologisista vaikutuksista, jossa huomioidaan hiilijalanjäljen lisäksi laajempi luontojalanjälki. Tuloksena saadaan merkittävimpien hankintakategorioiden hiili- ja luontojalanjälki sekä vaikuttavuuspotentiaali näiden ympäristövaikutusten vähentämiseksi hankinnan keinoin. Hankkeessa ovat mukana ympäristöministeriö, Jyväskylän yliopisto, Hansel ja Valtiokonttori. Projektin tuloksia esitellään alkuvuodesta 2024.

Rakentamisen hankinnat

Rakennushankkeet on tunnistettu yhdeksi Helsingin kaupungin päästöintensiivisimmistä hankintakategorioista ja hiilijalanjäljen määrittäminen rakennushankkeissa onkin Helsingissä jo pitkällä. Vuoden 2021 alun jälkeen liikkeelle lähteneistä Helsingin kaupungin rakennuttamista uudishankkeista (tilat-palvelu ja asuntotuotanto) on laskettu elinkaaren hiilijalanjäljet ympäristöministeriön vähähiilisyyden arviointimenetelmällä (<https://ym.fi/vahahiilisen-rakentamisen-tiekartta>). Hiilijalanjälkilaskentaa käytetään hankkeissa vähähiilisyyden ohjauskeinona esimerkiksi laatimalla vertailuja erilaisten suunnitteluratkaisujen ja tuotevalintojen välillä. Hiilijalanjälkitietoa on myös kerätty yhteen tulevan raja-arvon määrittämisen pohjaksi.

Uuden rakentamislain tullessa voimaan vuoden 2025 alusta hiilijalanjäljen laskenta tulee kansalliseksi vaatimukseksi uudisrakennushankkeille ja laajoille peruskorjauksille. Tällöin pitäisi tulla voimaan myös kansalliset hiilijalanjäljen raja-arvot uudisrakennuksille. Raja-arvon alittumisen osoittava laskelma tulee tällöin esittää rakennuslupahakemuksen yhteydessä. Helsinki on jo asettanut asuinkerrostalojen hiilijalanjäljelle oman raja-arvon. Raja-arvo asetetaan kaavavaatimuksena uusissa asemakaavoissa. Vastaavia raja-arvoja selvitetään myös muille rakennustyypeille.

Rakennushankkeet poikkeavat merkittävästi muista hankinnoista, joten raportointia varten tulisi määrittää, minkä vaiheen tulos tässä yhteydessä tulisi raportoida: suunnitelmiin perustuva hiilijalanjälkilaskelma esi-

merkiksi rakennuslupavaiheessa vai toteutumaan perustuva laskelma rakennuksen valmistuttua.

Rakennushankkeiden luontojalanjäljelle ei ole vielä vastaavaa kansallisesti hyväksyttyä laskentatapaa. Erilaisia laskentatapoja on kehitteillä ja niiden kehitystä seurataan Helsingin kaupungin tilat-palvelussa ja asuntotuotannossa.

Kaupungin tavoitteita parhaiten palveleva seuranta ja raportointi

Helsingin kaupungin hankintojen seurannan ja raportoinnin kokonaisuuden tulee palvella kaupungin hankintastrategian sekä ympäristötavoitteiden seurantaa. Ihanteellista olisi, jos samaan kokonaisuuteen olisi mahdollista liittää erilaisten lakisääteisten velvoitteiden ja hankintoihin kohdistuvien sitoumusten seuranta ja raportointi. Parhaillaan tällaisia kokonaisuuksia ovat puhtaiden ajoneuvojen laki, päästöttömien työmaiden green deal -sopimus sekä haitallisten aineiden vähentäminen varhaiskasvatuksen hankinnoissa -green deal. Lisäksi kokonaisuuden tulisi palvella kansallisen hankintastrategian eli Hankinta-Suomen tavoitteiden seurantaa.

Hankintojen hiili- ja luontojalanjäljen arviointi ja raportointi tuottaa tulevaisuudessa Helsingille kiinnostavaa tietoa hankintojen johtamisen tueksi. Tällä hetkellä hiilijalanjälkitiedon haasteena on kuitenkin tiedon karkea taso sekä se, että vuosittaisessa arvioinnissa eivät näy hankintojen hiilijalanjälkeä pienentävät teot (tämä vaatii aina arvioinnin perusteena olevien kertoimien päivittämistä). Luontojalanjäljen osalta haasteet ovat suurella todennäköisyydellä saman suuntaisia. Molempien jalanjälkiarviointien osalta työ on kansallisesti vielä kesken, mutta kehittyy jatkuvasti.

Siitä, että raportointi toteutettaisiin vuosittain ja se olisi luonteva osa vuotuista hankintojen seurantaa ja suunnittelua, ollaan vielä hyvin kaukana. Ideaalitulanteessa hankintojen hiili- ja luontojalanjälkitieto auttaisi tunnistamaan hankintakategoriat, joihin ympäristövaatimuksia tulee kohdistaa sekä seuraamaan hankintojen aiheuttaman ympäristökuorman pienenemistä vuositasolla. Lisäksi luontojalanjälkitieto antaisi arvon siitä, minne Helsingin hankintojen aiheuttamat negatiiviset vaikutukset kohdistuvat, jolloin myös lieventävien toimenpiteiden ja kompensoinnin kohdistaminen olisi mahdollista. Tavoitteena olisi, että kaupungin vuosittaiseen ympäristöraporttiin nostettaisiin kuvaavimmat ja kiinnostavimmat indikaattorit kertomaan hankintojen ympäristövastuun tilasta. Raportointitiedon tulisi lopulta olla kytkeytynyt myös kaupungin talouden suunnittelun ja seurannan prosesseihin.

Mikäli organisaatiokohtainen hiili- ja luontojalanjäljen arviointi osoittautuu liian haasteelliseksi, olisi mahdollista myös päättää ympäristövaiku-

tuksiltaan merkittävimmistä hankintakategorioista, joiden osalta tarkempaa seurantaa ja raportointia lähdetään kehittämään. Tällaisia kategorioita voisivat olla esimerkiksi rakentaminen tai ruokahankinnat.

Johtopäätökset

Hankintojen johtamisen ja ohjaamisen näkökulmasta hankintojen hiili- ja luontojalanjäljen nykyistä kattavamman arvioinnin ja raportoinnin kehittäminen on tärkeä ja kannatettava aloite. Arviointimenetelmien kehittymistä seurataan tiiviisti tässä lausunnossa kuvatun mukaisesti. Nykyistä kattavampaa seurantaa ja raportointia tullaan kehittämään tulevaisuudessa. Työ vaatii resurssien uudelleen kohdentamista kaupunkiympäristön toimialalla ja kaupunginkansliassa.

Hankintojen seurantaa ja raportointia tulee tarkastella kokonaisuutena, johon kuuluu hankintojen tilannekuvan muodostaminen hankintojen johtamisen ja ohjaamisen tueksi sekä ympäristöparametrien ohella myös sosiaalisen ja taloudellisen vastuun parametrien seuranta. Seurantaa ja raportointia tuleekin kehittää kestävä kehityksen lähtökohdista, kokonaiskuva ja erityisesti kaupungin hankintastrategian tarpeet huomioiden.

Esittelijän perustelut

Toivomusponsi

Valtuutettu Atte Harjanne on tehnyt 13.9.2023 seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta arvioida ja raportoida kaupungin hankintojen hiili- ja luontojalanjäljen kokonaisuudessaan nykyistä kattavammin ja seikkaperäisemmin, jotta niitä voidaan seurata paremmin."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 10.1.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Satu Turula, ympäristöasiantuntija: 09 310 21710
satu.turula(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19.12.2023

Asia/13

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 12.12.2023 § 682

§ 699

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Nora Grotenfeltin toivomusponnosta tiedottaa ympäristöraportissa Helsingin ympäristötyön lähitulevaisuuden tiekartasta ja toimialojen ympäristötyöstä

HEL 2023-011874 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vuosittain julkaistavan ympäristöraportin tarkoituksena on tarkastella kaupungin ympäristötavoitteiden edistymistä ja toiminnan ympäristövaikutuksia kuluneen raportointivuoden aikana. Lisäksi ympäristöraportissa seurataan keskeisten ympäristönsuojelun osa-alueohjelmien edistymistä raportointivuoden aikana. Ympäristöraporttiin on koottu kuhunkin osa-alueeseen liittyen myös tiivis yhteenveto lähitulevaisuuden toimenpiteistä ja kehittämistarpeista. Nämä ”Katse tulevaan” -osiot löytyvät raportin lukujen loppupuolelta.

Ympäristönsuojelun eri osa-alueiden lähitulevaisuuden painopisteitä, kehityskohteita ja haasteita tarkastellaan jatkossakin tiiviisti ympäristöraportin Katse tulevaan -osioissa. Näitä osioita tullaan kehittämään lisäämällä suoria viittauksia ja linkkejä kaupungin ympäristötyön tulevaisuutta käsitteleviin dokumentteihin ja verkkosivustoille. Näin ympäristöraportin lukija löytää helpommin myös tulevaisuuden toimenpiteitä ja suuntaviivoja tarkemmin käsittelevän tiedon äärelle. Raportin kirjoittajia ohjeistetaan jatkossa painottamaan Katse tulevaan -osiossa lähivuosien resursseja vaativia toimenpiteitä yleisluonteisten haasteiden kirjaamisen sijaan.

Ympäristönsuojelun tavoitteet 2040 (parhaillaan päätöksenteossa) asettaa kaupungille keskipitkän aikavälin tavoitteet eri ympäristönsuojelun osa-alueille ja pidemmän tähtäimen vision vuoteen 2040. Näiden toteutumisesta raportoidaan jatkossa ympäristöraportissa.

Tulevaisuuden toimenpiteisiin ja suunnitelmiin voi perehtyä tarkemmalta tasolla Helsingin ympäristönsuojelun osa-alueohjelmien kautta. Ympäristönsuojelun osa-alueohjelmat ovat:

- Hiilineutraali Helsinki -päästövähennysohjelma
- Ilmastonmuutoksen sopeutumisen linjaukset 2019–2025

- Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma 2021–2028
- Helsingin luonnonsuojeluohjelma 2015–2024 (valmistelu kaudelle 2025–2034 käynnissä)
- Helsingin kierto- ja jakamistalouden toimenpideohjelma
- Helsingin ilmansuojelu- ja meluntorjuntasuunnitelma 2024–2029 (valmisteilla)
- Helsingin ilmansuojelusuunnitelma 2017–2024
- Helsingin meluntorjunnan toimintasuunnitelma 2018–2022
- Itämeri-toimenpideohjelma 2019–2023 (valmistelu kaudelle 2024–2028 käynnissä)
- Roskaantumisen hillinnän toimenpideohjelma 2022–2025

Tiettyjen ympäristönsuojelun osa-alueiden kehittymistä ja tulevaisuuden näkymiä voi seurata myös säännöllisesti päivitettävien verkkosivustojen kautta. LUMO-vahti (lumovahti.hel.fi) kertoo, miten Helsinki etenee kohti luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman (2021–2028) tavoitteita. LUMO-vahtiin on koottu ohjelman 95 toimenpiteitä, ja toimenpiteiden etenemistä tarkastellaan neljännesvuosittain. Kiertotalousvahti (kiertotalousvahti.hel.fi) puolestaan tarjoaa ajantasaisia tietoja Helsingin kierto- ja jakamistalouden toimenpideohjelman toimenpiteiden etenemisestä ja aikataulusta. Hiilineutraali Helsinki ohjelman toteutumista ja kaupungin ilmastotyön näkymiä seurataan helsinginilmastoteot.fi-sivustolla. Itämeren suojeluun liittyvää työtä voi seurata Itämerihaasteen verkkosivuilla (www.itamerihaaste.net).

Ympäristöraportti on kaupunkikonsernin yhteinen asiakirja, johon kerätään tietoa kaikilta kaupungin toimialoilta, virastoista, liikelaitoksista ja tytäryhteisöistä. Kaikki toimialojen, virastojen ja liikelaitosten toimittamat tiedot ympäristöraporttiin löytyvät avoimena datana osoitteista hri.fi/data/fi/dataset/helsingin-kaupungin-ymparistoraportti ja hri.fi/data/fi/dataset/helsingin-kaupungin-ymparistotilinpito. Ympäristöraportissa on esitetty esimerkkejä toimialojen ympäristötyöstä eri osa-alueisiin liittyen.

Toimialoilla ja liikelaitoksilla on mahdollisuus asettaa talousarviossa ympäristöasioihin liittyviä sitovia toiminnallisia tavoitteita. Nämä tavoitteet ja niiden toteutuminen on kuvattu ympäristöraportissa. Vuonna 2022 tavoitteita asetti kaupunkiympäristön toimiala, Helsingin kaupun-

gin liikenneliikelaitos (HKL) ja Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitos Stara.

Kaupunginkansliassa on kehitetty kaupunkiyhteisiä talousarviotavoitteita, ja vuoden 2024 talousarvioon on lisätty uutena kaupunkiyhteisenä tavoitteena ympäristö- ja ilmastoaiheinen tavoite. Tämän tavoitteen toteutumista seurataan jatkossa ympäristöraportissa kaikkien toimialojen osalta. Toimialoilla on käytössään myös erilaisia ympäristöjärjestelmiä, jotka on listattu ympäristöraportissa. Jatkossa ympäristöraportissa voidaan kuvata tiiviisti myös ympäristöjärjestelmien keskeisimpien toimialakohtaisten ympäristötavoitteiden toteutumista.

Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten raportoinnissa otetaan huomioon jatkossa päivitetty Ympäristönsuojelun tavoitteet 2040. Tytäryhteisöjen ympäristöraportointia kehitetään EU:n kestävyysraportointidirektiivin mukaisesti osana konserniraportointia.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Elina Mähönen, ympäristöasiantuntija: 09 310 22228
elina.mahonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Toivomusponsi

Valtuutettu Nora Grotenfelt on tehnyt 13.9.2023 seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta, että Helsingin tulevissa ympäristöraporteissa tiedotetaan myös Helsingin ympäristötyön lähitulevaisuuden tiekartasta. Tuodaan tietoa siitä, millaisia toimintasuunnitelmia kaupungilla on biodiversiteettiin, kasvillisuuden lisäämiseen, vesien suojelemiseen, sähköautojen sähköverkon edistämiseen ja joukkoliikenteen käytön lisäämiseen liittyen, sekä mitä lisätoimenpiteitä tarvitaan lähiaikoina nykypäivän toimenpiteiden lisäksi toimintasuunnitelmien tavoitteisiin pääsemiseksi. Tämän lisäksi kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta, että tuodaan

19.12.2023

raporttiin tietoa ympäristötyöstä myös toimialoittain; eli miten hyvin eri toimialat ovat saavuttaneet ympäristötavoitteitaan, ja jos eivät ole saavuttaneet niitä, mistä tämä johtuu, sekä mitä asialle suunnitellaan tehtävän."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 10.1.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Elina Mähönen, ympäristöasiantuntija: 09 310 22228
elina.mahonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 12.12.2023 § 683

§ 700

Toimivallan siirtäminen kaupunkiympäristön toimialalla hankintojen tekemisessä

HEL 2023-015364 T 00 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti siirtää toimivaltaa hankintojen tekemisessä 1.1.2024 alkaen seuraavasti:

- siirtää hankintojen toimivaltaa liitteessä 1 esitetyllä tavalla kaupunkiympäristön toimialalla viranhaltijoille ja toimielimille;
- siirtää toimivaltaa keskeyttää hankinta julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 125 §:n mukaisesti kaupunkiympäristön toimialan viranhaltijoille, joilla on liitteen 1 perusteella hankintavaltuus;
- siirtää toimivaltaa päättää rajoitetussa menettelyssä, neuvottelumenettelyssä, kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä, innovaatiokumppanuudessa ja dynaamisessa hankintajärjestelmässä ehdokkaiden valinnasta sekä suunnittelukilpailussa osallistujien valinnasta hankintamenettelyyn kaupunkiympäristön toimialan viranhaltijoille, joilla on liitteen 1 perusteella hankintavaltuus;
- siirtää toimivaltaa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 41 §:n 1 momentin tarkoittamissa lisätilauksissa sekä 136 §:n mukaisissa sopimusmuutoksissa siten, että hankintavaltuus määräytyy lisätilausten tai sopimusmuutosten yhteenlasketun arvon perusteella, eikä hankinnan yhteenlasketun kokonaisarvon mukaisesti (alkuperäinen hankinta ja siihen liittyvät tilaukset yhteensä). Toimialajohtaja voi päättää edellä mainituista lisätilauksista ja sopimusmuutoksista myös niissä tapauksissa, joissa päätösvalta lisätöiden yhteenlasketun arvon perusteella kuuluisi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle;
- siirtää toimivaltaa siten, että toimialajohtajalla on toimivalta tilata puitejärjestelyissä, joissa kaikki ehdot on vahvistettu, myös niissä tilanteissa, joissa hankintavaltuus tilauksen arvon perusteella kuuluisi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle;
- siirtää toimivaltaa ICT-hankinnoissa toimialajohtajalle, kehittämis- ja digitalisaatiopäällikölle ja projektitoimisto- ja talouden hallinta -yksikön päällikölle siten, että heillä on yksinomainen toimivalta ICT-hankinnoissa hankintavaltuuden euromäärään asti ja tämän ylittäviltä

osilta toimivalta on kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolla;

- siirtää toimivaltaa hankintoja koskevissa yhteistyö- ja toteutussopimuksissa viranhaltijoille siten, että toimivalta määräytyy viranhaltijan hankintavaltuuden mukaan.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päätti kumota 1.1.2024 alkaen tekemänsä päätöksen 13.12.2022 § 711 toimivallan siirtämisestä hankintojen tekemisestä kaupunkiympäristön toimialalla.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Meri Pisilä, lakimies, puhelin: 09 310 39192
meri.pisila(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankintavaltuudet 1.1.2024 alkaen

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hankintavaltuudet perustuvat hallintosääntöön (kaupunginvaltuusto 13.9.2023 § 214) sekä sen perusteella kaupunkiympäristölautakunnan tekemiin toimivaltapäätöksiin. Edellinen kaupunkiympäristölautakunnan hankintavaltuuksia koskeva päätös on 13.12.2022 § 711.

Muutettavaksi esitettävät hankintavaltuudet ovat liitteenä 1 ja niitä sovelletaan myös kaupungin sisäisiin hankintoihin. Hankintavaltuudet toimivat myös tilausvaltuuksina, ellei yksittäisissä hankinnoissa päätetä tilausvaltuudesta erikseen. Hankintavaltuudet koskevat vain liitteessä 1 mainittuja kaupunkiympäristön toimialan toimielimiä ja viranhaltijoita. Hankintavaltuuksia ei ole mahdollista siirtää työsuhteessa oleville.

Päätöksessä mainitaan lisäksi myös sellaisia voimassa olevia hankintavaltuuksia, joihin ei esitetä muutoksia. Ne eivät muuta voimassa olevia hankintavaltuuksia ja ne mainitaan päätöksessä vain selvyys vuoksi. Hankintavaltuuksien käyttäminen helpottuu, kun valtuuksia ja perusteluja ei tarvitse lukea monesta erillisestä päätöksestä.

Muutoksista yleisesti

Kaupunkiympäristön toimialalla toteutetaan organisaatiomuutos, jossa vuoden 2024 alusta lähtien Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuteen perustetaan asumisen palvelut -palvelu. Palvelussa on kaksi yksikköä, jotka ovat asumisen yksikkö 1 ja asumisen yksikkö 2. Asumisen yksikkö 1 vastaa tehtäviltään ja tiimirakenteeltaan Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalveluiden asuntopalvelut -yksikköä. Asuntopalvelut -yksikkö puolestaan lakkautetaan. Asumisen yksikkö 2 vastaa tehtäviltään ja tiimirakenteeltaan Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden tilatpalveluiden asuntoyksikköä. Asuntoyksikkö puolestaan lakkautetaan.

Organisaatiomuutoksen johdosta hankintavaltuuksia koskevaa edellistä kaupunkiympäristölautakunnan päätöstä 13.12.2022 § 711 on tarpeen muuttaa siltä osin, kun päätös koskee Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden yksikön päälliköiden ja tiimipäälliköiden hankintavaltuuksia. Asumisen yksikkö 2:n yksikön päällikkö sekä yksikön vuokrauksen tuki -tiimin tiimipäällikkö tarvitsevat tehtävissään yhtä laajat hankintavaltuudet Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuudessa toimiessaan kuin heillä on ollut Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuudessa toimiessaan. Tarkemmat perustelut Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden hankintavaltuuksia koskevista muutoksista on selostettu alempana.

Muilta osin voimassa olevaa hankintavaltuuspäätöstä ei ole tarkoitus muuttaa. Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2024.

Asumisen yksikkö 2:n yksikön päällikkö ja vuokrauksen tuki -tiimin tiimipäällikkö

Kaupunkiympäristölautakunta on päättänyt 3.10.2023 § 510 kaupunkiympäristön toimialan Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuutta sekä Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuutta seuraavien organisaatiosojen muuttamisesta. Päätöksellä Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuteen on perustettu asumisen palvelut -palvelu. Muutos tulee voimaan 1.1.2024. Kaupunkiympäristön toimialajohtaja on päättänyt 20.11.2023 § 38 tarkistaa kaupunkiympäristön toimialan toimintasääntöä 1.1.2024 alkaen. Toimintasäännön tarkistuksella Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuudessa toiminut asuntoyksikkö lakkautetaan ja se siirtyy toiminnallisesti Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuteen perustettavaan asumisen palvelut -palveluun nimellä asumisen yksikkö 2.

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuudessa toimiessaan asuntoyksikön päälliköllä on ollut hankintavaltuus enintään 1 000 000

euroon saakka ja yksikön vuokrauksen tuki -tiimin tiimipäälliköllä enintään 100 000 euroon saakka.

Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden yksikön päälliköiden hankintavaltuus on enintään 200 000 euroon saakka ja tiimipäälliköllä 20 000 euroon saakka.

Koska asumisen yksikkö 2 vastaa toiminnallisesti Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuudessa sijainnutta asuntoyksikköä, tarvitsee asumisen yksikkö 2:n yksikön päällikkö sekä yksikön vuokrauksen tuki -tiimin tiimipäällikkö toiminnassaan vastaavat hankintavaltuudet kuin heillä on ollut toimiessaan Rakennukset ja yleiset -alueet palvelukokonaisuudessa.

Asumisen yksikkö 2:n yksikön päällikölle esitetään hankintavaltuuksia enintään 1 000 000 euroon saakka. Esitetty hankintavaltuus vastaa sitä hankintavaltuutta, joka yksikön päälliköllä on ollut yksikön toimiessa nimellä asuntoyksikkö Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuudessa.

Vuokrauksen tuki -tiimin tiimipäällikölle esitetään hankintavaltuuksia enintään 100 000 euroon saakka. Esitetty hankintavaltuus vastaa sitä hankintavaltuutta, joka tiimipäälliköllä on ollut tiimin toimiessa osana asuntoyksikköä Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuudessa.

Hankinnan keskeyttäminen

Toimivaltuuteen ei esitetä muutoksia. Voimassa olevassa päätöksessä muutosta perusteltiin seuraavasti:

Toimivaltaa hankintojen keskeyttämiseksi selvennetään siirtämällä toimivalta kaikille niille viranhaltijoille, joilla on myös hankintavaltuus. Hankinnan keskeyttämisessä ei katsottaisi hankinnan arvoa toimivaltaa määritettäessä, vaan viranhaltija voisi keskeyttää myös sellaisen hankinnan, joka ylittää omien hankintavaltuuksien eurorajat.

Hankinta voidaan lain mukaan keskeyttää vain todellisesta ja perustelusta syystä. Keskeyttämisestä on tehtävä muutoksenhakukelpoinen perusteltu päätös.

Päätös monivaiheisten hankintamenettelyiden osallistujien valinnasta

Toimivaltuuteen ei esitetä muutoksia. Voimassa olevassa päätöksessä muutosta perusteltiin seuraavasti:

Monivaiheisissa hankintamenettelyissä eli rajoitetussa menettelyssä, neuvottelumenettelyssä, kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä, inno-

vaatiokumppanuudessa, dynaamisessa hankintajärjestelmässä ja suunnittelukilpailussa hankintamenettelyn osallistujien valinnasta voidaan tehdä erillinen välipäätös ennen lopullista hankintapäätöstä.

Tältä osin voimassa olevassa hankintavaltuuspäätöksessä on tarkoitettu, että kaikki ne viranhaltijat, joilla on hankintavaltuus, voisivat tehdä tällaisen osallistujien valintaa koskevan välipäätöksen, vaikka lopullisen hankintapäätöksen arvo tulisi ylittämään heidän oman hankintavaltuutensa. Sen sijaan lopullisen hankintapäätöksen, jolla sitoudutaan varojen käyttöön, voisi tehdä monivaiheisessa hankintamenettelyssäkin ainoastaan sellainen viranhaltija, jonka omat hankintavaltuudet riittävät päätöksen tekemiseen. Edellä mainittuja sääntöjä ei ole tarkoitus muuttaa tällä päätöksellä.

Voimassa olevassa hankintavaltuuspäätöksessä on kuitenkin käytetty eräiden hankintamenettelyiden osalta termiä "tarjoajien valinta", mikä on aiheuttanut tulkinnanvaraisuutta toimivaltuuksien ulottuvuudesta. Tältä osin hankintavaltuuksia ehdotetaan selkiytettävän kielellisesti siten, että hankintavaltuuspäätöksessä käytetään ainoastaan termejä "ehdokkaiden" ja "osallistujien" valinta hankintamenettelyyn.

Lisätyöt ja sopimusmuutokset

Toimivaltuuteen ei esitetä muutoksia. Voimassa olevassa päätöksessä muutosta perusteltiin seuraavasti:

Lisätöiden ja sopimusmuutosten päätösvalta on tarpeen siirtää viranhaltijoille suoraan kaupunkiympäristölautakunnalta johtuen edelleen delegoinnin kiellosta.

Ilman toimivallan siirtämistä hankintavaltuus määräytyy lisätilauksissa ja sopimusmuutoksissa hankinnan yhteenlasketun kokonaisarvon mukaan. Edelleen delegoinnin kiellosta johtuen kaupunkiympäristön rakennusten ja yleisten alueiden jaosto ei pysty siirtämään toimivaltaa hankintojen osalta eteenpäin viranhaltijalle, koska toimivalta on jo kerran siirretty lautakunnalta jaostolle.

Toimivalta voidaan kuntalain (410/2015) 91 §:n 2 momentin mukaan delegoida hallintosäännöstä edelleen ainoastaan kerran. Siten jaosto ei voi hankintapäätöksessä siirtää viranhaltijalle toimivaltaa kyseistä hankintaa koskevaan lisätyöhön liittyen.

Hankinnan kohteesta riippuen lisätöitä on kuitenkin tarpeen tehdä vaihtelevilla summilla useitakin yhteen alkuperäiseen hankintaan kohdistuen. Käytännössä on epätarkoituksenmukaista päättää jaostossa esimerkiksi muutaman tuhannen euron lisätyöstä, joka kohdistuu miljoonien eurojen alkuperäiseen hankintaan. Tästä johtuen lisätöitä koske-

vat hankintavaltuudet määräytyvät hankinnan yhteenlasketun kokonaisarvon sijaan yksittäisten lisätilausten tai sopimusmuutosten yhteenlasketun arvon perusteella.

Puitejärjestelyt (kaikki ehdot vahvistettu)

Toimivaltuuteen ei esitetä muutoksia. Voimassa olevassa päätöksessä muutosta perusteltiin seuraavasti:

Toimielimet eivät käytännössä voi tehdä tilauksia, joten puitejärjestelyissä, joissa kaikki ehdot on vahvistettu, hankintavaltuus on siirrettävä viranhaltijoille. Näissä puitejärjestelyissä hankinnat tapahtuvat etusijajärjestyksessä tilaamalla. Puitejärjestelyissä, joissa kaikki ehdot on vahvistettu, hankintavaltuus siirretään toimialajohtajalle, kun tilauksen arvo ylittää muiden viranhaltijoiden hankintavaltuuden.

ICT-hankinnat

Toimivaltuuteen ei esitetä muutoksia. Voimassa olevassa päätöksessä muutosta perusteltiin seuraavasti:

Hankintavaltuudet toimialan ICT-hankinnoissa ovat olleet keskitettynä tietohallintopäällikölle vuoden 2018 alusta lähtien. Tietohallintopäälliköllä ja toimialajohtajalla on ollut viranhaltijoina yksinomainen toimivalta päättää ICT-hankinnoista. Muilla viranhaltijoilla ei ole ollut toimivaltaa päättää ICT-hankinnoista.

Tietohallintopalvelut ja kehittämisspalvelut yhdistyvät vuoden 2023 alussa kehittämis- ja digitalisaatiopalveluiksi. Muutoksen myötä uuteen palveluun perustetaan kaksi virkaa, joista toinen on koko palvelun päällikön eli kehittämis- ja digitalisaatiopäällikön virka ja toinen on projekti-toimisto- ja talouden hallinta -yksikön päällikön virka.

Uuteen palveluun sijoittuvien virkojen perustamisesta on päättänyt kaupunginhallitus päätöksillä 12.9.2022 § 597 ja 26.9.2022 § 659. Toimialajohtaja on päättänyt palvelun päällikön valinnasta päätöksellä 17.10.2022 § 36.

Voimassa olevien hankintavaltuuksien perusteella tietohallintopäällikkö on päättänyt suurimman osan toimialan ICT-hankinnoista. Myös tulevan organisaatiomuutoksen jälkeen on ICT-kustannusten ja kehittämisen hallinnan kannalta tarkoituksenmukaista, että koko toimialan ICT-talouden suunnittelu ja ICT-hankintoihin liittyvä päätöksenteko pysyvät edelleen keskitetysti palvelussa, joka tulee korvaamaan nykyiset tietohallintopalvelut.

Päätöksentekovastuuta on kuitenkin päätösten runsaan määrän vuoksi perusteltua jakaa siten, että pienempiarvoisia hankintoja voisi tehdä

palvelussa yksikön päällikkönä toimiva viranhaltija ja suurempiarvoisia hankintoja kehittämis- ja digitalisaatiopäällikkö. Yksikön päällikölle esitetään hankintavaltuuksia ICT-hankinnoissa enintään 800 000 euroon saakka. Päätöksentekovastuun jakautuminen helpottaa muun muassa työmäärän hallintaa ja sijaisuusjärjestelyjä.

Kehittämis- ja digitalisaatiopäällikölle esitetään hankintavaltuuksia ICT-hankinnoissa enintään 1 500 000 euroon saakka. Esitetty hankintavaltuus on korkeampi kuin nykyinen tietohallintopäällikön valtuus 1 000 000 euroa. Hankintavaltuuksia on perusteltua korottaa, sillä ICT-kustannuksissa on havaittu viime vuosina noususuhteisuutta ja kustannusten kasvun odotetaan varsinkin nykyisessä inflaatiotilanteessa jatkuvan. Lisäksi hankintapäätöksissä on ryhdytty huomioimaan aiempaa säännönmukaisemmin esimerkiksi hankittavien tietojärjestelmien laskennallisia elinkaarikustannuksia, mikä nostaa laskennallisesti tiettyjen yksittäisten hankintapäätösten arvoa.

Taloudellisesti kaikkein merkittävimmässä toimialan ICT-hankinnoissa päätöksen tekisi 1 500 000–3 000 000 euron arvoisten hankintojen osalta edelleen toimialajohtaja ja 3 000 000 euroa ylittävissä hankinnoissa rakennusten ja yleisten alueiden jaosto.

Lisäksi selvyuden vuoksi todetaan, että edellä esitetyt kehittämis- ja digitalisaatiopäällikön ja yksikön päällikön korotetut hankintavaltuudet soveltuvat vain ICT-hankintoihin. Viranhaltijoiden hankintavaltuudet muissa kuin ICT-hankinnoissa ovat samat kuin hallinto- ja tukipalveluiden muilla viranhaltijoilla. Näin ollen kehittämis- ja digitalisaatiopäällikön hankintavaltuudet ovat muissa hankinnoissa 200 000 euroa ja yksikön päällikön valtuudet 60 000 euroa.

Hankesuunnitelmiin perustuvat hankinnat

Toimivaltuuteen ei esitetä muutoksia. Voimassa olevassa päätöksessä muutosta perusteltiin seuraavasti:

Aikaisemmin hankesuunnitelmiin perustuvia hankintoja voivat tehdä suoraan toimialajohtaja sekä tekninen johtaja. Kaupunginvaltuusto on kesäkuussa 2022 muuttanut hankesuunnitelmia koskevaa päätöksentekoa, jolloin muutoksella on vaikutusta myös hankesuunnitelmien perusteella tehtäviin hankintoihin ja niitä koskeviin toimivaltuuksiin.

Valtuuston tekemästä muutoksesta johtuen muutetaan toimialan hankintavaltuuksia samassa suhteessa, jolloin ei synny tarpeetonta ylimääräistä päätöstarvetta hankesuunnitelmia koskevissa hankinnoissa. Toimialajohtaja ja tekninen johtaja voivat päättää hankesuunnitelmiin perustuvia hankintoja kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen tai kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaos-

ton hyväksymiin hankesuunnitelman enimmäisarvoa koskeviin rajoihin asti.

Toteutus- ja yhteistyösopimukset

Toimivaltuuteen ei esitetä muutoksia. Voimassa olevassa päätöksessä muutosta perusteltiin seuraavasti:

Toteutussopimuksilla voidaan sopia mm. tulevan hankinnan toteuttamisesta yhteistyössä toisen hankintayksikön kanssa. Sopimuksessa sovi-taan siitä, miten kilpailutus käytännössä järjestetään, mikä osa hankin-nasta kuuluu millekin hankintayksikölle ja miten omistuksen lisäksi ja-kautuvat maksu- ja muut velvoitteet osapuolten välillä.

Toteutussopimuksella ei vielä tehdä hankintapäätöstä, eikä pääsään-töisesti valtuuteta yhteistyötahoja tekemään hankintapäätöstä tai -sopimusta kaupungin puolesta. Toteutussopimusta koskevasta hankin-nasta tehdään myöhemmin hankintapäätös.

Toimivalta toteutus- ja yhteistyösopimusten tekemiselle hankinnoissa on liitteen 1 mukaisesti siirretty kaupunkiympäristölautakunnan raken-nusten ja yleisten alueiden jaostolle erillisellä kohdalla, jonka mukaan jaostolla on päätösvalta alle 5 000 000 arvoisiin toteutus- ja yhteistyö-sopimuksiin. Viranhaltijoille sen sijaan toimivalta hankintoja koskeviin toteutus- ja yhteistyösopimuksiin määräytyy hankintavaltuuden perus-teella ja erityisistä oikeuksista kyseisiin sopimuksiin luovutaan.

Hankintavaltuus määräytyy sen arvon mukaisesti, joka sopimuksessa määritellyn hankinnan arvosta kuuluu kaupunkiympäristön toimialan vastuulle.

Muutos helpottaa tilannetta toimialalla, koska toteutus- ja yhteistyöso-pimusten määrä on lisääntynyt ja niiden arvo voi olla myös hyvin vä-häinen. Muutoksen jälkeen jokainen hankintavaltuudet omaava viran-haltija voi päättää kyseisistä sopimuksista lähempänä varsinaista toi-mintaa eikä sopimusta tarvitse viedä esimerkiksi palvelukokonaisuuden päällikölle päätettäväksi.

Optiot

Toimivaltuuteen ei esitetä muutoksia. Voimassa olevassa päätöksessä muutosta perusteltiin seuraavasti:

Optioiden arvo sisältyy alkuperäiseen hankintapäätökseen, mutta op-tioiden käyttöönotosta päätetään erikseen. Jaosto ei voi valtuuttaa yk-sittäisen hankintapäätöksen osalta viranhaltijaa päättämään hankintaan liittyvästä optiosta, koska toimivallan edelleen delegoinnin kielto estää sen. Ei ole tarkoituksenmukaista, että jaosto päättäisi kaikista optioista.

Siksi hankintavaltaisuus on lisätty liitteessä 1 mainituille viranhaltijoille.

Toimivalta

Hallintosäännön mukaan toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää hankinnoista lukuun ottamatta osakkeita (10 luku 1 § 3 momentti 3 kohta).

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Meri Pisilä, lakimies, puhelin: 09 310 39192
meri.pisila(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankintavaltauudet 1.1.2024 alkaen

Oheismateriaali

1 Voimassa olevat hankintavaltauudet 13.12.2022

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunkiympäristön toimialan palvelukokonaisuudet
Hankintapalvelut
Hallinto- ja tukipalvelut, päätöksenteon tuki

§ 701

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 31.10.2023 § 347 (polkupyörävahinko)

HEL 2023-008816 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 31.10.2023 (347 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 9.11.2023, saate
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö on 31.10.2023 (347 §) päätöksellään hylännyt 18.2.2023 puistokäytävällä Toukolan rantapuistossa tapahtuneeseen polkupyöräl-

lä liukastumiseen liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen. Päätös on nähtävillä kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan määrältään 2 430,35 euron vahingonkorvausvaatimuksensa 18.2.2023 noin kello 22 puistokäytävällä Toukolan rantapuistossa tapahtuneeseen polkupyörällä liukastumiseen liittyen. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija toteaa oikaisuvaatimuksessaan muun ohessa, että ammattitaitoisen kunnossapitäjän tulisi havaita lämpövuoto lumen alta ja että vaarallinen osa puistokäytävästä, jossa kaukolämpöputki aiheuttaa lumen sulamista, olisi ollut helppo merkitä ja rajata pois käytöstä. Tällainen lämpövuoto rinnastuu kaivantoon, ja sen aiheuttama vaara on ilmeinen. Vaarallinen paikka kulkuväylässä ei ollut väylän käyttäjän ennakoitavissa.

Oikaisuvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätöseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi e-kirjeitse 2.11.2023. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 9.11.2023 eli säädettyssä määräajassa.

Perustelut

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan sekä vahingonkorvauslain (412/1974) vastuusäännösten että kunnossapitolain (669/1978) kunnossapidon laatutasoa määrittävien säännösten kautta. Vahingonkorvausvastuuta arvioidaan suhteessa ennen vahinkoa tehtyihin kunnossapitotoimenpiteisiin.

Kaupungin vastuu ei ole tuottamuksesta riippumatonta ns. ankaraa vastuuta, joten pelkästään se, että liukkaus on ollut aiheuttamassa polkupyörällä kaatumisen talvikelillä, ei yksinään seuraa kunnossapitovelvollisen vahingonkorvausvastuuta. Korvausvastuun edellytyksenä on,

että kunnossapito on tehty virheellisesti tai huolimattomasti taikka kadun kunnossapitoon kuuluvia tehtäviä on laiminlyöty. Lisäksi edellytetään syy-yhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä. Vahingonkärsijän mahdollinen oma myötävaikutus voi alentaa tai poistaa kunnossapidosta vastuussa olevan korvausvastuun.

Vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksessä olevat tiedot tehdyistä kunnossapitotoimenpiteistä perustuvat kunnossapidosta saatuun selvitykseen. Vahinkopaikka on sekä aurattu että hiekoitettu vahinkopäivänä kello 15.02. Kunnossapidon selvitys perustuu GPS-tietoihin.

Kunnossapitolaki ei sääntele yksityiskohtaisesti laissa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavia kunnossapitotapoja tai laatuvaatimuksia, vaan kaupunki kunnossapidosta vastaavana määrittelee palvelutason sekä sen saavuttamiseksi tehtävät toimenpiteet. Kunnossapidosta saadun lisäselvityksen mukaan kaukolämmön aiheuttamien sulien kohtien merkitsemistä tai rajaamista ei ole katsottu tarpeelliseksi eikä niiden merkitsemistä ole tilattu. Kaukolämmön aiheuttamat sulat kohdat ovat yleisiä ja niitä löytyy Helsingistä lähes jokaiselta kadulta, johon on rakennettu kaukolämpöverkosto. Tällaisten kohtien rajaaminen haittaisi merkittävästi katualueiden varsinaista käyttöä talvisin. Lisäksi vastuu maanalaisten rakenteiden, kuten kaukolämpöverkoston, aiheuttamasta haitasta ja vahingosta kuuluu lähtökohtaisesti kyseisen rakenteen omistajalle.

Talvipyöräilyyn liittyvien riskien johdosta pyöräilijän tulee noudattaa erityistä huolellisuutta, sillä kulkuväylillä voi talviaikaan asianmukaisesti tehdyistä talvikunnossapitotoimista huolimatta aina olla kohta, johon on mahdollista liukastua tai kaatua. Polkupyörä on tieliikennelain mukaan ajoneuvo, ja ajoneuvon nopeus on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa.

Kaupunki katsoo, että vahinkoaikaan vallinneet olosuhteet huomioon ottaen kunnossapidon toimenpiteet oli suoritettu asianmukaisesti. Edellä esitetyillä ja muutoin vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksestä ilmenevillä perusteilla kaupunki katsoo, ettei se ole asiassa korvausvelvollinen.

Lopputulos

Kaupunkiympäristölautakunta viittaa vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen ja yhtyy vahingonkorvaustiimin päällikön asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin. Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aihetta päätöksen muuttamiseen. Helsingin kaupunki ei ole va-

hingonkorvauslain nojalla vastuussa hakijalle polkupyörällä liukastumisen seurauksena syntyneestä vahingosta.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että vahingonkorvaustiimin päätöksen päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovelletut säännökset

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §, 14 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3 §, 5 §

Kuntalaki (410/2015) 134 §, 137 §

Toimivalta

Kuntalain 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus lautakunnan sekä lautakunnan alaisen viranomaisen päätöksestä tehdään asianomaiselle lautakunnalle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 9.11.2023, saate
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

Oheismateriaali

- 1 18.02.2023 Toukolan rantapuisto
- 2 Toukolan rantapuisto, GPS-tiedot 18.2.2023
- 3 Toukolan rantapuisto, GPS-tiedot 17.2.2023
- 4 Toukolan rantapuisto, GPS-tiedot 16.2.2023
- 5 Lisäselvitys 25.11.2023

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimuksen tekijä
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Vahingonkorvaustiimi Tiimipäällikkö 31.10.2023 § 347

HEL 2023-008816 T 03 01 00

Päätös

Lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakijan esittämät vaatimukset ja perusteet

Hakija on 22.6.2023 esittänyt kaupungille määrältään 2 430,35 euron vahingonkorvausvaatimuksen. Vaatimuksen mukaan hakija liukastui polkupyörällä ajaessaan 18.2.2023 noin kello 22.00 jäisellä ja hiekoittamattomalla puistokäytävällä Toukolan rantapuistossa. Vahinkopaikalla oli vaatimuksen mukaan uuden lumen alla kaukolämpöputken lämpövuoto, joka oli sulattanut lunta alta päin ja reunojen sulamisvedet olivat jäätyneet. Hakijalla oli pyörässään nastarenkaat.

Sovellettavat säännökset

Kunnossapitolaki velvoittaa talvikunnossapitämään ainoastaan katuaalueet. Puistot ja näihin verrattavat yleiset alueet on pidettävä käyttötarkoituksen vaatimassa kunnossa. Niiden talvikunnossapitoon laki ei kuitenkaan velvoita. Helsingissä osaa puistokäytäviä talvikunnossapidetään perustellusti. Mikäli alueella ei ole esimerkiksi jalkakäytäviä, kunnossapidetään talvisin liikenteellisesti tärkeitä ja merkittäviä puistokäytäviä, jotka palvelevat työ- ja koulumatkaliikennettä tai muuta kunnossapitoa alueella.

Kunnossapitolain mukaan kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea mm. suoritusaikaa sekä katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin.

Vahinkopaikka on puistokäytävä ja sitä kunnossapidetään B-luokan mukaisesti.

B-luokan kevyen liikenteen väylän aurauksen lähtökynnys on 5 cm lunta. Toimenpideaika on aurauksen osalta neljä tuntia, kuitenkin niin, että klo 17 ja klo 6 välisenä aikana satanut lumi poistetaan klo 10 mennessä. Liukkaudentorjunnan osalta toimenpideaika on neljä tuntia, kuitenkin niin, että klo 17 ja klo 6 välisenä aikana havaittu tuntuvasti lisääntynyt liukkaus torjutaan klo 10 mennessä. Toimenpideaika alkaa siitä, kun säätilassa tapahtunut muutos aiheuttaa liukkauden tuntuvan lisääntymisen.

Vahingonkorvausvastuun edellytykset

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta.

Kadun kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvä vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukselle eli kadun kunnossapitovelvollisen on vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Kadun kunnossapitovelvollinen vapautuu vahingonkorvausvastuustaan osoittamalla, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti tai että valinneet olosuhteet ovat tehneet kunnossapitotyöt hyödyttömiksi tai että kunnossapidosta huolehtiminen olisi vahinkohetken olosuhteissa ollut ylivoimaista.

Jos vahingon kärsineen puolelta on myötävaikutettu vahinkoon tai jos muu vahingon aiheuttaneeseen tekoon kuulumaton seikka on myös ollut vahingon syynä, voidaan vahingonkorvausta kohtuuden mukaan sovitella tai evätä kokonaan.

Asiassa saadut tiedot ja selvitykset

Vahinkopaikan kunnossapitotoimenpiteistä on pyydetty selvitys alueen kunnossapidosta vastaavalta. Saadun selvityksen mukaan vahinkopaikalla on tehty auraus ja hiekoitus vahinkopäivänä kello 15.02. Työnjohdanto on tarkastanut vahinkopaikan vahinkoa edeltävinä päivinä 16.2.2023 kello 10.35 ja 17.2.2023 kello 8.09. Saadut selvitykset perustuvat GPS-tietoon.

Kaupungin palautejärjestelmään ei ole tullut palautteita vahinkopaikan liukkaudesta ennen vahinkotapahtumaa. Kaupungille ei ole esitetty ky-

seisestä vahinkopaikasta muita vastaavia vahingonkorvausvaatimuksia.

Ilmatieteen laitoksen Kumpulan havaintoasemalla tehdyissä mittauksissa ilman lämpötila on vahingon aikaan ollut $-1,2\text{ °C}$ ja lumen syvyys 19 cm. Jatkuvaa sadetta on mitattu koko vahinkopäivän ajan ja kahtena edeltävänä vuorokautena. Kumpulan säämittausaseman mukaan sade alkoi 16.2.2023. Sade on tullut välillä veden ja välillä lumen muodossa. Mitattu lumensyvyys oli lumisateen alkamisen aikaan 8 senttimetriä. Vahinkoa edeltävinä kahtena päivänä lämpötila on ensin ollut muuttaman asteen plussan puolella. Vahinkoa edeltävänä yönä lämpötila on lähtenyt putoamaan heti puolen yön jälkeen ja kääntynyt pakkasen puolelle vaihdellen 0 °C ja $-1,2\text{ °C}$ asteen välillä ennen vahinkoa.

Olosuhteiden huomioonottaminen ja muut asiaan vaikuttavat tekijät

Liukkauden torjuntaa ei ole mahdollista toteuttaa siten, että kulkuväylät eivät koskaan olisi liukkaat (esim. KKO:1998:147). Liukkaudentorjuntatoimenpiteillä ei aina voida täysin estää jään aiheuttamaa liukkaita siinäkin tapauksessa, että kunnossapito on ollut asianmukaisella ja kunnossapitolain edellyttämällä tasolla. Aina on jokin kohta, johon on mahdollista liukastua. (Vakuutuslautakunnan ratkaisu FINE-001397.)

Kadun käyttäjät voivat omilla toimillaan pienentää onnettomuusriskiään varautumalla keliolosuhteiden muutoksiin ja ottamalla ne riittävästi liikumisessaan huomioon (HE 281/2004 vp, s. 16). Vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta.

Polkupyörää pidetään tieliikennelaisissa ajoneuvona. Tieliikennelain mukaan vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta. Ajoneuvon nopeus on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa.

Talvipyöräilyyn sisältyy aina riskejä, jotka kuljettajan täytyy ottaa huomioon. Talvipyöräily riskit huomioiden pyöräilijän olisi tullut noudattaa erityistä varovaisuutta.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Saatujen selvitysten perusteella vahinkopaikan kevyen liikenteen väylää on kunnossapidetty kaupungin normien mukaisesti. Muita palautteita tai vastaavia vahingonkorvausvaatimuksia ei kaupungille vahinkopaikan liukkaudesta ole tullut.

Vallitsevan oikeuskäytännön mukaisesti ja asiassa saatujen selvitysten perusteella vahinkoaikaan vallinneet sääolot ja suoritettujen kunnossapidon toimenpiteet huomioiden kaupunki katsoo toimineensa huolellisesti ja määriteltyjen toimenpideaikojen puitteissa, sekä kunnossapitolain mukaisesti.

Edellä esitetyin perustein kaupunki katsoo, ettei se ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia tehtäviään, eikä ole asiassa korvausvelvollinen. Kyseinen vahinko on valitettava tapaturma, josta kaupunki ei ole vastuussa.

Sovelletut oikeusohjeet

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §, 6 §, 14 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3 §, 5 §

Toimivalta päätöksenteossa

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan 19.12.2022 tekemän päätöksen § 45 mukaan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päättää toimialaa koskevasta vahingonkorvauksesta silloin, kun vahingonkorvausvaatimuksen määrä on enintään 5 000 euroa.

Lisätiedot

Marjo Laine, valmistelija, puhelin: 09 310 38506
kymp.korvausasiat(a)hel.fi

§ 702

Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 7.12. - 13.12.2023 tekemien päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien kaupunkiympäristön toimialan viranomaisten 7.12. - 13.12.2023 tekemiä päätöksiä:

Kaupunkiympäristön toimiala

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

[Päätökset](#)

Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus

Maankäyttöjohtaja

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, tonttipäällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, tontit, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, asuntotontit, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, maanhankinta, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, toimitilatontit ja kiinteistökehitys, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Liikenne- ja katusuunnittelu, liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö

[Päätökset](#)

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus

Tekninen johtaja

[Päätökset](#)

Asuntotuotanto, asuntotuotantopäällikkö

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, tilapäällikkö

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, myynti- ja vuokraustiimi, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, projektitiimi 2, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, projektitiimi 3, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, infrapäällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, projektirakennuttaminen -yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, alueellinen rakennuttaminen -yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus

Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut, asuntopalvelut, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut, tapahtumat ja maanvuokraus, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut, katutyö- ja sijaintipalvelut, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkimittauspalvelut, kaupungingeodeetti

[Päätökset](#)

Kaupunkimittauspalvelut, kartat ja paikkatiedot, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Ympäristöpalvelut, ympäristöseuranta ja valvonta, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Hallinto- ja tukipalvelut

Kehittämisen ja digitalisaatiopalvelut, projektitoimisto-yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 7.12.2023

[Päätösasiakirjat](#)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Eija Höhl, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36422
eija.hohl(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hallintosäännön 19 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan toimialalautakunta tai apulaispormestari voi ottaa lautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen toimielin tai viranhaltija on tehnyt päätöksen. Toimialajohtaja voi ottaa toimialalautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen viranhaltija on tehnyt päätöksen.

Kuntalain 92 §:n mukaan toimielimen käsiteltäväksi ei saa ottaa lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita. Otto-oikeutta ei saa siten käyttää mm. maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin poikkeamisasioihin.

Kaupunkiympäristön toimialan viranhaltijapäätökset julkaistaan kokonaisuudessaan internetissä, siltä osin kuin ne eivät sisällä salassa pi-

19.12.2023

dettäviä tietoja tai henkilötietoja, jotka voivat vaarantaa yksityisyyden suojan, osoitteessa:

[Viranhaltijapäätökset / Helsingin kaupunki](#)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Eija Höhl, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36422
eija.hohl(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19.12.2023

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 695, 697, 698, 699 ja 702 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 692 § (Kustannusten osalta:).

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisella saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluihminen tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

19.12.2023

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

19.12.2023

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

3 VALITUSOSOITUS

19.12.2023

Pöytäkirjan 694 ja 696 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

19.12.2023

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutosta siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinnmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

19.12.2023

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

4

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 700 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

19.12.2023

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin kaupunkiympäristölautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

19.12.2023

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

5 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 701 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Hallinto-oikeus ei kuitenkaan tutki kysymystä kunnan korvausvelvollisuudesta tai korvauksen määrästä. Vahingonkorvausasiassa toimivaltainen tuomioistuin on yleinen alioikeus.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannu-

19.12.2023

saatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomaisena on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomaisena

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
2. miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
3. vaatimusten perustelut

19.12.2023

4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

19.12.2023

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

19.12.2023

Kaupunkiympäristölautakunta

Anni Sinnemäki
puheenjohtaja

Johanna Nöjd
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Kalle Pusa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 27.12.2023.